

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Mediální obraz krajů České republiky
Media Portrayal of Regions in the Czech Republic

Student:	Bc. Adéla Plonková
Vedoucí diplomové práce:	doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra regionální a environmentální ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Adéla Plonková**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T040 Regionální rozvoj
Specializace: 00 Regionální rozvoj
Téma: Mediální obraz krajů České republiky
Media Portrayal of Regions in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Média a kraje v České republice z teoretického pohledu
 3. Profily krajů České republiky
 4. Obraz krajů v televizním vysílání
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KARLSSON, Charlie a Robert G. PICARD. *Media Clusters: Spatial Agglomeration and Content Capabilities*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2011. 432 s. ISBN 978-0-85793-268-6.
MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2006. 956 s. ISBN 80-248-1117-0.
RUMPEL, Petr. *Teritoriální marketing jako koncepce územního rozvoje*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2002. 177 s. ISBN 978-80-7042-830-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

Ing. Jan Malinovský, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení o samostatném vypracování diplomové práce

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci a všechny přílohy jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Ostravě dne 25. dubna 2014

.....

Bc. Adéla Plonková

Poděkování

Děkuji doc. Ing. Janu Sucháčkovi, Ph.D za cenné rady, připomínky a metodické vedení při tvorbě této diplomové práce.

Obsah

1	Úvod	5
2	Média a kraje v České republice z teoretického pohledu	6
2.1	Sdělovací prostředky a jejich význam.....	6
2.1.1	Média a jejich regulace v České republice.....	6
2.1.2	Druhy sdělovacích prostředků	7
2.1.3	Celostátní televizní stanice v ČR	10
2.2	Média a jejich vliv	12
2.2.1	Vliv médií na tvorbu mentálních map a image regionů.....	16
2.3	Regiony a regionální členění ČR	18
2.3.1	Vymezení a charakteristika regionů.....	18
2.3.2	Kraje ČR	20
3	Profily krajů ČR.....	23
3.1	Hlavní město Praha	23
3.2	Středočeský kraj	25
3.3	Karlovarský kraj	27
3.4	Plzeňský kraj	29
3.5	Jihočeský kraj	31
3.6	Ústecký kraj.....	33
3.7	Liberecký kraj	35
3.8	Královéhradecký kraj	37
3.9	Pardubický kraj	39
3.10	Kraj Vysočina	41
3.11	Jihomoravský kraj.....	43
3.12	Olomoucký kraj	45
3.13	Zlínský kraj	47
3.14	Moravskoslezský kraj	49

4	Obraz krajů v televizním vysílání.....	52
4.1	Kvantitativní pohled na mediální příspěvky	52
4.1.1	Kvantitativní pohled na mediální příspěvky ve vztahu k obyvatelstvu	55
4.1.2	Mediální potenciál krajů ČR	57
4.2	Kvalitativní pohled na mediální příspěvky	58
4.2.1	Tematické zaměření regionálních zpravodajských příspěvků	58
4.2.2	Mezikrajské srovnání podle jednotlivých tematických oblastí	66
5	Závěr	71
	Seznam použitých zdrojů.....	73
	Seznam zkratk.....	82
	Seznam tabulek, grafů a obrázků	84

1 Úvod

V současné době je čím dál větší pozornost směřována k měkkým lokalizačním faktorům a to především v oblasti regionálního rozvoje. Mezi tyto faktory patří například identita a postoje obyvatel, kvalita životního prostředí, ale také image území a s ní spojené mentální mapy. Měkké lokalizační faktory dnes tvoří významný doplněk k tvrdým lokalizačním faktorům („tradičním“ strukturálním podmínkám) a společně spoluutvářejí postavení regionů na mentálních mapách. Média neboli sdělovací prostředky, zastávají roli zprostředkovatele dění v regionech a významnou měrou se podílí na utváření image jednotlivých regionů. Kraje v České republice jsou vymezeny zákonem. Pověst neboli image těchto krajů je z velké části ovlivněná právě informacemi, které o nich podávají média široké veřejnosti.

Cílem této diplomové práce je analýza a interpretace televizních příspěvků celostátních médií o jednotlivých krajích České republiky z kvantitativní a kvalitativní stránky. Jedná se o příspěvky odvysílané v hlavních zpravodajských relacích České televize, televize Nova a televize Prima mezi rokem 2004 až 2010.

V této diplomové práci byly využity metody dedukce, komparace a analýza (kvantitativní a kvalitativní analýza). Pro potřeby analýz mediálních příspěvků o krajích České republiky byla využita data společnosti Media Tenor, která se specializuje na obsahovou mediální analýzu. Pro kvantitativní část analýzy budou také využita data z Českého statistického úřadu. V rámci analytického rozboru se zaměříme na počet televizních příspěvků o jednotlivých krajích a také na jejich tematickou stránku na základě dat poskytnutých od roku 2004 do roku 2010. Analyzované televizní příspěvky byly odvysílány ve zpravodajských relacích Události a Události, komentáře České televize, Televizní noviny TV Nova a Zprávy FTV Prima.

V teoretické části práce se zaměříme jak na samotné sdělovací prostředky a jejich vliv na společnost či jednotlivce, tak také na pověst (image) regionů a mentální mapy. Dále bude pozornost věnována regionům a regionálnímu členění ČR, tedy krajům z regionálního pohledu. V kapitole zaměřené na profily jednotlivých krajů se budeme věnovat stručné charakteristice všech 14 krajů České republiky z geografického, demografického a ekonomického hlediska. Analytická část této práce je zaměřená na kvantitativní a kvalitativní analýzu mediálních příspěvků. Kvantitativní analýza je zaměřená současně na počet mediálních příspěvků o jednotlivých krajích a na počet mediálních příspěvků o kraji vzhledem k počtu obyvatel těchto krajů. Kvalitativní analýza bude zaměřena na tematickou stránku mediálních příspěvků o jednotlivých krajích.

2 Média a kraje v České republice z teoretického pohledu

Každé území, region, město či oblast se vyznačuje svými jedinečnými charakteristikami, které mají svou materiální i nemateriální povahu. Mezi nemateriální charakteristiky území lze podle Sucháčka (2013a) zařadit image (pověst) území a jejich postavení na mentálních mapách. Image území není vždy totožná s reálnou podobou těchto území. Právě sdělovací prostředky mají významný podíl na utváření image jednotlivých území a to především za jejich hranicemi. Informace, které jsou prostřednictvím médií poskytovány široké veřejnosti, mají významný vliv na jednotlivé příjemce a celou společnost. Jsou zodpovědná za co nejrealističtější obraz o dění v jednotlivých územích České republiky (dále jen ČR). V současnosti je ale objektivita informací vytlačována principem prodejnosti, neboť média fungující v tržním prostředí jsou závislá z finančního hlediska na sledovanosti či prodeji mediálních výstupů.

2.1 Sdělovací prostředky a jejich význam

„Vše, co víme o naší společnosti a o našem světě, poznáváme prostřednictvím médií“ (N. Luhmann). Tento citát vystihuje nejen význam sdělovacích prostředků jako informačního zdroje, ale také jejich moc ovlivňovat postoje a představy lidí. Samotnou úlohou médií je plnit informační, sociální, vzdělávací a zábavnou funkci - podávají informace o okolním prostředí a kulturním dědictví, naplňují volný čas či přispívají ke tvorbě vztahů. Sdělovací prostředky poskytují především informace o každodenních událostech. Lidé se vždy zajímali o informace, které jim poskytnou přehled o událostech okolo nich. Zdrojů těchto informací neustále přibývá a informace jsou dnes nabízeny téměř vždy a všude. Podle Sucháčka (2005) je hlavním posláním médií poskytnout příjemcům objektivní, ověřené, vyvážené a všestranné informace o událostech odehrávajících se v území.

Sdělovací prostředky mají schopnost přetvářet či dotvářet vše, čeho se zmocní, a dosazovat to do celku, který je následně nabízen příjemcům. Média se podílí významnou měrou na organizaci každodenního harmonogramu snad každého. U mnoha lidí je dnes „tradicí“ ráno číst noviny či časopisy a večer sledovat televizní noviny. V poslední době stále roste délka času stráveného tzv. „na síti“, kdy lidé prostřednictvím internetu nejen získávají informace, ale také spolu komunikují. (Jiráková a Köpplová, 2009)

2.1.1 Média a jejich regulace v České republice

Mezi základní dokumenty, které charakterizují postavení a vymezují hlavní principy pro fungování sdělovacích prostředků v ČR, patří podle Krouželové (2010) Ústava České republiky a Listina základních lidských práv a svobod. Mezi základní práva člověka tak patří

svoboda projevu a právo na informace. Z hlediska obsahu sdělení by se média měla vyvarovat takovému obsahu, který má negativní vliv na hodnoty, postoje a chování lidí (pornografie, násilí, některé druhy reklam). Regulace „chování“ médií je tedy i v demokratické zemi nezbytností. V praxi se uplatňují dva základní druhy regulace médií:

- *vnitřní* regulace (autoregulace) je možná pomocí existence různých etických kodexů médií,
- *vnější* regulace probíhá prostřednictvím souboru právních norem, jejichž dodržování ukládá stát médiím prostřednictvím zákonů. (Krouželová et al, 2010)

Soubor zákonů, týkajících se médií, bývá označován jako „mediální legislativa“. Mediální legislativa usměrňuje a vytváří představu o tom, jak by se měla jednotlivá média chovat či jaké funkce by měla plnit. Mediální legislativa se snaží pokrýt všechny druhy médií – od rozhlasu, televizi až po tiskoviny. Mezi základní „mediální“ zákony v ČR patří:

- zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích,
- zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku (tiskový zákon),
- zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání,
- zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu,
- zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi a
- zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy. (Krouželová et al, 2010)

2.1.2 Druhy sdělovacích prostředků

Z hlediska vlivu na společnost mají největší dopad masová média, tzv. masmédia, či hromadné sdělovací prostředky. Dle Urbana, Dubského a Murdza (2011) se stala masová média významnými aktéry veřejného i soukromého života. Vliv médií na tvorbu názorů na dění v našem okolí neustále narůstá. Rozvoj masových médií byl výrazně ovlivněn vývojem tzv. komunikačních prostředků jako je telefon, rozhlas, televize, ale také počítače a s tím spojený internet.

Pro masová média je charakteristická masová komunikace - poskytování informací široké veřejnosti. Masová komunikace bývá často zaměňovaná s pojmem mediální komunikace. Podle Krouželové (2010, s. 61) „*můžeme označit mediální komunikaci jako masovou komunikaci uskutečňovanou médii a v médiích*“. Zjednodušeně masová komunikace představuje šíření sdělení z centra mezi velké množství příjemců. Obrázek 2.1 zachycuje proces masové komunikace podle Krouželové (2010).

Obr. 2.1: Komunikační schéma masové komunikace

Zdroj: Krouželová et al, 2010, s. 62

Příjemci informací (sdělení) představují tzv. masové publikum. Média jako zprostředkovatelé zpracovávají a interpretují informace vlastním způsobem, a ne vždy se k příjemci dostanou ve skutečné podobě.

Z hlediska typologie médií je nejčastěji používané dělení na *klasická* a *elektronická* média. V současnosti, vlivem rozvoje informačních a komunikačních technologií, stále dominantnější postavení na mediálním trhu zaujímají elektronická média. Mezi tato elektronická média řadíme televizní a rozhlasové vysílání či internet. Tištěná neboli klasická média (knihy, časopisy atd.) jsou elektronickými zatlačována do ústraní. Jde o vliv dnešní „uspěchané“ společnosti, neboť čas hraje čím dál důležitější roli v našem životě. Pro mnohé je pohodlnější a rychlejší sledovat či poslouchat dění kolem sebe při nejrůznějších činnostech. Zdá se to jako výhoda, ale elektronická média s sebou nesou také negativní dopad na společnost v podobě dopadů na kvalitu řeči a myšlení či vnímání lidí.

Pro masmédia je charakteristické, že dokážou zpracovávat poskytované informace způsobem, který má odlišný dopad na lidské smysly a jejich procesy poznání. Vliv má nejen obsah poskytovaných informací, ale také způsob jejich poskytování. Lidé jinak vnímají informace z rozhlasového či televizního vysílání nebo z tisku.

Mezi jednotlivé druhy sdělovacích prostředků patří tisk, rozhlas, televize, internet a další jako jsou filmy, telefony či CD, DVD.

Tisk

Z hlediska jednotlivých druhů médií patří tisk k těm nejdostupnějším. Mezi nejběžnější tiskoviny patří deníky a časopisy. Posláním deníků je poskytovat aktuální informace z různých oblastí lidského života – od politiky přes hospodářství až po sport. Časopisy a jejich informace nejsou až tak aktuální jako u deníků vlivem delší doby zpracovávání a následného vydání. Oproti tomu mohou zprostředkovávat detailnější informace čtenářům. Jednotlivá periodika samozřejmě lze dělit podle různých hledisek, časopisy a deníky jsou pouze základním dělením (viz Krouželová et al, 2010, s. 64). Rozvojem elektronických sdělovacích prostředků je tisk stále více potlačován do ústraní.

Rozhlas

Tento druh média je specifický svým zvukovým charakterem, kdy informace jsou posluchačům sdělovány pomocí rozhlasové techniky. Dle Krouželové (2010, s. 65) „*základní význam rozhlasu spočívá ve zpevňování existujících pohledů, názorů, mínění a postojů posluchačů*“. Zpravodajské rozhlasové vysílání podává srozumitelné, stručné a jednoduše sdělené informace o aktuálním dění. Vedle veřejnoprávního vysílání, které v ČR zajišťuje Český rozhlas, u nás také působí komerční rozhlasové stanice s celorepublikovou i regionální působností.

Televize

Televize jako jeden z druhů médií patří k audiovizuálním sdělovacím prostředkům a mezi jejich jednotlivými druhy jednoznačně dominuje. Herot (2012) uvádí, že agendě televizního zpravodajství přisuzujeme ze všech v současnosti dostupných médií nejvyšší stupeň dopadu na publikum. Rozvoj televizního vysílání je spojen s rostoucím počtem televizorů, ale také počítačů s internetovým připojením v domácnostech. V současné době je stále větší prostor sledovat televizní vysílání přes internetové připojení téměř kdekoliv. Televizní vysílání má i své negativní dopady na společnost a to především z hlediska jeho obsahu, kde převládají témata jako násilí a kriminalita. (Krouželová et al, 2010)

Internet

Internet, jako jediný z výše zmíněných druhů sdělovacích prostředků, umožňuje vzájemnou komunikaci, tedy aktivní účast příjemců. Tento zdroj informací, ač v posledních letech velmi hojně využívaný, čelí problémům s důvěryhodností poskytovaných informací z důvodu svobody přístupu a možnosti zveřejnění jakýchkoli informací. Informace poskytnuté prostřednictvím internetu nejsou žádným způsobem usměrňovány a regulovány. Pozitivem rozvoje internetu jako zdroje informací je, že významnou měrou přispěl k nezávislosti a zrychlení práce. Další výhodou tohoto média je především jeho globální charakter a nezávislost na čase a místě. V internetové podobě dnes existuje mnoho periodických tiskovin (noviny, časopisy), které se snaží poskytovat neustále aktuální data a tak míra aktuality je vyšší než u tištěných tiskovin. Knihy, encyklopedie, mapy, jízdní řády jsou v současnosti také přístupné ve své internetové podobě, což význam internetu jako zdroje informací ještě více posiluje. Větší pozornost by proto měla být věnována především objektivitě těchto informací z důvodu již zmíněné absence regulace internetových sdělení.

Všechny výše zmíněné druhy sdělovacích prostředků lze pojmut také z územního hlediska jejich působení, kdy rozlišujeme média na celostátní, regionální a místní úrovni.

Místní média

Místní neboli lokální sdělovací prostředky zprostředkovávají informace o jednotlivých částech regionů. Informace jsou poskytovány autory, kteří dané území i problematiku znají.

Regionální média

Regionální sdělovací prostředky informují o dění v příslušných regionech své působnosti. Regionální reportéři poskytují informace o regionu, ale také pro region. Obsahy těchto regionálních sdělení jsou určeny hranicí příslušného regionu.

Celostátní média

Celostátní média neboli masmédia, poskytují informace široké veřejnosti v rámci celého státu. Důležité je i to, že vedle formací z jednotlivých regionů poskytují celostátní média i informace ze zahraničí. Vliv celostátních médií je nejvýraznější, neboť oslovuje nejvíce příjemců (masové publikum) a významně se podílí na utváření image regionů za jeho hranicemi.

Prostorové rozložení celostátních médií v ČR je ovlivněno především významem hlavního města Prahy jakožto politického, hospodářského a kulturního centra státu. Všechna celostátní média mají své hlavní působiště právě v Praze - tento model prostorového rozložení se nazývá monocentrický model. Dění v regionech může vlivem geografické vzdálenosti od Prahy ztrácet na svém významu a mohou být opomíjeny důležité události. Projevem tohoto monocentrického modelu je především převaha událostí z okolí tohoto centra.

Některá celostátní média mívají v jednotlivých regionech svá regionální pracoviště s místními redaktory, kteří znají své okolí a jsou schopni poskytnout objektivní informace o daném regionu. Problémem ale zůstává, že tyto informace, poskytované regionálními pracovišti, musí být podle centrálního editora upraveny z důvodu dobré prodejnosti. Dalším způsobem, jak poskytnout informace o dění v regionech na celostátní úrovni, je pomocí reportérů, kteří jsou vysláni do těchto oblastí. Zde také nastává problém z hlediska objektivnosti jednotlivých informací, neboť reportéři nemají dostatek času k hlubšímu poznání zdejšího prostředí a dané problematiky. Oproti monocentrickému modelu se zdá vhodnější model polycentrický, který je využíván především v zahraničí a spočívá v decentralizaci sdělovacích prostředků do několika center či mimo hlavní centrum státu. (Sucháček, 2005)

2.1.3 Celostátní televizní stanice v ČR

Televize se v dnešní době řadí mezi nejvýznamnější sdělovací prostředky. Při analýzách mediálních příspěvků budou využity příspěvky jednotlivých zpravodajských relací

nejznámějších a nejsledovanějších televizních stanic u nás. Mezi tyto televizní stanice patří Česká televize, TV Nova a televize Prima, které si v této kapitole v krátkosti představíme. Samotné televizní stanice lze rozdělit podle způsobu financování na veřejnoprávní a soukromé neboli komerční televizní stanice.

Veřejnoprávní televizní stanice

V rámci televizního veřejnoprávního vysílání na celostátní úrovni účinkuje Česká televize (dále jen ČT), jejíž působnost je vymezena zákonem (zákon č. 483/1991 Sb. o České televizi). V ČR působí již od roku 1992 jako televize veřejné služby. Hlavním příjmem ČT jsou především televizní poplatky a jako doplňkový zdroj příjmů také podnikatelská činnost v oblasti reklamy či sponzoringu. Z hlediska právní formy nemá ČT své specifické označení a je podle zákona veřejnoprávní osobou. Hlavní sídlo ČT je v Praze, ale má ze zákona zřízená svá televizní studia v dalších dvou největších městech ČR - Brně a Ostravě, což zajišťuje zařazení regionálního zpravodajství do celostátního vysílání v rámci hlavních zpravodajských relací. Posláním ČT jako veřejnoprávní televize je informovat širokou veřejnost o veřejně prospěšných tématech. Informace, které poskytuje ČT, by měly působit jako doplňkové či nezaujaté k informacím, které vysílají komerční televize. ČT dnes vysílá celkem 6 programů – ČT1 a ČT2, které patří mezi tzv. plnoformátové stanice¹, dále tematické stanice ČT24, ČT sport, ČT :D a ČT art, které se liší svým tematickým zaměřením - od zpravodajství, sportu až po děti či kulturu. (ČT, 2014)

Z hlediska zpravodajství člení ČT zprávy podle důležitosti a logické návaznosti a tím má přispívat ke vzdělanosti a kulturnímu přehledu občanů. Hlavní zpravodajskou relací ČT jsou *Události*, které poskytují informace o dění v ČR i zahraničí. Podle obsahové analýzy ČT zpravodajství 2012 společnosti Media Tenor jsou dnes Události tematicky nejpestřejší zpravodajskou relací (viz Fričová, 2013). Mezi další významné zpravodajské relace ČT patří také *Události, komentáře*, které jsou zaměřené především na mediálně aktuální kauzy. Součástí tohoto pořadu jsou také komentáře a debaty mezi odborníky, hosty, analytiky, komentátory a jinými aktéry k dané problematice. (Wikipedie, 2013a; 2014a)

Soukromé televizní stanice

Soukromé neboli komerční televizní stanice patří v současnosti k nejsledovanějším sdělovacím prostředkům. Vysílání soukromých televizních stanic je provozovatelům v ČR povoleno na základě udělené licence. Hlavním zdrojem příjmů soukromých televizních stanic je zisk z prodeje reklamního prostoru. Zpravodajství komerčního vysílání má převážně

¹ Plnoformátové stanice vysílají pořady s různým tematickým zaměřením (zpravodajství, publicistika, filmy, seriály, dokumenty, zábavní pořady, atd.). (Wikipedie, 2013b)

bulvární charakter - řadí zprávy podle účelu vyvolat emoce a pobavit. (Krouželová et al, 2010) Mezi nejsledovanější a nejznámější soukromé televizní stanice u nás patří TV Nova a televize Prima.

TV Nova jako česká komerční televizní stanice vysílá od roku 1994 a patří rovněž mezi plnoformátové stanice. Mediální společnost CET 21, s. r. o. je provozovatelem televizního vysílání stanice TV Nova, ale také sesterských televizních kanálů (např. Nova Cinema, Nova sport atd.). Společnost CET 21, s. r. o. sídlí v Praze a je součástí zahraniční společnosti CME, pod kterou patří i mediální společnosti z Bulharska, Chorvatska, Rumunska, Slovenska a Slovinska. Z hlediska zpravodajství jsou hlavní zpravodajskou relací TV Nova Televizní noviny, které přináší informace o dění v ČR i v zahraničí. I přes svůj bulvární charakter patří Televizní noviny k nejsledovanějším zpravodajským relacím u nás. (CME, 2014; Wikipedie, 2014b)

Televizní stanice Prima je další komerční televizní stanicí v ČR, která patří podle obsahu vysílání mezi plnoformátové stanice. Provozovatelem této stanice je společnost FTV Prima, s. r. o., jež také provozuje vysílání sesterských televizních kanálů (např. Prima ZOOM, atd.). Společnost FTV Prima získala jako první licenci k soukromému televiznímu vysílání, ale pouze na regionální úrovni – pro oblast Prahy a středních Čech, kde vysílá od roku 1993. Licenci pro celorepublikové vysílání získala společnost v roce 1994. Sídlo společnosti je rovněž jako u ostatních celostátních televizních stanic v Praze. Z hlediska zpravodajství patří mezi hlavní zpravodajskou relaci Zprávy FTV Prima, které poskytují přehled událostí nejen z domova, ale i ze zahraničí. (Prima, 2014; Wikipedie, 2014c)

2.2 Média a jejich vliv

Jak již bylo zmíněno, v současné době největší vliv na společnost mají hromadné sdělovací prostředky. Dle Krouželové (2010, s. 36) „*média mohou být na jedné straně vítanými „posly dobra“ – přibližují svět kolem nás, informují, poskytují zábavu, vzdělávají*“. Na druhou stranu mohou být také nositeli negativního působení na člověka. Jestliže za nimi stojí lidé, jejichž jediným cílem je moc, vliv, zisk a prestiž, mohou se stát nebezpečným nástrojem propagandy a manipulace. Následující tabulka 2.1 charakterizuje vliv médií v každodenním životě z hlediska pozitivního a negativního vlivu.

Tab. 2.1: Vliv médií

Pozitivní vliv	Negativní vliv
Informace	Násilné obsahy
Zábava, kultura	Riziko zneužití moci
Socializace	Manipulace

Zdroj: Krouželová et al, 2010, s. 12

V každém okamžiku jsou lidé vystaveni stále většímu množství informací a to především z médií. Sucháček (2005, s. 115) uvádí, že „*média zprostředkovávají informace selektivně, zobrazují tedy pouze výseč značně komplexní reality*“. Média tak nejen zprostředkovávají, ale také mají do jisté míry vliv na posluchače a jejich vnímání reality. Média k ovlivňování společnosti mohou využívat tzv. „mediální politiky“. První z nich je *agenda setting*, kdy určitým tématům, jevům či záležitostem je věnována větší mediální pozornost, než je jejich reálný význam. Jde tedy o nastolování agendy, kdy média mají schopnost ovlivnit, k jakým tématům bude ubírána pozornost. Druhou je *agenda cutting*, kdy naopak určitá témata bez ohledu na jejich reálný význam jsou záměrně ignorována. (Sucháček, 2005)

Při hodnocení vlivu médií musíme vycházet podle Krouželové (2010, s. 85) „*nejen ze stavu společnosti, z úrovně médií a masové komunikace, ale také z úrovně samotných příjemců mediálních sdělení*“. Každý člověk má jiné zájmy, životní styl, ale také u každého člověka v daný okamžik převládá jiná nálada. Právě podle těchto faktorů si lidé vybírají z velkého množství mediálních sdělení. Aby média byla schopná ovlivňovat chování a postoje lidí, musí se umět přizpůsobit momentální situaci a přizpůsobit tomu také tematický obsah sdělení. Příklady účinků médií podle Krouželové (2010):

- *Zesilující účinek* – zvýšená pozornost tématu zvyšuje v krátkodobém horizontu jeho důležitost.
- *Potvrzující účinek* – příjemci přijímají tvrzení jako pravdivá v důsledku potvrzení domněnek příjemců.
- *Zpětný účinek* – ovlivnění průběhu událostí přítomností médií.
- *Znecitlivění* – dlouhodobé a časté vystavování emocionálně vzrušivým podnětům vede k otupělosti vůči těmto podnětům.
- *Napodobování* - obsah mediálních sdělení může vést k napodobování příjemci (např. vliv názorů).
- *Trivializace* – charakteristické především pro bulvární média, spočívá ve snaze odlehčit závažnost zpráv a složitých témat.
- *Bulvarizace* – proces, kdy jsou přijímána pravidla bulváru (zaujmout příjemce sdělení za každou cenu) běžnými médii.
- *Zaměňování mýtů a reality* – falešné představy o reálných situacích vytvořené médii výrazně ovlivňují postoje příjemců.
- *Vytváření umělých kontextů* – média matou příjemce svých sdělení utvářením zkreslených kontextů (především u bulvárních médií).

- *Vytváření virtuální reality* – schopnost médií předkládat to, co vypadá jako skutečné a reálné, což ve skutečnosti neexistuje (tvorba iluzí).
- *Nastolování témat* – média nabízí témata k zamyšlení, kterými bychom se měli zabývat (určení důležitosti některých témat).
- *Bumerangový efekt* – mediální produkty (např. knihy, noviny, časopisy, televizní seriál, webová stránka, CD, koncert atd.) mají schopnost vyvolávat opačnou reakci, než s jakou byly vytvořeny.

Obecně můžeme účinky médií podle Jiráka a Köpplové (2009) dělit podle délky působení (krátkodobý a dlouhodobý dopad), přímý a nepřímý vliv či záměrný a nezáměrný dopad.

Krátkodobý a dlouhodobý dopad vlivu médií

Informace poskytované sdělovacími prostředky ovlivňují posluchače ve většině případů krátkodobě. Reakce na některá mediální sdělení bývají převážně pomíjivé (smích, pohoršení, pocit ohrožení, atd.). Oproti tomu opakující se příspěvky v delším časovém horizontu mohou působit z dlouhodobého hlediska. Dlouhodobý dopad vlivu médií se projevuje především ve změně názorů, sdílených norem, životního stylu, ale také hodnotové orientace, přičemž změny této povahy jsou jen těžko znovu pozměnitelné a žádají si delší časové působení.

Přímý a nepřímý vliv médií

Dopady z hlediska působení médií mohou mít podobu buďto přímého či zprostředkovaného (nepřímého) vlivu. Přímý dopad médií bývá vyvolán podnětem, za který můžeme považovat obsah jednotlivých mediálních sdělení. Masová média, jejichž mediální sdělení jsou směřována k široké veřejnosti, mohou působit nepřímo a to přes různé zprostředkovatele (příjemci sdělení a následně sdělovatelé v jedné osobě).

Plánovaný a neplánovaný vliv médií

Média vždy poskytovala a poskytovat budou své příspěvky s určitým záměrem. Úmysly médií mohou mít jak povahu ekonomickou či politickou, tak také vzdělávací. Média se snaží plánovaně poskytovat takové informace a sdělení, která budou mít dopad nejen na chování a změny v životech lidí, ale také se záměrem rozšiřovat jejich vědomosti a znalosti. Mezi nástroje médií pro plánovaný vliv můžeme zařadit reklamy, kampaně, propagandu, atd. Z hlediska vlivu médií se můžeme setkat také s neplánovaným dopadem jak na jednotlivce, tak širokou veřejnost, kdy tento dopad nebyl nějak zamýšlený, ale projevil se. Mezi neplánované dopady médií můžeme zařadit vliv násilných či nemravných obsahů na chování a postoje lidí.

Z hlediska vlivu médií na jednotlivce jde o projevy tohoto vlivu na tzv. mikroúrovni a podle Jiráka a Köpplové (2009, s. 355-356) „jde o nejrůznější typy reakcí na média a změny nebo utvrzení se v postojích, emocích, poznání či chování připisované působení médií“. Působení médií na jednotlivce, lze podle Jamese Pottera (Potter, 1998), rozlišit na působení kognitivní povahy, působení na postoje, emoce, fyziologické reakce a na chování jednotlivců.

Kognitivní působení médií

Informace a poznatky poskytované médii mohou mít na jednotlivce vzdělávací účinek. Tyto informace a poznatky, které si zapamatují a naučí, mohou příjemci posléze využívat ve svůj prospěch. Záměrné účinky na poznávací proces mohou vyvolávat jak zpravodajské relace či reklama a osvěta, tak také vyhledávání konkrétních informací pro potřeby samotných uživatelů. Oproti tomu lze také pozorovat nezáměrné účinky mediálních sdělení prostřednictvím filmů, seriálů a reportáží. Záměrem není poskytovat informace a poznatky o prostředí, ve kterých se děj odehrává, ale příjemci tyto informace a poznatky vnímají a utváří si svůj vlastní obraz o tomto prostředí.

Působení médií na postoje jednotlivců

Obsah jednotlivých mediálních sdělení má vliv na názory a postoje příjemců, které dokáže nejen měnit či rozvíjet, ale také utvářet. Změny v postojích jednotlivců jsou výsledkem působení celé řady faktorů, mezi něž lze zařadit také mediální obsahy. Právě obsahová stránka mediálních sdělení má vliv na názory o světě kolem nás a utváří postoje jednotlivců.

Působení médií na emoce jednotlivců

Média mají také schopnost vyvolávat emoční účinky – od smutku, strachu až po radost či pocit štěstí. Emoce jsou tak z velké části ovlivňovány také médii a obsahem jejich sdělení. Problémem je časté a dlouhodobé vystavování jedinců takovým mediálním sdělením, která obsahují násilí, smyšlenou „realitu“ či nemravné chování. Takovéto scény a chování pak může způsobit návyky či apatii vůči podnětům vyvolávající emoce v běžném životě.

Působení médií na fyziologické reakce jednotlivců

Různé mediální obsahy mohou rovněž vyvolávat rozdílné fyziologické reakce jedinců. Mediální obsah zaměřený na relaxaci může způsobovat uvolnění svalstva, zpomalení srdečního tepu, atd. a naopak sdělení, která vyvolávají napětí, strach mohou způsobit zrychlení srdečního tepu, pocení dlaní, atp.

Působení médií na chování jednotlivců

Média prostřednictvím tematického obsahu svých sdělení mohou ovlivňovat také chování. Nejen reklamy, které ve většině případů působí na změny spotřebitelského chování,

ale také pořady či články mohou dále působit na komunikaci (nastolují témata ke konverzaci) a utvářet postoje a podněcovat k určitému chování (nedůvěřivost, předsudky). Nebezpečný vliv mají především sdělení s negativním podnětem (násilí, trestné činnosti). (Jirák a Köpplová, 2009)

2.2.1 Vliv médií na tvorbu mentálních map a image regionů

V předešlých kapitolách jsme se věnovali významu médií a jejich účinkům jak na společnost, tak na jednotlivce. Naše pozornost je ovšem směřovaná především na vliv médií na tvorbu mentálních map a tím spojený obraz regionů jako územních celků. Území či regiony, kterým v médiích není věnována pozornost, ztrácejí svou existenci i v reálném světě a jsou často opomíjeny nejen investory, ale také turisty či veřejností. (Sucháček, 2013a)

Mentální mapy lze chápat z několika perspektiv. Pomocí mentálních map jsou organizovány prostorové informace v naší mysli, na druhé straně lze mentální mapy chápat jako metodu, kdy je obraz z naší mysli převeden do výsledného nákresu anebo je poskytnut a diskutován s okolím (Perla, 2014). Informace médií o jednotlivých územích jsou jedním z determinantů vymezujících mentální mapy. Mentální mapy, dle Malinovského a Sucháčka (2006, s. 461) „jsou založeny na představách, které lidé mají o prostředí daného území a které značně ovlivňují jejich chování v prostoru“. Mentální mapy vlastně zachycují vnímání reálného prostoru jednotlivci. Obraz území na mentálních mapách jednotlivců ve většině případů nemusí odpovídat skutečnosti. (Sucháček, 2013b)

Na tvorbě mentálních map se vedle mediálních příspěvků podílí také škola či rodina, které ovlivňují jednotlivce z dlouhodobého hlediska. Vzdělávací instituce ovlivňují postoje a představy svých žáků a studentů nejen prostřednictvím učebnic, ale také náplní samotné výuky. Již od základní školy jsou žáci seznamováni se základními charakteristikami jednotlivých území a tyto vědomosti zůstávají po dlouhá léta zachovány v jejich hlavách. Vzdělávací instituce, rodina a jejich výchova společně s médii představují hlavní zdroj pro utváření hodnotových systémů, postojů či způsobu chování. (Sucháček, 2005)

Média mají významný vliv na utváření image regionů a to hlavně za hranicemi těchto území, jde tedy o vliv na vnější image. Image území je jakýmsi souborem všech dostupných informací a poznatků o daném území a jde tedy o pověst tohoto území, která jej předchází. Dle Malinovského a Sucháčka (2006, s. 341) „je výsledkem dlouhodobého vnímání celé řady projevů vztahujících se k danému regionu a majících souvislost i s jinými oblastmi (jde o funkční, strukturální, estetické, sociální a další rysy)“. Image regionu patří mezi

nemateriální charakteristiky území, které mají významnou roli pro přilákání nebo naopak odpuzení různých aktivit do daného regionu.

Selektivní charakter mediálních příspěvků má na jedné straně informační hodnotu pro příjemce, ale na druhé straně má schopnost usměrňovat příjemce ve vnímání skutečné situace. Sucháček (2013b) uvádí, že „*v teritoriálním průmětu pak můžeme hovořit o zlepšování či naopak zhoršování image daného území a to právě prostřednictvím informací z médií*“. Příjemci sdělení o území vnímají především obsahové zaměření zpráv a jejich charakter. Pozitivní zprávy o území mohou působit na příjemce (např. investory, turisty či veřejnost) jako „magnet“ a tyto cílové skupiny přilákat na dané území. Na druhou stranu negativní charakter zpráv o daném území může na tyto cílové skupiny mít odstrašující vliv. Z těchto důvodů mají média nesporně vliv na vývojové trendy daných území a regionů. (Sucháček, 2013a)

Nejen pro kraje, ale veškeré územní struktury, je nesmírně důležitá podpora pozitivní image. Teritoriální marketing, jako odnož klasického marketingu, se touto problematikou zabývá, ale v podmínkách ČR stále nebyl naplno využit. Hlavním problémem pro rozvoj teritoriálního marketingu v našich podmínkách jsou stále přetrvávající problémy z dob transformace. Finance a kompetence v tomto případě územních samospráv jsou nutnou podmínkou pro úspěšné využití teritoriálního marketingu a tím podpory pozitivního obrazu nejen za hranicemi území. (Sucháček a Sed'a, 2011)

Image regionu můžeme vnímat ze dvou pohledů – jako image vnější či vnitřní. *Vnější image* území utváří především postoje a chování externích subjektů ekonomických, sociálních či politických vůči danému regionu. Vnější obraz daného území je tedy utvářen u lidí a subjektů, které působí mimo toto území a je v zásadě utvářen informacemi o tomto území publikovaných v médiích, ale také zkušenostmi, které byly získány při návštěvách tohoto regionu. Média se snaží především zdůrazňovat výrazné znaky daného regionu a tím do značné míry ovlivňují tvorbu image regionu. *Vnitřní image* území je utvářena především postoji a vnímáním území jeho vlastním obyvatelstvem, jež dle Klamára a Rosiče (2010) vychází z osobních kontaktů a zkušeností.

Osud jednotlivých regionů a území je ovlivněn atmosférou převládající v tomto území, ale podstatný vliv má také očekávání ohledně jeho budoucnosti. Pozitivní vyhlídky z hlediska budoucnosti (tedy kladná image regionu) dokážou přilákat investory do tohoto regionu, neboť se zde stávají ustálenými institucemi. Na druhou stranu špatná image regionů může jejich rozvoj značně brzdit. (Sucháček, 2005).

2.3 Regiony a regionální členění ČR

Regiony jako územní jednotky jsou územně velmi specifické. Na jejich území jsou zřejmé výrazné odlišnosti, které jsou dané jejich územní rozsáhlostí. Kraje, které představují regionální členění ČR, mají na svém území správní centra, ve kterých se koncentruje řada významných regionálních aktérů, orgánů, ale také institucí. Ostatní oblasti v kraji se ve většině případů liší od těchto center a to nejen z hlediska demografického, sociálního, ale také ekonomické úrovně.

Region je používán pro označení územní oblasti, ale jeho užití v rozdílných situacích vede k rozdílnému vnímání tohoto pojmu. Lidé žijící v určité oblasti často toto území představují jako region. Regionem v tomto pojetí může být jak kontinent, stát, ale také správní jednotka daného státu či jinak specifikované území. Pro daná území jsou charakteristické specifické znaky jako významná města, přírodní či kulturní dědictví, tradice či samotná historie území. Tyto znaky pak tvoří jakési základní symboly tohoto území. (Chromý, 2010)

2.3.1 Vymezení a charakteristika regionů

Pojem region stále postrádá všeobecně přijatou definici. Jedním z poslání geografie, která se zabývá prostorovou dimenzí zemského povrchu, je vymezit regiony jako územní jednotky s obdobnými vlastnostmi, kterými se odlišují od ostatních územních jednotek. „*Definice podle české geografické školy zní: Region je část geografické (územní) sféry s komplexem přírodních a socioekonomických prvků a procesů, které se vyznačují:*

- *specifickým rozmístěním, uspořádáním, mírou integrace a*
- *vlastní prostorovou strukturou s vnitřní zákonitou podobností.*

Tímto se regiony odlišují od jiných geografických (územních) sfér, regionů.“ (Malinovský a Sucháček, 2006, s. 642).

Pojem region je v ČR vymezen také v zákoně o podpoře regionálního rozvoje. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje vymezuje region jako: „*územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností, obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona*“.

Všechny regiony prochází čtyřmi fázemi procesu institucionalizace. V průběhu první fáze dochází k vymezení a ohraničení daných regionů, tedy dochází k jejich určení v prostoru. Druhá fáze institucionalizace regionů spočívá v nalezení a vytvoření specifických charakteristik regionu (názvu a symbolů). V další (třetí) fázi se postupně formují instituce, které zastupují region na veřejnosti a hlásí se k tomuto regionu. V průběhu čtvrté fáze jsou již

regiony zakotveny v existujícím regionálním systému, a tak se buduje a utvrzuje regionální povědomí společnosti. Pořadí zmíněných fází institucionalizace není v jednotlivých regionech totožný a v mnoha případech mohou jednotlivé fáze splývat. Právě v průběhu institucionalizace se vytváří a rozvíjí regionální identita jak obyvatel, tak samotného regionu. (Chromý, 2010)

Druhy regionů

Označení „region“ bývá v ČR synonymem mnoha pojmů vymezujících územní celky. Podle Malinovského a Sucháčka (2006, s. 645) „jsou to např. pojmy *administrativně-správní jako kraj, obec, město nebo územně-plánovací jako zóna, katastr, aglomerace a sídlo anebo statisticko-programové jako soustava NUTS, okres, teritorium, oblast či region soudržnosti*“. Regiony jako územní jednotky tedy mohou vznikat na různých úrovních – od místní, regionální, národní až po nadnárodní či globální úroveň. Pojetí regionu se liší účelem, pro který byl vytvořen.

Jako územně prostorovou jednotku lze rozlišit:

- *přirozené regiony* - regiony, které vznikly rozdělením daného území z hlediska jeho vlastností a
- *umělé regiony* - regiony vymezené pomocí administrativně-správních hranic vytvořených člověkem.

Regiony bývají vymezovány podle mnoha kritérií. Mezi základní kritéria pro vymezení regionů patří kritérium homogenity a kritérium funkčnosti. Podle druhu zvoleného kritéria rozlišujeme:

- *regiony homogenní* – územní celky, které si jsou podobné podle určitých indikátorů (jako je míra nezaměstnanosti, úroveň příjmů, podíl zaměstnanosti v určitých sektorech národního hospodářství),
- *regiony funkční* – územní celky, které jsou vymezené na základě funkčních vazeb v území či vzájemné závislosti mezi územími. Pro ohraničení těchto regionů se používají indikátory dojížděky do zaměstnání, za službami či intenzita telefonních hovorů. (Malinovský a Sucháček, 2006)

Regiony lze chápat z různých úhlů pohledu. Tři následující definice regionu podávají odpověď na to, jak je pojem region vnímán v ČR.

- *Hospodářský neboli ekonomický region* představuje území, které je vymezené daným účelem. Samosprávné subjekty v tomto regionu se spojily, aby společnými silami dosáhly společných cílů či realizovaly společné záměry v rozvoji tohoto území.

Charakteristickými rysy těchto regionů bývají úzké funkční vazby dílčích částí území, vazby mezi subjekty působících v tomto území, ekonomické závislosti či například také povaha trhu práce. (Malinovský a Sucháček, 2006)

- *Správní region* tvoří v ČR územně správní celek. Správní regiony vznikají na základě politického konsenzu a hlavním účelem jejich vzniku je výkon veřejné správy. Jestliže je veřejná správa rozložená do těchto správních celků, musí být splněna nutná podmínka celkového pokrytí území státu těmito regiony. (Malinovský a Sucháček, 2006)
- *Problémový region* je charakteristický vysokou intenzitou strukturálních či výkonnostních problémů, které se ve velké míře koncentrují v tomto území. Samotný region pomocí endogenních sil si s těmito problémy nedokáže poradit. (Kutscherauer, 2013)

Z hlediska prostorových útvarů můžeme rozlišit další 3 úrovně regionů. Základní podmínkou pro rozlišení těchto úrovní je, že stát zastává postavení výchozí územní jednotky.

Rozlišujeme regiony:

- *subnacionální* neboli subnárodní – region tvoří částečná (dílčí) území jednoho státu (např. kraje, regiony soudržnosti, okresy),
- *supranacionální* neboli nadnárodní – region tvoří území seskupení několika států (např. EU, Benelux),
- *transnacionální* neboli transnárodní – region tvoří částečná (dílčí) území více států přesahující jejich státní hranici (např. euroregiony).

Za formováním jednotlivých regionů stojí nejen iniciativa jednotlivců, image území (jak vnější, tak vnitřní), existence regionálních symbolů a znaků, sdělovací prostředky, ale také regionální identita obyvatel neboli jejich vztah a ztotožnění se s daným územím. Na druhé straně existují regiony (kraje, regiony soudržnosti), jejichž vznik je dán zákonem. (Chromý, 2010)

2.3.2 Kraje ČR

Kraje ČR můžeme chápat jako umělé, správní a subnacionální regiony. Roku 1960 bylo v ČR vymezeno celkem 7 krajů - správní obvod pro činnost tehdejších krajských národních výborů. Tyto krajské národní výbory byly v roce 1990 zrušeny, ale územní členění na kraje podle zákona z roku 1960 stále existovalo. Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu vymezil Středočeský, Jihomoravský, Západočeský, Severočeský, Východočeský, Jihomoravský a Severomoravský kraj. Území hlavního města Prahy představovalo podle

tohoto zákona samostatnou územní jednotku. Kraje jsou tímto zákonem vymezené jako územní plochy, které byly do značné míry vzájemně shodné jak rozlohou, tak počtem obyvatel. Toto členění je stále využíváno jako územní obvody pro působnost krajských soudů v ČR. (Potěšil, 2007)

Z hlediska regionálního uspořádání ČR je významným mezníkem období po roce 1990, kdy započala éra reformy veřejné správy a s tím spojená změna nevyhovujícího administrativního členění ČR. Podle Perlína (2010) druhá etapa této reformy, jež proběhla mezi rokem 1995-2000, byla zaměřená na obnovení krajů jako jednotek veřejné správy.

„Nové“ kraje ČR byly vytvořeny ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Tento ústavní zákon vstoupil v účinnost 1. ledna 2000 a vymezil území 14 krajů ČR hranicemi okresů, v té době administrativních jednotek, které do nich spadají. Tento ústavní zákon rovněž novelizoval Ústavu ČR, kdy Čl. 99 Hlavy VII – Územní samospráva, zní *„Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“*. Ústavní zákon č. 347/1997 Sb. vymezuje tyto kraje:

1. *Hlavní město Praha*, který je vymezen územím hlavního města Prahy;
2. *Středočeský kraj*, jehož sídlo je v Praze a území je vymezeno 12 okresy;
3. *Jihočeský kraj* se správním centrem České Budějovice, území tohoto kraje je vymezeno 7 okresy;
4. *Plzeňský kraj* se správním centrem Plzeň, území kraje je vymezeno 7 okresy;
5. *Karlovarský kraj* se správním centrem Karlovy Vary, území kraje je vymezeno 3 okresy;
6. *Ústecký kraj* se správním centrem Ústí nad Labem, území kraje je vymezeno 7 okresy;
7. *Liberecký kraj* se správním centrem Liberec, území kraje je vymezeno 4 okresy;
8. *Královéhradecký kraj* se správním centrem Hradec Králové, území kraje je vymezeno 5 okresy;
9. *Pardubický kraj* se správním centrem Pardubice, území kraje je vymezeno 4 okresy;
10. *Kraj Vysočina* se správním centrem Jihlava, území kraje je vymezeno 5 okresy;
11. *Jihomoravský kraj* se správním centrem Brno, území kraje je vymezeno 7 okresy;
12. *Olomoucký kraj* se správním centrem Olomouc, území kraje je vymezeno 5 okresy;

13. *Moravskoslezský kraj* se správním centrem Ostrava, území kraje je vymezeno 6 okresy;

14. *Zlínský kraj* se správním centrem Zlín, území kraje je vymezeno 4 okresy.

Tyto kraje vznikly jako jednotky krajské územní samosprávy za účelem výkonu veřejné správy (Potěšil, 2007). Samotná činnost vymezených krajů započala ovšem až v listopadu roku 2000, kdy proběhly první volby do zastupitelstev krajů. Tímto dnem také nabyl své účinnosti zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), který stanovil strukturu a fungování krajského zřízení. Výjimkou je hlavní město Praha, kterému postavení a pravomoci jako hlavního města České republiky a zároveň kraje upravuje zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

Z hlediska poslání a zaměření činností krajů je zásadní také zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, tzv. kompetenční zákon, který určil kompetence v krajském a obecním zřízení státu, krajům a obcím.

Samosprávné kraje ČR podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích jsou územním společenstvím občanů, které mají právo samosprávy v souladu s potřebami kraje. Kraje jsou veřejnoprávními korporacemi, tedy subjekty veřejné správy, které mají právní subjektivitu a plní veřejné úkoly. Krajská úroveň tvoří mezistupeň při výkonu veřejné správy mezi místní (obce, města) a centrální (ústřední orgány státu) úrovní. Z hlediska působnosti veřejné správy krajům náleží jak samosprávná, tak také přenesená působnost. Zastupitelstvo kraje je ústředním orgánem ve výkonu samosprávy, oproti tomu ve výkonu státní správy (přenesené) tímto orgánem je krajský úřad. (Malinovský a Sucháček, 2006)

3 Profily krajů ČR

Kraje jako samosprávné územní celky vykonávají určité funkce, ke kterým byly zřízeny. Každý kraj ve skutečnosti charakterizuje něco jedinečného a to přispívá k odlišnému vnímání těchto krajů. Specifičnost krajů je dána nejen počtem obyvatel a rozlohou, ale také hospodářstvím, památkami, infrastrukturou – mohli bychom pokračovat do nekonečna, neboť těchto faktorů je mnoho. Všechny tyto faktory se společně podílí na tom, jak dané území vnímáme - tedy na jejich image.

Mnoho z nás nemá příležitost osobně poznat všechna zákoutí daných území a utvořit si tak představu o tom jaký kraj ve skutečnosti je. V následující části práce se proto zaměříme na popis jednotlivých krajů ČR. Stručnou charakteristikou a pomocí vybraných ukazatelů se pokusíme zachytit skutečnou podobu těchto územních celků. Každý kraj si představíme prostřednictvím vybraných ukazatelů z oblasti demografického vývoje, vývoje na trhu práce a také z ekonomické stránky mezi rokem 2000-2012.

Pro srovnání jsou v jednotlivých přílohách (příloha č. 1 až 14) sestaveny tabulky s vývojem vybraných ukazatelů spolu s graficky zaznamenaným vývojem ve srovnání s hodnotami ukazatelů za ČR. Příloha č. 15 obsahuje tabulku s vývojem vybraných ukazatelů za ČR. Z hlediska vývoje jednotlivých ukazatelů je zřejmé, že výraznější změny nastaly v letech 2008 a 2009 vlivem světové hospodářské a ekonomické krize a to téměř u všech krajů ČR.

3.1 Hlavní město Praha

Kraj hlavní město Praha je tvořen územím hlavního města o rozloze 496 km². Z hlediska procentuálního podílu zabírá pouze 0,6 % území ČR. Samotné město leží v centrální části Evropy a patří mezi její nejstarší města. Praha díky své poloze a velikosti je přirozeným hospodářským, politickým, vědecko-výzkumným, ale také kulturním centrem ČR. Praha patří mezi nejvyspělejší a nejvýkonnější regiony v ČR, a to i v rámci EU a jako region soudržnosti. Prahu tvoří od roku 2001 celkem 22 správních obvodů, které jsou značně odlišné co do stupně urbanizace, hustoty osídlení, infrastruktury či podmínek života. Především v centru města převládají oblasti městského charakteru. Se vzdáleností od centra přibývá oblastí příměstského charakteru. Praha jako největší město ČR je místem, ve kterém se koncentruje nadměrné množství společensky nebezpečných jevů jako kriminalita, drogová závislost, násilí, vandalismus atd., což je problémem řady velkých měst.

Z hlediska dopravní dostupnosti je Praha významným dopravním uzlem. Sbíhají se zde veškeré dálniční trasy, mezinárodní i vnitrostátní železniční trasy, je zde hlavní mezinárodní

a vnitrostátní letiště – Letiště Václava Havla Praha. Hlavním dopravním prostředkem v rámci městské hromadné dopravy je metro, které ročně přepraví více jak 40 % cestujících. I přesto je hlavním problémem Prahy rostoucí automobilová doprava v centru města. Praha postrádá plnohodnotné objízdné okruhy pro odklon automobilové a nákladní dopravy mimo centrum města. Z těchto důvodů se v posledních letech buduje Městský okruh (tzv. vnitřní) a Pražský okruh (tzv. vnější) pro odklon silniční a nákladní dopravy z centrálních částí města.

Praha, hned po Středočeském kraji, je druhým nejlidnatějším krajem v republice. Počet obyvatel dosahoval 1 246,8 tis. obyvatel ke konci roku 2012, což představovalo 11,9 % populace ČR. Hustota zalidnění díky charakteru metropole dosahuje hodnoty 2 513 obyv./km². Vývoj počtu obyvatel v minulých letech měl převážně rostoucí charakter (viz příloha č. 1 – graf 1.1). Růst počtu obyvatel od roku 2002 byl způsoben kladným saldem migrace. Příliv obyvatel migrací je způsoben především pracovními příležitostmi, které Praha nabízí. Od roku 2006 je přírůstek obyvatel také ovlivněn přirozeným přírůstkem. V roce 2011 byl zaznamenán propad počtu obyvatel, což bylo způsobeno úpravou celkového počtu obyvatel podle výsledků ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Pro Prahu je charakteristická a velmi významná oblast služeb - je největším centrem služeb v ČR. Je sídlem řady ekonomických subjektů, nadnárodních firem a také centrálních orgánů státní správy a celé řady dalších institucí. Podíl zaměstnanosti v sektoru služeb je výrazně nad průměrem ČR. Z hlediska zaměstnanosti v sekundárním sektoru Praha vykazuje velmi podprůměrný podíl zaměstnanosti. Průmysl je zde zastoupen především odvětvími zpracovatelského průmyslu. Nalezneme zde především potravinářský, farmaceutický, polygrafický průmysl či výrobu elektrických a optických přístrojů. Podíl zaměstnaných osob v primárním sektoru nedosahuje ani 1 % a to z důvodu městského charakteru tohoto kraje. Vývoj zaměstnanosti v jednotlivých sektorech národního hospodářství hlavního města je graficky zachycen v příloze č. 1 – graf 1.2.

Situace na trhu práce vykazuje dlouhodobě podprůměrnou míru nezaměstnanosti. Ke konci roku 2012 dosahovala míra registrované nezaměstnanosti v Praze 4,52 %. Míra registrované nezaměstnanosti vlivem ekonomické situace v celé republice v roce 2009 výrazněji vzrostla a i v dalších letech se drží na vyšší úrovni oproti roku 2007 a 2008. Dlouhodobý vývoj míry registrované nezaměstnanosti hlavního města Prahy nalezneme v příloze č. 1 – graf 1.3. Nízká míra nezaměstnanosti je dána především koncentrací velkého množství pracovních příležitostí z mnoha oblastí, které Praha poskytuje.

Díky své lokalizační atraktivitě a schopnosti pokrýt poptávku tvoří Praha největší trh práce u nás. V Praze pracují nejen místní obyvatelé, ale významná je také zaměstnanost

občanů bydlících mimo Prahu, především občanů Středočeského kraje, a své uplatnění zde také nalézají mnoho zahraničních pracovníků. Pracovní síla koncentrující se na území hlavního města je na výrazně vyšší kvalifikační úrovni oproti ostatním krajům. S tím souvisí také úroveň průměrné hrubé měsíční mzdy, která je nad průměrem ČR a v roce 2012 dosahovala 34 420 Kč. Vývoj průměrné mzdy v Praze vzhledem k průměru ČR zachycuje graf 1.4 v příloze č. 1.

Hlavní město Praha, jak již bylo zmíněno, patří mezi nejrozvinutější a nejvýkonnější regiony nejen v ČR, ale také v EU. Na tvorbě HDP v ČR se Praha podílela 24,7 % v roce 2012. Hodnota HDP na obyvatele hlavního města Prahy je výrazně nad průměrem HDP na obyvatele ČR. Ekonomická síla Prahy je natolik výrazná, že nepříznivá ekonomická situace posledních let se zde neprojevila tak výrazně jako v ostatních krajích. V roce 2012 dosahovala hodnota HDP na obyvatele 763 tis. Kč, což představuje 208,5 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR. Dlouhodobý vývoj HDP na obyvatele hlavního města Prahy nalezneme v příloze č. 1 – graf 1.5.

Velký význam pro Prahu má především cestovní ruch. Návštěvníci této významné metropole jsou nejen zahraniční, ale také tuzemští turisté. Na území samotného města je mnoho historických a architektonických památek a atraktivit. Historické centrum hlavního města patří mezi památky světového kulturního dědictví zapsané na seznam UNESCO jako Památková rezervace hlavního města Prahy. Do Pražské památkové rezervace spadají městské části s koncentrací značných historických památek a svou rozlohou patří mezi nejrozsáhlejší na světě. Z hlediska kultury je Praha vyhlášena množstvím divadelních scén, které zde mají dlouholetou tradici. Na území Prahy se také nachází významné stavby sloužící sportovním účelům i na mezinárodní úrovni. (ČSÚ, 2012a)

V příloze č. 1 je dále umístěna tabulka (tab. 1.1) zachycující vývoj vybraných ukazatelů za hlavní město Prahu.

3.2 Středočeský kraj

Středočeský kraj se nachází v centrální části území Čech okolo hlavního města Prahy. Z hlediska své polohy má kraj silné vzájemné vztahy s hlavním městem a také hustou dopravní sítí (železniční i silniční). Tento kraj jako jediný nemá své krajské město na svém území, veškeré krajské instituce Středočeského kraje sídlí v hlavním městě Praze.

Středočeský kraj je největším jak z hlediska rozlohy, tak také počtem obyvatel. Tento kraj zabírá 14 % území ČR. Na tomto území se nachází 1 145 obcí, z nichž 82 má status města. Podíl městského obyvatelstva na celkovém počtu obyvatelstva patří k nejnižším

hodnotám v rámci všech krajů a to 53 % obyvatel. Toto způsobuje především trend stěhování se obyvatel z měst do klidnějších oblastí venkovského zázemí, které v dnešní době poskytují příjemnější podmínky pro život. Hustota obyvatelstva činí 116 obyvatel na km². Obyvatelstvo na území kraje je nerovnoměrně rozmístěno - v severní části je hustota obyvatelstva vyšší než v jižní části kraje.

Ke konci roku 2012 v tomto kraji žilo celkem 1 292 tis. obyvatel. Za posledních 12 let má vývoj počtu obyvatel stále rostoucí charakter (viz příloha č. 2 – graf 2.1). Na celkovém přírůstku obyvatelstva tohoto kraje se podílí jak přírůstek stěhování, tak i v posledních letech přirozený přírůstek. Od roku 2008 se hodnota celkového přírůstku obyvatelstva snižuje díky výrazného poklesu migrace obyvatel. I přes tento pokles dosahuje tento kraj nejvyšší hodnoty celkového přírůstku v mezikrajském srovnání.

Středočeský kraj je charakterizován jako průmyslově-zemědělská oblast. Pro zemědělské účely je využíváno více jak 60 % území kraje. Nejprůzračnější podmínky pro zemědělství jsou v severovýchodní části, tzv. Polabí. Pěstují se zde jak základní zemědělské plodiny (pšenice, cukrovka a ječmen), tak také ovoce, zelenina a květiny. Z hlediska průmyslu jsou v kraji zastoupena téměř všechna průmyslová odvětví. Převažující význam má odvětví strojírenství, výroby automobilů, chemický a potravinářský průmysl. Nachází se zde mezinárodně významné automobilky jako ŠKODA AUTO a. s. v Mladé Boleslavi a TPCA Czech, s. r. o. v Kolíně. Okolí města Kladna je také známé těžbou černého uhlí, která zde v minulosti probíhala, ale v posledních letech je v útlumu.

Podle grafu 2.2 v příloze č. 2 je zřejmé, že i přes významné postavení kraje v zemědělství, je od roku 2009 podíl zaměstnanosti v primárním sektoru mírně pod průměrem ČR. Obdobně je to se zaměstnaností v průmyslu a stavebnictví, která se nachází pod průměrem ČR již od roku 2001. Tento pokles zaměstnanosti v sekundárním sektoru měl vliv na nárůst zaměstnanosti ve sféře služeb, ve které je zaměstnanost nad průměrem ČR již od roku 2001. Zaměstnanost v oblasti služeb je ovlivněna především polohou tohoto kraje vůči hlavnímu městu a v posledních letech má stále rostoucí charakter.

Míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji je dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem (viz příloha č. 2 – graf 2.3). Ke konci roku 2012 dosahovala registrovaná míra nezaměstnanosti 7,52 %, což je třetí nejnižší hodnota mezi kraji ČR. Nezaměstnanost se v rámci jednotlivých částí kraje výrazně liší a to především se zvyšující se vzdáleností od Prahy, neboť Středočeský kraj je významným zdrojem pracovní síly pro Prahu.

Průměrná hrubá měsíční mzda ve Středočeském kraji se pohybuje okolo průměrné hodnoty ČR (viz příloha č. 2 – graf 2.4). V roce 2012 dosahovala průměrná hrubá měsíční

mzda hodnoty 26 097 Kč, což je po Praze druhá nejvyšší průměrná mzda mezi kraji ČR. Pokud bychom průměrnou mzdu ČR počítali bez hodnoty za hlavní město Prahu, byla by průměrná mzda Středočeského kraje výrazně nad průměrnou mzdou ČR a to o více jak 2 tis. Kč.

Středočeský kraj se v roce 2012 podílel 10,9 % na tvorbě HDP v ČR, tedy po Praze druhý nejvyšší podíl na tvorbě HDP ze všech krajů. Hodnota HDP na obyvatele dosahovala 325,6 tis. Kč v roce 2012 (tzn. 89 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR), což byla čtvrtá nejvyšší hodnota mezi kraji. Vliv na hodnotu HDP má nejen významný automobilový průmysl, ale opět také výhodná poloha kraje vůči Praze. Graf 2.5 v příloze č. 2 zachycuje vývoj HDP na obyvatele vzhledem k průměrné hodnotě tohoto ukazatele za ČR.

Ve Středočeském kraji se nachází hned několik velmi významných historických památek a chráněných krajinných oblastí, které mají vliv na rozvoj cestovního ruchu. Nejvýznamnější a nejznámější historické památky jsou ve městě Kutná Hora, které byly zapsány na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Na území kraje se nachází také jeden z nejznámějších a nejnavštěvovanějších hradů v ČR - Karlštejn. Stav životního prostředí ve Středočeském kraji se v posledních letech zlepšuje a vytváří významnou oblast pro trávení volného času nejen pro obyvatele Prahy. Problémem kraje je stále narůstající automobilová doprava (osobní i nákladní), která je způsobená polohou kraje vůči Praze. Mezi nejvýznamnější přírodní oblasti na území kraje patří CHKO Křivoklátsko a Český ráj, který je nejstarší chráněnou krajinnou oblastí ČR, dále CHKO Kokořínsko a Český kras, ve kterém se nachází jedny z největších jeskyní u nás. (ČSÚ, 2012l; RIS, 2013l)

Tabulka 2.1 v příloze č. 2 zachycuje vývoj vybraných ukazatelů za Středočeský kraj.

3.3 Karlovarský kraj

Jedním z nejmenších krajů ČR co do rozlohy i počtu obyvatel je Karlovarský kraj, který se nachází v západní části republiky u hranic s Německem. Centrum tohoto kraje tvoří město Karlovy Vary, které je zároveň správním centrem kraje. Rozloha tohoto kraje je pouhých 3 315 km² a zabírá jen něco přes 4 % území ČR. Nachází se zde 132 obce, což je nejméně ze všech krajů. Ze všech obcí nacházejících se na území kraje má pouze 37 udělen status města. V Karlovarském kraji žije značný podíl obyvatel ve městech. V roce 2012 dosahoval podíl městského obyvatelstva hodnoty 82,7 % obyvatel. Hustota zalidnění tohoto kraje patří k nejnižším hodnotám v mezikrajském srovnání a dosahuje pouhých 91 obyvatel na km².

V Karlovarském kraji žije nejméně obyvatel ze všech krajů ČR. Koncem roku 2012 zde žilo pouhých 302,5 tis. obyvatel. Z hlediska vývoje počtu obyvatel tohoto kraje byl výraznější

nárůst zaznamenán v roce 2007. Byl zapříčiněn především vysokou mírou migrace, ale také přirozeným přírůstkem. Od roku 2010 počet obyvatel začal výrazně klesat a to především z důvodu záporného salda migrace. V příloze č. 3 ilustruje vývoj počtu obyvatel v Karlovarském kraji graf 3.1.

Pro tento kraj je charakteristické pestré přírodní bohatství. Je celosvětově proslavený lázeňstvím, díky kterému se stal cestovní ruch nejvýznamnějším odvětvím v kraji. Mezi nejznámější a nejnavštěvovanější lázně střední Evropy patří Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně a Jáchymov. Na území Karlovarského kraje se nachází téměř polovina lázeňských zařízení v rámci celé ČR. Vedle léčivých pramenů využívaných pro lázeňství, se zde nachází také významné zásoby minerálních vod (minerální voda Mattoni). Z dalších významných přírodních zdrojů se zde nachází ložiska hnědého uhlí (Sokolovská a Chebská pánev) a naleziště keramických surovin (kaolín). Významné postavení v rámci průmyslové výroby mají v kraji převážně tradiční výrobní odvětví, jako je výroba porcelánu (především růžového), keramiky, produkce skla (známé sklárny Moser či Crystalex) a také likér Becherovka z Karlových Varů.

Z hlediska podílu zaměstnanosti v jednotlivých sektorech národního hospodářství jednoznačně dominuje podíl zaměstnanosti ve službách, tedy terciárním sektoru. Zaměstnanost v tomto sektoru se každoročně pohybuje okolo průměrné zaměstnanosti v tomto sektoru ČR. Významný je také podíl zaměstnanosti v průmyslu a stavebnictví, tedy v sekundárním sektoru, který vykazuje hodnoty mírně nad průměrem ČR. Podíl zaměstnanosti v primárním sektoru se dlouhodobě drží pod průměrem ČR. Vývoj sektorové zaměstnanosti kraje vzhledem k průměrné sektorové zaměstnanosti ČR ilustruje graf 3.2 v příloze č. 3.

Podle grafu 3.3 v příloze č. 3 je zřejmé, že od roku 2002 se míra registrované nezaměstnanosti v Karlovarském kraji nachází nad průměrem ČR a kopíruje jeho vývojový trend se stále oddalující se tendencí. Míra registrované nezaměstnanosti dosahovala 10,84 % ke konci roku 2012. Nárůst nezaměstnanosti v roce 2009 byl zapříčiněn vlivem světové hospodářské a ekonomické krize a v posledních letech dosahuje tento ukazatel stále poměrně vysokých hodnot.

Úroveň průměrné hrubé měsíční mzdy v Karlovarském kraji se nachází pod úrovní průměrné mzdy ČR a má obdobné vývojové tendence jako předchozí ukazatel – vzdalující se charakter od průměrné hodnoty ČR (viz příloha č. 3 – graf 3.4). V roce 2012 dosahovala hodnoty 22 122 Kč a je tak nejnižší průměrnou mzdou mezi kraji ČR.

Z hlediska ekonomické úrovně Karlovarský kraj v roce 2012 dosahoval 70,6 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR. Hodnota HDP na obyvatele v tomto roce dosahovala 258,4 tis.

Kč, což je nejnižší hodnota ze všech krajů ČR. Karlovarský kraj se podílel na tvorbě HDP v ČR pouhými 2 % v roce 2012. Hodnota HDP na obyvatele tohoto kraje se nachází pod úrovní tohoto ukazatele za ČR a má stále vzdalující se charakter (viz příloha č. 3 – graf 3.5).

Krajina v tomto kraji patří mezi nejvíce poškozené v ČR v důsledku povrchové těžby hnědého uhlí a těžby kaolínu. Za zmínku proto stojí chráněné oblasti Slavkovský les na jihu kraje a příroda v Krušných horách, které se nachází v severozápadní části kraje. Velký význam pro Karlovarský kraj z hlediska návštěvnosti má již výše zmiňované lázeňství, které je hlavním důvodem stále stoupající návštěvnosti a to nejen českých, ale také zahraničních návštěvníků a pacientů. Právě lázeňská architektura je pro tento kraj charakteristická a je zastoupena především lázeňskými kolonádami. Samotnému Karlovarskému kraji se dnes také přezdívá „kraj golfu“, neboť se zde nachází největší koncentrace golfových hřišť v ČR. Mimo jiné zde mohou návštěvníci navštívit mnoho hradů, zámků a dalších památek - hrad a zámek Bečov, hrad Loket a Cheb. Významné jsou také technické památky, jako je Důl Jeroným nebo Důl Svornost a Jáchymov. Samotné Karlovy Vary jsou světoznámé nejen díky lázeňství, ale také díky každoročně konaným festivalům, z nichž nejvýznamnějším festivalem je Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary. (ČSÚ, 2012d; RIS, 2013d)

V příloze č. 3 je umístěna tabulka (tab. 3.1) zachycující vývoj vybraných ukazatelů za Karlovarský kraj.

3.4 Plzeňský kraj

Plzeňský kraj, který se nachází v jihozápadní části ČR, je příhraničním krajem sousedícím s Německem. Tento kraj má strategicky výhodnou polohu vůči ostatním zemím západní Evropy a procházejí jím důležité mezinárodní silnice i železnice. Město Plzeň je jednak správním centrem kraje a také jedním z nejvýznamnějších center v Čechách. Základní charakteristikou tohoto kraje je především velký počet malých sídel, která jsou nerovnoměrně rozmístěná z důvodu reliéfu kraje. Tyto oblasti mají převážně charakter venkovských sídel, ve kterých existují nedostatky a různá omezení především z hlediska nedostatečně rozvinuté infrastruktury. Většina obyvatelstva a průmyslových podniků je soustředěna do oblastí mezi Prahou – Plzní – Německem. Plzeňský kraj je krajem mnoha kontrastů ať už charakterem krajiny, počtem obyvatel, ekonomickým potenciálem nebo hustotou osídlení.

Přírodní podmínky v kraji jsou velmi rozmanité díky značné rozloze kraje, která činí 7 561 km². Rozlohou je Plzeňský kraj třetím největším krajem v republice. V kraji se nachází celkem 501 obcí, z nichž 56 nese status města. V těchto městech žilo v roce 2012 kolem

67,5 % zdejšího obyvatelstva. Z hlediska hustoty zalidnění je kraj třetím nejhřidčeji zalidněným krajem se 76 obyvateli na km².

Počet obyvatel ke konci roku 2012 dosahoval 573 tis. obyvatel. Mezi rokem 2006 až 2009 byl zaznamenán výraznější nárůst počtu obyvatel, který byl vyvolán jednak přírůstkem vlivem migrace, ale také přirozeným přírůstkem obyvatel. Graf 4.1 v příloze č. 4 ilustruje vývoj počtu obyvatel.

Nerostné suroviny, které se v kraji nachází, tvoří základnu pro rozvoj především zpracovatelského průmyslu. V kraji se nachází zásoby černého uhlí, stavebního kamene či keramických jílu. Samotné město Plzeň je atraktivní pro zahraniční investory díky svému dominantnímu postavení a výhodné poloze. Mezi nejvýznamnější strojírenské podniky patří Škoda Holding, a. s. Samotný kraj je také spjat s významnými potravinářskými podniky, mezi které patří největší exportér piva - Plzeňský Prazdroj, a. s. s dlouholetou tradicí v tomto kraji. Další významné podniky z tohoto odvětví jsou Stock Plzeň, a. s. a Bohemia Sekt Českomoravská vinařská, a. s. Podmínky pro zemědělství jsou příznivé především v Plzeňské kotlině, kde se pěstují převážně obilniny a řepka. Z celkové rozlohy kraje tvoří 50,2 % zemědělská půda. Významným odvětvím hospodářství v kraji je lesnictví, neboť na území kraje jsou dostatečné zdroje dřeva v podobě bohatých lesních porostů.

Z hlediska sektorové zaměstnanosti v Plzeňském kraji je zaznamenán nadprůměrný podíl zaměstnanosti v sekundárním, ale také v primárním sektoru. Z hlediska podílu zaměstnanosti v terciárním sektoru se po celou dobu sledování (mezi rokem 2000-2012) nachází pod úrovní zaměstnanosti ČR v tomto sektoru. Vývoj sektorové zaměstnanosti vzhledem k sektorové zaměstnanosti ČR ilustruje graf 4.2 v příloze č. 4.

Plzeňský kraj se může chlubit dlouhodobě jednou z nejnižších hodnot míry registrované nezaměstnanosti u nás. V roce 2012 dosahovala 7,31 %, což je hned po Praze druhá nejnižší hodnota. Míra registrované nezaměstnanosti je po celé sledované období 12 let pod průměrem ČR. Vývoj míry registrované nezaměstnanosti vzhledem k průměru tohoto ukazatele za ČR ilustruje v příloze č. 4 - graf 4.3. Významný podíl na nízké míře nezaměstnanosti má především příliv zahraničních investorů do kraje.

Průměrná hrubá měsíční mzda v Plzeňském kraji dosahovala hodnoty 24 885 Kč v roce 2012 a byla tak 4. nejvyšší mezi kraji ČR (po Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji). Průměrná hrubá měsíční mzda tohoto kraje se nachází pod průměrnou mzdou ČR (viz příloha č. 4 – graf 4.4). Pokud bychom průměrnou mzdu ČR počítali bez hodnoty za hlavní město Prahu, byla by průměrná mzda Plzeňského kraje nad tímto průměrem a to o více jak 1 tis. Kč.

HDP na obyvatele dosahoval hodnoty 325,9 tis. Kč v roce 2012 (tzn. 89,1 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR). Hodnota HDP na obyvatele dosahuje třetí nejvyšší hodnoty v rámci všech krajů ČR, ale i přesto se kraj nachází pod úrovní HDP na obyvatele ČR (viz příloha č. 4 – graf 4.5). Úroveň HDP na obyvatele má od roku 2009 v tomto kraji mírně rostoucí tendenci, neboť kraj dokázal úspěšně využít svou výhodnou polohu pro získání zahraničních investorů. Samotný Plzeňský kraj se podílel 4,8 % (v roce 2012) na celkové tvorbě HDP v ČR.

Z hlediska kvality životního prostředí jsou horské oblasti nejméně narušené. Oproti tomu okolí města Plzně je zatíženo vysokou koncentrací průmyslu a s tím související silniční dopravou, což má vliv na kvalitu životního prostředí v tomto okolí. Horské oblasti v kraji jsou vyhledávané především pro rekreaci a turistiku. Nejvýznamnější oblastí z hlediska cestovního ruchu je pohraniční pásmo Šumavy, ale také historické památky nacházející se v kraji. Historický střed města Plzně byl vyhlášen městskou památkovou rezervací s četnými historickými památkami. Mezi nejnavštěvovanější hrady lze zařadit hrad Radyně, Švihov nebo Rabí. (ČSÚ, 2012k; RIS, 2013k)

Tabulka 4.1 v příloze č. 4 zachycuje vývoj vybraných ukazatelů za Plzeňský kraj.

3.5 Jihočeský kraj

Jihočeský kraj je další z příhraničních krajů ČR ležící u hranic s Rakouskem a Německem v jižní části Čech. Svou polohou kraj zaujímá strategické postavení v mezinárodní dopravě. Tvoří spojnici severní a jižní části republiky i Evropy. Díky své významné příhraniční poloze je tento kraj stále více sužován rostoucí intenzitou silniční dopravy. Hlavním problémem v oblasti dopravy je především absence napojení kraje na českou dálniční síť, ale také hlavní železniční koridory.

Rozlohou 10 056 km² je Jihočeský kraj druhým největším a hustotou zalidnění je nejdříve zalidněným krajem v ČR. Hustota zalidnění dosahuje hodnoty 63 obyvatel na km². Správním centrem kraje je město České Budějovice, kde žije okolo 30 % obyvatel celého kraje. Nachází se zde 623 obce, z nichž 54 mají udělen status města, a ke konci roku 2012 zde žilo 64 % zdejších obyvatel.

V Jihočeském kraji ke konci roku 2012 žilo celkem 636,6 tis. obyvatel a řadí se tak na 7. místo co do počtu obyvatel v rámci všech krajů. Na pozvolném nárůstu počtu obyvatel, který započal v roce 2001, se podílel především přírůstek obyvatel migrací a od roku 2006 je zaznamenán také přirozený přírůstek obyvatel. Pokles počtu obyvatel v roce 2011 byl

způsoben nižší hodnotou jak přirozeného přírůstku, tak také přírůstku stěhování. V příloze č. 5 je zaznamenán vývoj počtu obyvatel v grafu 5.1.

Jihočeský kraj má převážně zemědělský charakter. Zemědělství je orientováno především na pěstování obilnin, brambor a olejnin. V tomto kraji se vyprodukuje okolo 11 % celkové zemědělské produkce ČR. Dlouhodobou tradici má v kraji především chov ryb. Převážná část produkce ryb ČR pochází právě z tohoto kraje. Nezastupitelné místo zde mají také lesní porosty a to díky horským oblastem a vrchovinám. Z hlediska průmyslu patří Jihočeský kraj k nejméně průmyslovým krajům u nás. Průmyslové podniky jsou koncentrovány v okolí města České Budějovice, které je průmyslovým střediskem kraje. Převažuje zde především zpracovatelský průmysl a to převážně výroba potravin, nápojů, oděvů, dopravních prostředků či strojů a jiných zařízení.

Z hlediska zaměstnanosti v jednotlivých sektorech národního hospodářství dosahuje kraj nadprůměrné zaměstnanosti v primárním i sekundárním sektoru. Oproti tomu zaměstnanost ve sféře služeb se nachází pod průměrem zaměstnanosti ČR v terciárním sektoru (viz příloha č. 5 – graf 5.2).

Míra registrované nezaměstnanosti dosahovala koncem roku 2012 hodnoty 8,36 % a nachází se tak pod průměrnou mírou nezaměstnanosti ČR. Z hlediska jejího vývoje se mezi rokem 2000 až 2012 stále přibližuje republikovému průměru (viz příloha č. 5 – graf 5.3). V posledních letech je její vývoj proměnlivý především díky nestabilní hospodářské situaci, ale i přesto patří tento kraj mezi kraje s nejnižší mírou nezaměstnanosti v ČR.

Průměrná hrubá měsíční mzda v Jihočeském kraji dosahovala 23 722 Kč v roce 2012. Především z důvodu struktury hospodářství Jihočeského kraje se nachází pod průměrnou úrovní hrubé měsíční mzdy ČR (viz příloha č. 5 – graf 5.4). Pokud bychom průměrnou mzdu ČR počítali bez hodnoty za hlavní město Prahu, pohybovala by se průměrná mzda Jihočeského kraje okolo tohoto průměru.

Jihočeský kraj se podílel na tvorbě HDP v ČR 5,2 % v roce 2012. Hodnota HDP na obyvatele dosahovala 311,3 tis. Kč (tzn. 85,1 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR). Jak je zřejmé z grafu 5.5 v příloze č. 5, ekonomická úroveň Jihočeského kraje je pod průměrem ČR. Od roku 2008, kdy byl přerušen kontinuální nárůst tohoto ukazatele vlivem světové hospodářské a ekonomické krize, se HDP na obyvatele vyvíjí bez výraznějších změn nad úrovní 300 tis. Kč.

Jihočeský kraj se řadí mezi čtyři nejnavštěvovanější kraje u nás, hned za Prahu, Jihomoravský a Karlovarský kraj. Kraj navštěvují turisté z celé ČR, je také cílem mnoha zahraničních návštěvníků. Díky kvalitě životního prostředí je kraj významnou turistickou

a rekreační oblastí. Význam cestovního ruchu v kraji stále roste, neboť nabízí řadu cenných historických památek a pestré možnosti rekreace. Jihočeský kraj, který je mnohdy nazýván „kraj rybníků“, se může chlubit velkým množstvím těchto účelově vybudovaných umělých nádrží. Právě vodní plochy zabírají 4 % celkové rozlohy kraje. Na území kraje se také nachází významné přehrady, tzv. vltavské kaskády. Vodní nádrže Orlík a Lipno jsou častým cílem turistů a poskytují rozsáhlé rekreační oblasti využívané především v letních měsících. Mezi městské památkové rezervace v kraji byla zařazena historická centra měst Český Krumlov, který je také zařazen mezi památky UNESCO, České Budějovice, Jindřichův Hradec, Tábor nebo Třeboň. Jihočeský kraj je také proslulý lidovou architekturou, tzv. „selským barokem“ a mezi nejvýznamnější památku tohoto druhu architektury patří obec Holašovice - rovněž zařazená mezi památky UNESCO. K nejcenějším historickým památkám patří také hrady a zámky, které svou historií a krásou lákají mnoho turistů. Mezi ty nejznámější a nejnavštěvovanější patří hrad a zámek v Českém Krumlově, Jindřichově Hradci či hrad Zvíkov, dále zámky Hluboká nad Vltavou a Orlík. (ČSÚ, 2012b; RIS, 2013b)

V příloze č. 5 je umístěna tabulka (tab. 5.1) zachycující vývoj vybraných ukazatelů za Jihočeský kraj.

3.6 Ústecký kraj

Ústecký kraj se nachází v severozápadní části Čech. Pohoří v severní části kraje tvoří hranici s Německem. Jihovýchod kraje je tvořen především rovinami. Tento kraj je významný díky svému nerostnému bohatství a s tím související energetikou. V Ústeckém kraji se vyrábí okolo 30 % elektrické energie celé ČR. Kraj rovněž patří k největším producentům nerostných surovin v republice. Správním městem kraje je Ústí nad Labem. Toto město má hned několik „nej“ z hlediska významu v mezinárodní dopravě. Město Ústí nad Labem je jedním z největších železničních uzlů a také se zde nachází na řece Labi největší říční přístav u nás. Samotný kraj má významnou polohu a dobré dopravní propojení na členské země EU. Krajem prochází mezinárodně významné železnice a silnice, které spojují severní a jižní část Evropy. Od roku 2006 je kraj, a tím i částečně Praha, propojen se sousedním Německem dálnicí D8, k jejímuž úplnému dokončení chybí dobudovat poslední úsek.

Svou rozlohou 5 335 km² zabírá kraj 6,8 % celkové rozlohy ČR. V kraji se nachází 354 obce, z nichž 58 má udělen status města. Podíl obyvatel žijících ve městech dosahuje necelých 80 % obyvatel. Hustotou obyvatelstva se kraj řadí na čtvrté místo v ČR. V roce 2012 dosahovala hustota zalidnění hodnoty 155 obyvatel na km². Většina obyvatelstva je situována

do oblastí pod Krušnými horami, kde se nachází významná hnědouhelná pánev, ve městech Chomutov, Most, Teplice, Ústí nad Labem a Děčín.

V Ústeckém kraji ke konci roku 2012 žilo celkem 826,8 tis. obyvatel. Od roku 2001 je zaznamenán růst počtu obyvatel vlivem migrace obyvatel do kraje, ale také vlivem přirozeného přírůstku počtu obyvatel. Od roku 2011 se kraj potýká s poklesem obyvatel jak z hlediska přirozeného úbytku, tak také vlivem migrace. Významný podíl na tomto vývoji má nejen nepříznivá ekonomická situace posledních let, ale také stále přervávající problémy v oblasti životního prostředí či nezaměstnanosti. Graf zachycující vývoj počtu obyvatel tohoto kraje je umístěn v příloze č. 6 – graf 6.1.

Jednotlivé oblasti kraje mají odlišný charakter z mnoha hledisek. Od Krušných hor po město Kadaň se rozkládá bohatá hnědouhelná pánev a další ložiska důležitých surovin (ložiska sklářských a slévárenských písků a stavebního kamene). Tato oblast je považována za převážně průmyslově rozvinutou oblast a spadají do ní okresy Chomutov, Most, Teplice a část Ústí nad Labem. V této oblasti převažuje těžký průmysl, energetika, chemický průmysl, strojírenství, hutnictví a sklářství. Samotné pohoří Krušných hor je řídce osídleno a nenalezneme zde žádné významnější hospodářské aktivity či podniky. V oblastech na jihu kraje převládají roviny a nížiny, které poskytují příznivější podmínky pro zemědělství. Jedná se především o oblast Litoměřic a Lounska, kde se pěstuje chmel a zelenina. K těmto oblastem se přidávají také Polabí a Poohří, kde se pěstuje převážně ovoce.

Z hlediska podílu zaměstnanosti v jednotlivých sektorech národního hospodářství je zaznamenán nadprůměrný podíl zaměstnanosti v sekundárním sektoru, což je dáno průmyslovým charakterem kraje a jeho významným postavením v oblasti energetiky a nerostného bohatství. Z hlediska zaměstnanosti v primárním sektoru je zaměstnanost pod průměrnou úrovní ČR a obdobně tomu je u zaměstnanosti v sektoru služeb (viz příloha č. 6 – graf 6.2).

Ústecký kraj se dlouhodobě potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti. Vliv na tuto situaci má především jednostranná orientace kraje na těžký průmysl v minulosti. Tento kraj se řadí mezi regiony postižené strukturálními problémy, které nastaly při změnách hospodářství v průběhu transformace. V současnosti situaci ještě zhoršuje postupný útlum těžby hnědého uhlí. V roce 2012 dosahovala míra registrované nezaměstnanosti 14,02 %, což je nejvyšší hodnota míry nezaměstnanosti mezi kraji v ČR. Jak je zřejmé z grafu 6.3 v příloze č. 6 vývojový trend tohoto ukazatele kopíruje vývoj tohoto ukazatele za ČR a výrazně převyšuje jeho hodnotu.

Průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2012 dosahovala 23 816 Kč. Z hlediska srovnání s republikovým průměrem se nachází pod úrovní této hodnoty (viz příloha č. 6 – graf 6.4). Pokud bychom průměrnou mzdu ČR počítali bez hodnoty za hlavní město Prahu, pohybovala by se průměrná mzda Ústeckého kraje okolo průměru ČR.

HDP na obyvatele Ústeckého kraje v roce 2012 dosáhl hodnoty 295,14 tis. Kč (tzn. 80,7 % průměrné úrovně HPD na obyvatele ČR). Ekonomická úroveň Ústeckého kraje se tedy nachází pod průměrem ČR (viz příloha č. 6 – graf 6.5). Na tvorbě HDP v ČR se kraj v roce 2012 podílel 6,3 %.

Průmyslový charakter a významná naleziště nerostných surovin se negativně podepsaly na kvalitě životního prostředí v kraji. Největší vliv na krajinu má především povrchová těžba hnědého uhlí, která výrazně změnila a poškodila zdejší krajinu. Dlouhodobým problémem kraje je také situace s emisemi znečišťujících látek, která se sice v posledních letech zlepšuje, ale i tak je hodnota emisí velmi vysoká. I přes to, že kraj patří k oblastem s nejpoškozenějším životním prostředím u nás, nachází se zde hned několik významných chráněných oblastí. Mezi nejvýznamnější patří Národní park České Švýcarsko s pískovcovými útvary (nejznámější je Pravčická brána). Nalezneme zde také mnoho historických památek – rotundu na hoře Říp, kostel v Mostě či zámek v Duchcově atd. Mezi významné městské památkové rezervace patří Litoměřice, Ústěk, Terezín a městské jádro města Roudnice nad Labem. (ČSÚ, 2012m; RIS, 2013m)

Tabulka 6.1 v příloze č. 6 zachycuje vývoj vybraných ukazatelů za Ústecký kraj.

3.7 Liberecký kraj

Liberecký kraj se nachází na severu ČR. Severní část kraje tvoří hranici se sousedním Německem a Polskem. Povrch kraje je převážně hornatý - na severu kraje se nachází Lužické hory, Jizerské hory a část pohoří Krkonoše. Díky hornatému povrchu nalezneme v kraji nejdeštivější oblasti u nás. Správním centrem kraje a také největším městem je město Liberec.

Svou rozlohou 3 163 km² je druhým nejmenším krajem v ČR (hned po Praze). Zabírá pouhé 4 % celkové rozlohy republiky. V kraji nalezneme 215 obcí, z nichž 39 má udělen status města. Podíl městského obyvatelstva tohoto kraje byl 78 % v roce 2012. Hustotou zalidnění 139 obyvatel na km² patří mezi kraje s nejvyšší hustotou zalidnění.

Počtem obyvatel je Liberecký kraj druhým nejméně lidnatým krajem hned po Karlovarském kraji. Ke konci roku 2012 zde žilo pouhých 438,6 tis. obyvatel. Z hlediska vývoje počtu obyvatel Libereckého kraje byl v roce 2005 zaznamenán nárůst počtu obyvatel

a to nejen díky kladnému saldu migrace, ale také díky přirozenému přírůstku obyvatel. Vývoj počtu obyvatel je zachycen v grafu 7.1 v příloze č. 7.

Z hlediska nerostného bohatství zde převažují zásoby nerostných hornin - sklářských písků, stavebního a dekoračního kamene či šterkopísku. Samotný kraj je charakterizován jako průmyslově orientovaný. Mezi významná průmyslová odvětví v kraji patří sklářství, výroba bižuterie, automobilů, pryžových a plastových výrobků. Odvětví sklářského průmyslu a výroby bižuterie patří k hlavním charakteristikám Libereckého kraje, ale vlivem hospodářské recese ztrácí v posledních letech na významnosti. Povrch kraje je tvořen převážně horskými oblastmi s nepříznivými klimatickými podmínkami, proto zde zemědělství není rozhodujícím odvětvím. V oblastech příznivých pro rostlinnou výrobu se pěstují převážně obilniny, brambory, řepka či len.

Sektorová zaměstnanost se odvíjí od charakteru kraje. Z grafu 7.2 v příloze č. 7 je zřejmý vysoce nadprůměrný podíl zaměstnanosti v sekundárním sektoru a to díky převažujícímu průmyslovému rázu kraje. Charakteru kraje také odpovídá zaměstnanost v primárním sektoru, jejíž podíl je pod průměrem ČR obdobně jako zaměstnanost v terciéru.

Míra registrované nezaměstnanosti dosahovala v Libereckém kraji 10,26 % v roce 2012. V rámci srovnání s celorepublikovým průměrem je zřejmé, že světová hospodářská a ekonomická krize zapříčinila nárůst míry nezaměstnanosti, která je od roku 2008 výrazněji nad průměrem ČR. Do roku 2007 se míra nezaměstnanosti v tomto kraji pohybovala pod průměrnou mírou nezaměstnanosti ČR (viz graf 7.3 v příloze č. 7).

Průměrná hrubá měsíční mzda v Libereckém kraji dosahovala hodnoty 23 709 Kč v roce 2012. Její vývoj vzhledem k vývoji průměrné hrubé měsíční mzdy ČR zachycuje graf 7.4 v příloze č. 7 a je zřejmé, že průměrná mzda kraje se nachází pod průměrem tohoto ukazatele za ČR. Pokud bychom ovšem průměrnou mzdu ČR počítali bez hodnoty za hlavní město Prahu, pohybovala by se průměrná mzda Libereckého kraje okolo průměru ČR.

Liberecký kraj se na tvorbě HDP v ČR podílel 3,2 % v roce 2012. Ekonomická úroveň kraje je výrazně pod průměrem ČR (viz graf 7.5 v příloze č. 7). HDP na obyvatele dosahoval ke konci roku 2012 hodnoty 283,7 tis. Kč, což představuje pouhých 77,5 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR. Z grafu 7.5 je také zřejmé, že od roku 2007 nedošlo k výrazné změně ve vývoji tohoto ukazatele a od roku 2009 má hodnota HDP na obyvatele tohoto kraje rostoucí charakter.

Význam Libereckého kraje je především v jeho přírodním bohatství. Na území kraje nalezneme velké množství chráněných území. Mezi nejvýznamnější chráněné krajinné oblasti patří Český ráj, Jizerské a Lužické hory, České středohoří a Kokořínsko. Nejvyšší vrchol

kraje Ještěd je cílem mnoha turistů a to především díky jedinečné stavbě televizního vysílače na vrcholu, který se stal symbolem celého Libereckého kraje. Nalezneme zde mnoho galerií a muzeí. Většina z nich je orientovaná na tradice kraje v oblasti sklářství a výroby bižuterie. Vyhlášenou je také Zoologická a Botanická zahrada v Liberci, které jsou cílem mnoha návštěvníků. Význam cestovního ruchu v posledních letech v kraji sílí. Liberecký kraj se může pyšnit výjimečnými přírodními úkazy, ale také historickými památkami, např. zříceninou hradu Trosky v Českém ráji. Máchovo jezero patří k nejznámějším a největším rybníkům u nás, které slouží především k rekreaci.

V příloze č. 7 je umístěna tabulka (tab. 7.1) zachycující vývoj vybraných ukazatelů za Liberecký kraj.

3.8 Královéhradecký kraj

V severovýchodních Čechách se rozprostírá Královéhradecký kraj, který na severu a severovýchodě tvoří hranici s Polskem. Tuto hranici lemuje pohoří Krkonoš, Broumovská vrchovina a Orlické hory. Právě Krkonoše jsou nejvyšším pohořím u nás, kde se nachází nejvyšší hora ČR - Sněžka. Toto pohoří patří rovněž k turisticky nejvyhledávanějším v ČR. Hornaté oblasti postupně přecházejí v úrodné nížiny v povodí řeky Labe na jihozápadě kraje.

Rozloha kraje je 4 759 km² a zabírá 6 % rozlohy ČR. V Královéhradeckém kraji se nachází celkem 448 obcí, z nichž 48 má udělen status města. Podíl městského obyvatelstva v roce 2012 činil 67,1 % obyvatel. Správním centrem kraje je město Hradec Králové, kde se koncentruje největší počet obyvatel. Patří mezi kraje s hustotou zalidnění pod průměrem ČR, v roce 2012 dosahovala 116 obyvatel na km².

Počet obyvatel ke konci roku 2012 činil 552, 9 tis. obyvatel. Z grafu 8.1 v příloze č. 8 je zřejmé, že pokles počtu obyvatel (do roku 2004) vystřídal výrazný nárůst mezi rokem 2005-2008, což bylo ovlivněno především kladným saldem migrace a mezi rokem 2007 a 2008 také přirozeným přírůstkem obyvatel. Od roku 2008 je zaznamenán pokles počtu obyvatel a to jak vlivem migrace, tak také přirozeným úbytkem obyvatel.

Královéhradecký kraj má průmyslově-zemědělský charakter s významným odvětvím cestovního ruchu. Kraj se řadí mezi kraje s nejvyšším podílem zemědělské půdy v republice, která zabírá 58 % celkové rozlohy kraje. Polabská nížina patří mezi nejúrodnější oblasti s příznivými podmínkami pro rostlinnou produkci. Pěstují se zde obilniny, řepka, kukuřice, cukrovka, ale také ovoce a zelenina. Mezi průmyslové oblasti v kraji patří okolí velkých měst - Hradce Králové, Trutnov a Dvůr Králové nad Labem. Mezi jednotlivými průmyslovými odvětvími dominuje zpracovatelský průmysl, jde především o výrobu automobilů

a elektrických zařízení. Význam strojírenství je dán blízkostí automobilky v Mladé Boleslavi. Města Trutnov a Dvůr Králové nad Labem jsou proslulá tradiční textilní výrobou, konkrétně bavlnářstvím.

Graf 8.2 v příloze č. 8 zachycuje vývoj sektorové zaměstnanosti kraje ve srovnání s vývojem v ČR. Podíl zaměstnanosti ve službách se nachází pod průměrem podílu zaměstnanosti v ČR, jde především o vliv sezónní zaměstnanosti v oblastech s významným cestovním ruchem. Zaměstnanost v primárním sektoru má převážně klesající charakter, obdobně jako v celé ČR. V porovnání s podílem zaměstnanosti ČR v tomto sektoru je podíl zaměstnanosti kraje nadprůměrný díky zemědělskému charakteru a úrodným oblastem. Královéhradecký kraj nepatří mezi významné průmyslové oblasti u nás, ale i přesto je zde nadprůměrná zaměstnanost v sekundárním sektoru. Důvodem je význam strojírenství a textilní výroby v kraji.

Míra registrované nezaměstnanosti v roce 2012 dosahovala hodnoty 8,61 %. V mezikrajském srovnání dosahoval kraj 5. nejnižší míry registrované nezaměstnanosti v ČR. Ve srovnání s průměrnou mírou nezaměstnanosti v ČR se hodnota tohoto ukazatele za Královéhradecký kraj nachází pod tímto průměrem (viz graf 8.3 v příloze č. 8). Z důvodu nestabilní ekonomické situace hodnota tohoto ukazatele v roce 2012, po poklesu v roce 2011, opět vzrostla.

V roce 2012 dosahovala průměrná hrubá měsíční mzda v Královéhradeckém kraji hodnoty 23 687 Kč a byla tak šestá nejvyšší mezi kraji ČR. Vývoj průměrné hrubé měsíční mzdy tohoto kraje je zaznamenán v grafu 8.4 v příloze č. 8.

Královéhradecký kraj se na tvorbě HDP v ČR podílel 4,5% v roce 2012. HDP na obyvatele dosahoval hodnoty 313,5 tis. Kč v roce 2012 (tzn. 85,7 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR), čímž se kraj řadí mezi kraje s nejvyšší ekonomickou úrovní v republice. Ve srovnání s hodnotou HDP na obyvatele ČR se ovšem ekonomická úroveň Královéhradeckého kraje nachází pod ekonomickou úrovní ČR (viz příloha č. 8 – graf 8.5).

Z hlediska přírodního bohatství se tento kraj řadí k nejnavštěvovanějším u nás. Špindlerův Mlýn v Krkonoších patří mezi nejznámější a největší rekreační oblasti u nás, kterou vyhledávají domácí i zahraniční turisté. Mezi nejvýznamnější chráněné oblasti v kraji patří Krkonošský národní park, CHKO Broumovsko, Český ráj a Orlické hory. V národní přírodní rezervaci Adršpašsko-teplické skály a přírodní rezervaci Prachovské skály najdeme pozoruhodná pískovcová skalní města, která patří mezi nejkrásnější přírodní úkazy u nás. Jánské lázně, Lázně Bělohrad a Velichovky jsou vyhledávanými lázeňskými centry v tomto kraji. Mezi další významné cíle turistů patří ZOO ve Dvoře Králové nad Labem se safari,

Babiččino údolí v Ratibořicích a hospitál Kuks. Historické památky v tomto kraji jsou zastoupené především hradem Kost na území Českého ráje, zámek v Náchodě a zámek Opočno. (ČSÚ, 2012f; RIS, 2013f)

Tabulka 8.1 v příloze č. 8 zachycuje vývoj vybraných ukazatelů za Královéhradecký kraj.

3.9 Pardubický kraj

Pardubický kraj je dalším z hraničních krajů v ČR. Nachází se ve východní části Čech, kde na severovýchodě tvoří hranici se sousedním Polskem. Pro tento kraj je charakteristický převážně hornatý povrch - na jihu to jsou Žďárské vrchy a Železné hory, na severovýchodě Orlické hory a skupiny Kralického Sněžníku. Severozápadní část kraje je tvořena úrodnou Polabskou nížinou s řekou Labe. Z hlediska dopravního spojení jsou pro kraj významná napojení na všechny druhy dopravních sítí. Krajem prochází významná železniční trasa a města Pardubice a Česká Třebová patří k důležitým železničním uzlům u nás. Kraj je také napojen na českou dálniční síť. V Pardubicích se nachází mezinárodní letiště, které zabezpečuje civilní i vojenský provoz. Tok řeky Labe procházející krajem je zde splavný.

Rozlohou 4 519 km² patří kraj k pěti nejmenším v republice. Význam kraje je především v oblasti vodního hospodářství, neboť v kraji se nachází velké množství vodních zdrojů. Na území se nachází 451 obcí, z nichž 38 má udělen status města. Podíl městského obyvatelstva dosahoval 62 % obyvatel žijících ve zdejších městech v roce 2012. Největším městem a zároveň správním centrem kraje je město Pardubice. Hustotou obyvatel se kraj řadí mezi kraje s nižší hodnotou tohoto ukazatele. V roce 2012 dosahovala hodnoty 114 obyvatel na km².

Ke konci roku 2012 v kraji žilo 516,4 tis. obyvatel. Vývoj počtu obyvatel mezi rokem 2000-2012 je v kraji bez výraznějších změn (viz příloha č. 9 – graf 9.1). Mírný nárůst počtu obyvatel, který nastal v roce 2004 a trval do roku 2010, byl ovlivněn kladným saldem migrace, ale také přírůstkem obyvatel přirozenou měnou. V posledních dvou letech (rok 2011, 2012) byl zaznamenán mírný úbytek počtu obyvatel v důsledku výraznějšího poklesu obyvatelstva migrací a přirozeného úbytku obyvatel.

Královéhradecký kraj je charakterizován jako průmyslově-zemědělská oblast. Zemědělská půda zabírá 60,2 % celkové rozlohy kraje. Převažující charakter v kraji má ale průmyslová výroba. Největší koncentrace průmyslu je v okolí města Pardubice. Sídli zde chemický závod Synthesia a závod Explosia, který je mezinárodně známý výrobou semtexu. V rámci průmyslové výroby má také významné postavení v kraji textilní, oděvní, kožedělný průmysl a také výroba optických přístrojů.

Sektorová zaměstnanost v kraji odpovídá charakteru kraje. Význam průmyslové výroby v kraji se odráží v podílu počtu zaměstnaných osob v tomto sektoru, který je výrazně nad průměrem ČR. I přesto, že zemědělství v posledních letech ztrácí svůj převažující význam, stále je podíl zaměstnanosti v primárním sektoru nad průměrem ČR. Oproti tomu zaměstnanost v sektoru služeb je výrazně pod průměrem ČR. Graf 9.2 v příloze č. 9 zachycuje vývoj sektorové zaměstnanosti ve srovnání s podílem zaměstnanosti v jednotlivých sektorech v ČR.

V roce 2012 míra registrované nezaměstnanosti v Pardubickém kraji dosáhla hodnoty 9,16 %. Pokles míry nezaměstnanosti od roku 2003, kdy se nacházela pod průměrem ČR, vystřídal vlivem světové hospodářské a ekonomické krize nárůst hodnoty tohoto ukazatele v roce 2008. V období mezi rokem 2009 a 2010 se pohybovala míra registrované nezaměstnanosti nad průměrnou úrovní ČR. V posledních dvou letech sledování (rok 2011 a 2012) se míra nezaměstnanosti kolísavě pohybuje okolo průměru ČR. Vývoj míry nezaměstnanosti ve srovnání s hodnotou za ČR zachycuje graf 9.3 v příloze č. 9.

Průměrná hrubá měsíční mzda se nachází pod průměrem ČR. V roce 2012 dosahovala hodnoty 23 230 Kč a řadí se tak mezi 4 kraje s nejnižší průměrnou hrubou měsíční mzdou v ČR. Vývoj průměrné mzdy v Pardubickém kraji vzhledem k vývoji průměrné mzdy ČR zachycuje graf 9.4 v příloze č. 9.

Na tvorbě HDP v ČR se Pardubický kraj podílel 3,9 % v roce 2012. Ekonomická úroveň kraje, daná hodnotou HDP na obyvatele, v roce 2012 dosahovala 79,2 % průměrné úrovně HPD na obyvatele ČR, tedy hodnoty 283,7 tis. Kč. Ekonomická úroveň kraje se nachází pod průměrnou úrovní ČR, což je zřejmé také z grafu 9.5 v příloze č. 9.

Rozdílné přírodní podmínky v kraji se odráží i na kvalitě životního prostředí v jednotlivých oblastech. Horské oblasti patří samozřejmě k méně poškozeným, a proto jsou vhodné pro rozvoj cestovního ruchu. Především v okolí Pardubic, kde se nachází průmyslové podniky, je životní prostředí nejvíce poškozeno. K nejnavštěvovanějším přírodním oblastem v kraji patří Sečská přehrada, Orlické hory či Kralický Sněžník. Pardubický kraj je proslulý svou dlouholetou tradicí v chovu koní. Na území kraje se nachází Národní hřebčín v Kladrubech nad Labem, který je cílem nejen milovníků koní. Tento kraj je proslaven každoročně konanými závody - Velká pardubická steeplechase, kde se sjíždí velká část především zahraničních milovníků tohoto druhu sportu. Historické památky v Pardubickém kraji reprezentuje zámecký areál v Litomyšli, který je zapsán mezi chráněné památky UNESCO. (ČSÚ, 2012j; RIS, 2013j)

V příloze č. 9 je umístěna tabulka (tab. 9.1) zachycující vývoj vybraných ukazatelů za Pardubický kraj.

3.10 Kraj Vysočina

Kraj Vysočina se nachází ve střední části republiky a spojuje území Čech a Moravy. Sousedními kraji jsou Jihočeský, Středočeský, Pardubický a Jihomoravský kraj. Podstatná část tohoto kraje leží na území Českomoravské vrchoviny, která určuje kopcovitý ráz zdejší krajiny. Kraj Vysočina, díky svému umístění v centrální části republiky, má strategicky výhodnou polohu z hlediska dopravy, což má významný vliv na příliv zahraničních investic do tohoto kraje. V kraji se nachází mnoho vodních nádrží, které plní nezastupitelnou vodohospodářskou funkci v rámci celé ČR. Kraj zaujímá třetí místo ve výrobě elektřiny mezi kraji ČR a to především díky jaderné elektrárně Dukovany a také z části díky přečerpávací elektrárně Dalešice.

Svou rozlohou 6 796 km² je Vysočina pátým největším krajem v republice. Na tomto území se v roce 2012 nacházely celkem 704 obce a pouze 34 z nich mělo uděleno status města. Kraj Vysočina má na svém území druhý největší počet obcí mezi kraji a dosahuje druhé nejnižší hodnoty podílu městského obyvatelstva v rámci všech krajů v ČR. V roce 2012 dosahoval podíl městského obyvatelstva 57,1 % obyvatel. Důvodem je rurální charakter kraje s mnoha venkovskými sídly. Hustotou zalidnění se Kraj Vysočina řadí ke krajům s nejnižší hodnotou, v roce 2012 dosahovala hodnoty 75,2 obyvatel na km². Krajským a zároveň největším městem v kraji je město Jihlava, které proslavila především těžba stříbra v minulosti.

Ke konci roku 2012 žilo na území kraje celkem 511,2 tis. obyvatel. Z hlediska počtu obyvatel se Kraj Vysočina řadí také k nejméně lidnatým krajům u nás. Mezi rokem 2005-2008 byl zaznamenán nárůst počtu obyvatel v kraji a to jak vlivem přirozeného přírůstku, tak také vlivem kladné hodnoty migračního salda. I přes příznivý vývoj přirozeného přírůstku, dochází od roku 2009 k úbytku počtu obyvatel vlivem velkého počtu odstěhovaných občanů z kraje. Vývoj počtu obyvatel Kraje Vysočina je graficky zaznamenán v příloze č. 10 – graf 10.1.

Kraj Vysočina má převážně průmyslově-zemědělský charakter. Z hlediska hospodářství má v kraji významné postavení především zemědělství. I přes kopcovitý charakter krajiny a ne příliš příznivé podmínky pro pěstování, pokrývá zemědělská půda 60,3 % celkové rozlohy kraje. Kraj poskytuje optimální podmínky pro pěstování brambor a technických plodin. Tradičně významné postavení má kraj v živočišné výrobě a to především v chovu

skotu. Zemědělské podniky, které se na území kraje nachází, jsou z velké části mlékárny nebo masokombináty. Z hlediska průmyslové výroby v Kraji Vysočina dominují kovozpracující, strojírenský, automobilový a potravinářský průmysl. Mezi významné odvětví patří také oděvní průmysl. Nejvýznamnějším a největším zaměstnavatelem v tomto kraji je Bosch Diesel s. r. o. Tento podnik je zároveň jeden z největších v rámci zpracovatelského průmyslu v ČR. Nejvýznamnějším potravinářským podnikem v kraji a největším svého druhu v ČR je podnik Kostelecké uzeniny, a. s.

Zemědělský charakter Kraje Vysočina je zřejmý i z hlediska podílu zaměstnanosti v primárním sektoru. Podle grafu 10.2 v příloze č. 10 je patrná nadprůměrná zaměstnanost v tomto sektoru. Nadprůměrná zaměstnanost je evidentní také v sekundárním sektoru. Vývoj podílu zaměstnanosti v sektoru služeb má sice rostoucí charakter, ale stále se nachází výrazně pod průměrem podílu zaměstnanosti ČR v tomto sektoru.

Míra registrované nezaměstnanosti ke konci roku 2012 dosahovala hodnoty 10,23 % a nachází se v současnosti nad průměrem ČR. Míra nezaměstnanosti se do roku 2007 pohybovala pod celorepublikovým průměrem, ale vlivem světové hospodářské a ekonomické krize v roce 2009 nastal prudký nárůst nezaměstnanosti v kraji. V posledních letech se míra registrované nezaměstnanosti stále pohybuje nad průměrem ČR. Vývoj míry registrované nezaměstnanosti vzhledem k vývoji průměru tohoto ukazatele za ČR zobrazuje graf 10.3 v příloze č. 10.

Průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2012 dosahovala hodnoty 23 298 Kč, což je 5. nejnižší průměrná mzda v mezikrajském srovnání. Z hlediska postavení průměrné mzdy tohoto kraje vzhledem k průměrné mzdě v ČR se jako u většiny krajů nachází pod tímto průměrem ČR (viz příloha č. 10 – graf 10.4).

Kraj Vysočina se na tvorbě HDP v ČR podílel 4,1 % v roce 2012. HDP na obyvatele Kraje Vysočina dosahoval 83,9 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR v roce 2012 (tedy hodnoty 307,1 tis. Kč) a ekonomická úroveň kraje se tedy nachází pod ekonomickou úrovní ČR (viz příloha č. 10 – graf 10.5).

Předností Kraje Vysočina je poměrně dobrá kvalita životního prostředí a to především z hlediska kvality ovzduší, ale také lesních porostů. Cenné přírodní bohatství kraje nalezneme v CHKO Žďárské vrchy a Železné hory. Mezi historické památky patří městská památková rezervace Telč, poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou a také Židovské město a bazilika svatého Prokopa v Třebíči. Všechny tyto tři historické památky jsou společně zapsány mezi památky světového kulturního dědictví UNESCO. (ČSÚ, 2012e; RIS, 2013e)

Tabulka 10.1 v příloze č. 10 zachycuje vývoj vybraných ukazatelů za Kraj Vysočina.

3.11 Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj se rozprostírá v jižní a střední části Moravy. Svou polohou je hraničním krajem na jihu s Rakouskem a na jihovýchodě se Slovenskem. Charakter krajiny v Jihomoravském kraji je různorodý. Západ a severozápad kraje je převážně hornatý, neboť sem zasahuje Českomoravská vrchovina a Brněnské vrchy. Na východ od Brna zasahuje na území kraje část vrchoviny Chřiby a pohoří Bíle Karpaty, které tvoří hranici se Slovenskem. Centrální a jižní část kraje je tvořena úrodnými nížinami Dyjsko-svrateckého a Dolnomoravského úvalu. Na řece Dyji, která krajem protéká, leží vodní nádrže Vranov a Nové Mlýny. Významnou vodní nádrží v kraji je také Brněnská přehrada u Brna. Jihomoravský kraj je významnou evropskou křižovatkou dopravních cest a významné postavení má kraj především z hlediska silniční přepravy. Město Brno tvoří spojnici mezi městy Praha – Olomouc – Bratislava – Vídeň. Významné je také mezinárodní letiště Brno – Tuřany.

Svou rozlohou 7 195 km² patří k největším krajům u nás. Na území kraje se nachází 673 obce, z nichž 49 má udělen status města. Podíl městského obyvatelstva činil 62,1 % obyvatel v roce 2012. Nejvýznamnějším městem a zároveň správním centrem kraje je město Brno. Brno, druhé největší město v republice, má nadregionální význam. Je sídlem Ústavního soudu a zaujímá významné postavení z hlediska kultury a vysokého školství. V Brně se každoročně koná mnoho mezinárodních výstav a veletrhů. Hustotou zalidnění 162 obyvatel na km² se kraj řadí na 3. místo mezi nejhustěji osídlenými kraji v ČR.

Ke konci roku 2012 zde žilo 1 168,7 tis. obyvatel a řadí se tak k nejlidnatějším krajům u nás, konkrétně je to 4. nejlidnatější kraj v ČR. Jihomoravský kraj je jeden z mála krajů, u něhož je zaznamenán dlouhodobý nárůst počtu obyvatel (viz příloha č. 11 – graf 11.1). Od roku 2003 roste počet obyvatel především díky kladnému saldu migrace a od roku 2007 také vlivem přirozeného přírůstu obyvatelstva. Z hlediska migrace obyvatel je nejvyhledávanějším krajem, který leží mimo území Čech.

Okolo 60 % celkové rozlohy kraje zabírá zemědělská půda. Zemědělství v kraji je charakteristické pro oblast nížin a jižní část kraje. Zemědělská produkce je v kraji zaměřená na pěstování obilnin, řepky a cukrovky. Samotný Jihomoravský kraj je rájem pro pěstování teplomilných plodin, neboť patří k nejteplejším oblastem u nás. Příznivé podmínky zde jsou pro pěstování ovoce či zeleniny. K nejvýznamnějším plodinám, které se na území kraje pěstují, patří vinná réva. Vinice v kraji představují okolo 90 % celkové plochy vinic

v republice. Z hlediska průmyslu má v kraji dominantní postavení strojírenský průmysl. Průmysl, i přes zemědělský charakter kraje, patří k dominantnímu sektoru díky průmyslové tradici brněnské aglomerace. Mezi další významná odvětví průmyslu lze zařadit elektrotechnický, potravinářský, chemický a farmaceutický průmysl.

Podíl zaměstnanosti v primárním sektoru se pohybuje mírně pod průměrem ČR. Z hlediska počtu zaměstnaných osob v primárním sektoru zaujímá Jihomoravský kraj 3. příčku s nejvyšším počtem zaměstnaných osob v tomto sektoru hned po Středočeském kraji a Kraji Vysočina. Zaměstnanost v sekundárním sektoru se v kraji pohybuje v posledních letech spíše pod průměrem ČR. Vlivem významných funkcí a postavení města Brna dosahuje kraj od roku 2009 nadprůměrného podílu zaměstnanosti v oblasti služeb. Vývojové tendence a postavení kraje vzhledem k vývoji sektorové zaměstnanosti v ČR jsou zachyceny v grafu 11.2 v příloze č. 11.

Míra nezaměstnanosti v roce 2012 dosáhla hodnoty 10,42 % a spolu se Zlínským krajem se dělí o 5. příčku s nejvyšší mírou nezaměstnanosti mezi kraji v ČR. Kraj postrádá významného zaměstnavatele co do počtu zaměstnanců z podnikatelské sféry. Vývojový trend v nezaměstnanosti kopíruje vývoj průměrné nezaměstnanosti ČR. Míra registrované nezaměstnanosti kraje je vyšší než celorepublikový průměr (viz graf 11.3 v příloze č. 11).

Průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2012 dosahovala hodnoty 25 281 Kč, což je 3. nejvyšší hodnota průměrné mzdy mezi kraji ČR. V porovnání s průměrnou hrubou mzdou ČR dosahuje mírně podprůměrné hodnoty (viz příloha č. 11 – graf 11.4). Pokud bychom průměrnou mzdu ČR počítali bez hodnoty za hlavní město Prahu, byla by průměrná mzda Jihomoravského kraje výrazně nad tímto průměrem a to o více jak 1 400 Kč.

Podíl Jihomoravského kraje na celkové tvorbě HDP v ČR byl 10,5 % v roce 2012. Jihomoravský kraj vzhledem ke své hodnotě HDP na obyvatele vykazuje podstatný ekonomický potenciál. V roce 2012 Jihomoravský kraj dosáhl 94,5 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR. Hodnota HDP na obyvatele dosáhla 345,8 tis. Kč, což je po Praze druhá nejvyšší hodnota v republice. Z grafu 11.5 v příloze č. 11 je zřejmé, že ekonomická úroveň Jihomoravského kraje je pod ekonomickou úrovní ČR, kterou ovlivňuje vysoká ekonomická úroveň hlavního města Prahy.

Mezi nejvýznamnější přírodní bohatství tohoto kraje patří území Moravského krasu, kde se nachází rozsáhlé krápníkové jeskyně a propast Macocha. Tyto oblasti patří k hojně navštěvovaným místům v kraji. Významný je také Národní park Podyjí, který je nejmenším v republice. Pro tento kraj je významný specifický druh vinařské turistiky s návštěvou vinohradů a vinařských sklípků. Kraj se pyšní jedním z největších vinařských sklepů na světě

a dalšími jedinečnými vinařskými stavbami. Mezi nejvýznamnější historické památky zapsané mezi světové kulturní dědictví UNESCO patří Lednicko-valtický areál a vila Tugendhat v Brně. Z hlediska návštěvnosti je taky významným a lákavým místem bitva tří císařů u Slavkova z dob napoleonských válek. K udržování lidových tradic v kraji se konají pravidelně tradiční hody, jarmarky a další slavnosti. Nadšenci motoristických závodů jsou pravidelnými návštěvníky Masarykova okruhu v Brně.

V příloze č. 11 je umístěna tabulka (tab. 11.1) zachycující vývoj vybraných ukazatelů za Jihomoravský kraj.

3.12 Olomoucký kraj

Olomoucký kraj se nachází ve střední a severní části Moravy. Na severu tvoří kraj hranici se sousedním Polskem. Oblasti v okolí pohoří Jeseníky, které se rozkládá v severní části kraje, jsou charakteristické nízkým osídlením a špatnou dopravní dostupností. Pohoří Jeseníky jsou však pro kraj významnou oblastí z hlediska cestovního ruchu. V jižní a střední části tohoto kraje se nachází Hornomoravský úval, ve kterém se nachází úrodná oblast zvaná Haná. Území Moravské brány má strategický význam z hlediska dopravy, neboť tudy prochází významné dopravní síť. Městem Olomouc prochází dálnice spojující Prahu s Ostravou a společně s městem Přerov jsou také důležitými železničními uzly.

Rozloha kraje činí 5 267 km², což představuje 6,7 % území ČR. V kraji se nachází celkem 399 obcí, z nichž 30 má udělen status města. V městech Olomouckého kraje žije 56,4 % zdejšího obyvatelstva. Správním centrem tohoto kraje je město Olomouc, které leží ve střední části kraje. V „Metropoli Hané“, jak bývá Olomouci přezdíváno, sídlí také druhá nejstarší univerzita v republice – Univerzita Palackého v Olomouci. Z hlediska hustoty zalidnění jsou v kraji patrné výrazné rozdíly. Severní hornatá část kraje patří k nejméně zalidněným a naopak střední a jižní část kraje vykazují vysokou hodnotu hustoty zalidnění a to především v okolí krajského města Olomouc. Hustota zalidnění v kraji v roce 2012 dosahovala 121 obyvatel na km².

Na území Olomouckého kraje žilo koncem roku 2012 celkem 637,6 tis. obyvatel a patří mu tak 6. místo mezi nejlidnatějšími kraji ČR. Vývoj počtu obyvatel zachycuje graf 12.1 v příloze č. 12. Od roku 2009 je zaznamenán úbytek počtu obyvatel v kraji a to převážně vlivem migrace obyvatelstva z kraje a v roce 2011 také díky úbytku obyvatel přirozenou měnou.

I přes úrodné oblasti je Olomoucký kraj charakteristický převahou průmyslu a služeb. Mezi tradiční odvětví průmyslu patří především potravinářství, které úzce souvisí

se zemědělskou produkcí v kraji. V rámci potravinářských podniků zde nalezneme cukrovary, konzervárny či sladovny. Další významná průmyslová odvětví jsou textilní a oděvní průmysl či výroba elektrických a optických přístrojů. Velmi úrodná zemědělská půda zabírá 53,2 % rozlohy kraje. Především díky vhodným podmínkám pro zemědělství se v jižní a střední části kraje pěstuje sladovnický ječmen, cukrovka či řepka. V severní části se pak pěstují plodiny, které patří mezi méně náročné.

Sektorová zaměstnanost v kraji odpovídá charakteru tohoto kraje. Podíl zaměstnanosti kraje v primárním sektoru převyšuje podíl zaměstnanosti ČR v tomto sektoru. Z hlediska počtu zaměstnanců v primárním sektoru se kraj řadí mezi 3 kraje s nejvyšším počtem zaměstnanců a to díky zdejším úrodným oblastem. Také podíl zaměstnanosti v sekundárním sektoru převyšuje podíl zaměstnanosti v ČR v tomto sektoru. Oproti tomu podíl zaměstnanosti v sektoru služeb se nachází pod průměrem zaměstnanosti ČR v tomto sektoru. Vývoj sektorové zaměstnanosti kraje vzhledem k podílu zaměstnanosti ČR v sektorech národního hospodářství zachycuje graf 12.2 v příloze č. 12.

Nezaměstnanost v kraji patří mezi nejvyšší v republice. V roce 2012 dosahovala míra registrované nezaměstnanosti hodnoty 11,86 %, což je třetí nejvyšší hodnota v rámci krajů ČR. Graf 12.3 v příloze č. 12 zachycuje vývoj míry registrované nezaměstnanosti v Olomouckém kraji vzhledem k hodnotě tohoto ukazatele za ČR. Vysoká míra nezaměstnanosti v tomto kraji je ovlivněna především snižováním počtu zaměstnaných osob v zemědělství a také díky ekonomicky slabší severní části kraje.

Průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2012 činila 23 129 Kč a dosahovala tak 3. nejnižší hodnoty mezi kraji ČR. Průměrná mzda v tomto kraji se tak nachází pod průměrnou mzdou ČR. Vývoj průměrné hrubé měsíční mzdy kraje vzhledem k vývoji tohoto ukazatele za ČR zachycuje graf 12.4 v příloze č. 12.

Olomoucký kraj se na celkové tvorbě HDP v ČR v roce 2012 podílel 4,7 %. HDP na obyvatele v roce 2012 dosahoval hodnoty 284,5 tis. Kč, což odpovídalo 77,7 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR. Ekonomická úroveň kraje, jak je zřejmé z grafu 12.5 v příloze č. 12, se pohybuje výrazně pod ekonomickou úrovní ČR.

Přírodní bohatství Olomouckého kraje tvoří především CHKO Jeseníky, kde se nachází největší rašeliniště Rejvíz. Neodmyslitelnou dominantou kraje se stala vodní nádrž a elektrárna Dlouhé stráně, která byla vybudována v Jesenících. V kraji se nachází nejhlubší propast jak v celé republice, tak ve střední Evropě – Hranická propast. Mezi významné přírodní skvosty v kraji patří také řada jeskyní. Město Olomouc patří mezi turisty nejvyhledávanější místo v kraji. Samotné město se může chlubit městskou památkovou

rezervací, zoologickou zahradou či bazilikou Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku. Mezi světové kulturní dědictví UNESCO patří Sloup Nejsvětější Trojice na náměstí v Olomouci. Město Olomouc je známé také díky každoročně pořádané výstavě květin – Flora Olomouc. Mezi nejvýznamnější historické památky patří také hrady Bouzov, Helfštýn nebo zámek Velké Losiny. (ČSÚ, 2012i; RIS, 2013i)

Tabulka 12.1 v příloze č. 12 zachycuje vývoj vybraných ukazatelů za Olomoucký kraj.

3.13 Zlínský kraj

Zlínský kraj se nachází v jihovýchodní části střední Moravy a východní část kraje sousedí se Slovenskem. Tato hranice je tvořena pohořím Bílé Karpaty, které směrem na severovýchod přecházejí v pohoří Javorníky a Moravskoslezské Beskydy. Podél řeky Moravy, která krajem protéká, se táhnou úrodné oblasti Dolnomoravského a Hornomoravského úvalu. Problémem kraje nadále zůstává špatná dopravní dostupnost. V kraji převládají z velké části silnice 3. třídy, které jsou převážně ve špatném stavu.

Zlínský kraj je čtvrtým nejmenším krajem v republice. Rozlohou 3 963 km² zaujímá kraj pouze 5 % celkové rozlohy ČR. Na území kraje se nachází 307 obcí, z nichž 30 má udělen status města. Ve městech Zlínského kraje žilo 59,7 % obyvatel v roce 2012. Krajským městem tohoto kraje je město Zlín.

Ke konci roku 2012 na území Zlínského kraje žilo celkem 587,7 tis. obyvatel. Trend vývoje počtu obyvatel má pozvolna klesající charakter (viz graf 13.1 v příloze č. 13). Výjimkou je období mezi rokem 2006-2008, kdy mírný nárůst počtu obyvatel byl zapříčiněn kladným saldem migrace, ale také z části přirozeným přírůstkem obyvatel, k čemuž přispěla příznivá ekonomická situace v ČR. V posledních letech vlivem přirozeného úbytku obyvatel a záporného salda migrace pokračuje pokles počtu obyvatel. Nejvíce obyvatel se koncentruje ve městech a jejich okolí. Mezi nejlidnatější města v kraji patří Zlín, Kroměříž, Vsetín, Valašské Meziříčí a Uherské Hradiště. Hustota obyvatelstva v roce 2012 dosáhla hodnoty 148 obyvatel na km².

Oblasti v okolí řeky Moravy patří k nejúrodnějším u nás. Tyto oblasti poskytují vhodné podmínky pro pěstování pšenice, sladovnického ječmene a cukrovky. Zemědělská produkce je koncentrována také v omezené míře do horských oblastí, kde se pěstují převážně nenáročné plodiny. Mezi nejvýznamnější oblasti z hlediska zemědělské produkce na území Zlínského kraje patří úrodná oblast Haná a Slovácko. Zemědělská půda zabírá okolo 50 % celkové rozlohy kraje. Z hlediska průmyslové výroby v kraji převládají podniky zaměřené na

zpracovatelský průmysl. Mezi nejvýznamnější odvětví průmyslu v kraji patří kožedělný, oděvní, textilní průmysl či gumárenský a elektrotechnický průmysl.

Podle grafu 13.2 v příloze č. 13 je zřejmé, že z hlediska struktury zaměstnanosti v jednotlivých sektorech národního hospodářství je dominantní podíl zaměstnanosti v sekundárním sektoru. Podíl zaměstnanosti v tomto sektoru je výrazně nad úrovní zaměstnanosti ČR v tomto sektoru. Oproti tomu podíl zaměstnanosti ve sféře služeb je výrazně pod úrovní podílu zaměstnanosti ČR. Zaměstnanost v primárním sektoru se také nachází pod úrovní zaměstnanosti ČR v tomto sektoru.

Míra registrované nezaměstnanosti ve Zlínském kraji dosahovala hodnoty 10,42 % v roce 2012 a byla tak 5. nejvyšší hodnotou v republice (společně s Jihomoravským krajem, který dosahoval stejné hodnoty v tomto roce). Vlivem převahy průmyslu v tomto kraji má nezaměstnanost převážně strukturální charakter. Z grafu 13.3 v příloze č. 13 je zřejmé, že z počátku se míra nezaměstnanosti pohybovala okolo průměrné míry nezaměstnanosti ČR. Od roku 2009 se tento kraj potýká s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti.

Průměrná hrubá měsíční mzda ve Zlínském kraji v roce 2012 dosahovala 2. nejnižší hodnoty v mezikrajském srovnání a to 22 881 Kč. Z hlediska srovnání s průměrnou mzdou ČR se tedy nachází pod průměrem ČR (viz graf 13.4 v příloze č. 13).

V minulosti byl Zlínský kraj brán jako ekonomicky silný a působilo zde mnoho významných průmyslových podniků. Dnes patří Zlínský kraj k ekonomicky méně rozvinutým. HDP na obyvatele Zlínského kraje dosahoval 88,1 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR v roce 2012 a ekonomická úroveň kraje se tak nacházela pod ekonomickou úrovní ČR (viz graf 13.5 v příloze č. 13). Na celkové tvorbě HDP v ČR se Zlínský kraj podílel 4,9 % v roce 2012.

Z hlediska cestovního ruchu kraj nabízí množství přírodních i historicky cenných oblastí. Mezi přírodní bohatství kraje patří velký počet chráněných krajinných oblastí, největší z nich jsou CHKO Beskydy a Bílé Karpaty, které zabírají téměř 30 % celkové rozlohy kraje. Přírodní léčivé prameny jsou využívány v největších moravských lázních Luhačovice. Lákadlem pro návštěvníky je také Baťův kanál - splavná vodní cesta, která byla vybudována souběžně s tokem řeky Moravy. Zlínský kraj se může chlubit jedním z největších přírodních muzeí u nás – Valašské muzeum v přírodě a skanzen v Rožnově pod Radhoštěm. Cílem mnoha návštěvníků a turistů jsou rovněž Pustevny v Moravskoslezských Beskydách, které lákají svými jedinečnými stavbami, nedalekou sochou Radegasta či sousoším Cyrila a Metoděje na Radhošti. Mezi významné historické památky v kraji patří dále zámek v Kroměříži se svými zahradami, jež jsou součástí světového kulturního dědictví UNESCO.

Na území kraje se také nachází ZOO se zámekem v Lešné. Symbolem města Zlín je především podnikatel Tomáš Baťa a jeho obuvnická firma. (ČSÚ, 2012n; RIS, 2013n)

V příloze č. 13 je umístěna tabulka (tab. 13.1) zachycující vývoj vybraných ukazatelů za Zlínský kraj.

3.14 Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj rozprostírající se v severovýchodní části republiky je hraničním krajem s Polskem a Slovenskem. Nadregionální význam tohoto kraje je dán jeho polohou téměř ve středu Evropy, což má také pozitivní vliv na příliv zahraničních investic do tohoto kraje. Z hlediska polohy v rámci ČR je tento kraj nejvzdálenějším krajem od hlavního města Prahy. Správním centrem kraje je město Ostrava, ve kterém se koncentruje většina obyvatel a veškerých aktivit kraje. Z hlediska dostupnosti kraje má velký význam nedávno dobudovaná dálnice D1 (jako projekt dálnice D 47), která tvoří významné dopravní propojení kraje s Brnem a dále Prahou, ale nemalý je i její mezinárodní význam pro celou ČR. Tato dálnice má také přispět k celkovému oživení kraje především z důvodu problémů vyplývajících z odvětvové struktury kraje. Svůj význam má také železniční trasa Praha – Bohumín a mezinárodní letiště v Mošnově.

Svou rozlohou 5 427 km² kraj zabírá 6,9 % území ČR. Na území kraje se nachází celkem 300 obcí, z nichž 42 mají udělen status města. Podíl obyvatel žijících v těchto městech dosahoval 75,2 % obyvatel v roce 2012. Z hlediska hustoty zalidnění je kraj výrazně nad průměrem ČR. Hustota zalidnění dosahovala 226 obyvatele na km² v roce 2012 a její charakter je značně nerovnoměrný – velká koncentrace obyvatel především v Ostravsko-Karvinské aglomeraci a značně neosídlené Bruntálsko a horské oblasti (Jeseníky a Beskydy).

Počtem obyvatel je Moravskoslezský kraj 3. nejlidnatějším krajem u nás (po hlavním městě Praze a Středočeském kraji). Ke konci roku 2012 zde žilo 1 226,6 tis. obyvatel. Z hlediska vývoje počtu obyvatel se kraj dlouhodobě potýká převážně s poklesem počtu obyvatel (viz graf 14.1 v příloze č. 14). Mezi hlavní příčiny tohoto vývoje patří především situace na trhu práce, ale také stav životního prostředí. Ve všech letech je zaznamenán úbytek obyvatel vlivem migrace. Výjimkou v negativním vývoji počtu obyvatel je rok 2007 a 2008. Počet obyvatel v těchto letech mírně vzrostl přirozenou měnou vlivem pozitivní ekonomické situace v ČR.

Moravskoslezský kraj patří mezi významné průmyslové oblasti nejen v ČR, ale také ve Střední Evropě. I přes převažující průmyslový charakter kraje zabírá okolo 50 % území zemědělská půda. Zemědělství je charakteristické především pro oblasti pánví, tedy v nižších

polohách. V tomto kraji se pěstují hlavně obilniny a v hornatých oblastech převládá pastevectví. Z hlediska průmyslu patří kraj k nejvýznamnějším oblastem díky svému nerostnému bohatství. Na území kraje se nalézají významné zásoby černého uhlí, menší ložiska zemního plynu a dalších nerostných surovin (vápenec, žula či sádrovec). I přes restrukturalizaci a pokles průmyslové výroby je stále významná těžba černého uhlí, energetický a hutní průmysl, ale také chemický, farmaceutický a potravinářský průmysl.

Jak je zřejmé z grafu 14.2 v příloze č. 14, podíl zaměstnanosti v primárním sektoru je pod úrovní zaměstnanosti ČR v tomto sektoru. Podíl zaměstnanosti v sekundárním sektoru je nad průměrem ČR a to vlivem převažujícího průmyslového charakteru kraje. Z hlediska zaměstnanosti ve sféře služeb dosahuje Moravskoslezský kraj podprůměrné zaměstnanosti.

Moravskoslezský kraj se v posledních letech potýká s vážnými problémy, které jsou spojené s odvětvovou strukturou kraje a již zmíněnou restrukturalizací. Projevují se zde především sociální problémy s návazností na vysokou míru nezaměstnanosti. Míra registrované nezaměstnanosti se za období mezi rokem 2000-2012 pohybuje výrazně nad průměrem ČR (viz graf 14.3 v příloze č. 14) a v roce 2012 dosahovala 12,34 % (druhá nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání).

Průměrná hrubá měsíční mzda v Moravskoslezském kraji dosahovala hodnoty 24 479 Kč v roce 2012. Průměrná mzda tohoto kraje se nachází pod průměrnou mzdou ČR (viz graf 14.4 v příloze č. 14). Pokud bychom průměrnou mzdu ČR počítali bez hodnoty za hlavní město Prahu, dosahovala by průměrná mzda v tomto kraji nadprůměrné hodnoty a to o více jak 600 Kč.

Moravskoslezský kraj se na tvorbě HDP v ČR v roce 2012 podílel 10,2 %. Hodnota HDP na osobu dosahovala 319,3 tis. Kč v roce 2012 (tzn. 87,3 % průměrné úrovně HDP na obyvatele ČR), čímž je 6. krajem s nejvyšší ekonomickou úrovní u nás. Vývoj ukazatele HDP na obyvatele ve srovnání s úrovní HDP na obyvatele ČR nám ilustruje graf 14.5 v příloze č. 14.

Díky své průmyslové povaze patří Moravskoslezský kraj k nejproblematictějším oblastem u nás. Nejzávažnějšími problémy jsou kontaminace půd a podzemních vod, důlní poklesy, ale také znečištění jak povrchových vod, tak také ovzduší. Navzdory těmto závažným problémům, které postihují především oblasti Ostravsko-Karvinské aglomerace, existují v kraji oblasti s cenným přírodním bohatstvím. Na území kraje nalezneme CHKO Poodří, Jeseníky a část CHKO Beskydy. Nachází se zde také významné historické památky zastoupené zámky v Hradci nad Moravicí, v Raduni či Fulneku, ale také hrady Sovinec, Starý Jičín či Hukvaldy. Charakteristické pro Moravskoslezský kraj je tzv. průmyslová turistika,

neboť zde nalezneme významné průmyslové památky – Technické muzeum automobilů v Kopřivnici, Hornické muzeum (Landek Park), NKP Důl Michal či Dolní oblast Vítkovice (tzv. „Ostravské hradčany“). Díky výskytu jodobromové vody má v kraji své nezastupitelné místo lázeňský areál Sanatoria Klimkovice a Lázně Darkov-Karviná. Známé jsou i lázně Karlova Studánka se svými uhličitě-železitými prameny.

Tabulka 14.1 v příloze č. 14 zachycuje vývoj vybraných ukazatelů za Moravskoslezský kraj.

4 Obraz krajů v televizním vysílání

Vlivu médií na image území byla věnovaná pozornost v úvodní kapitole této práce. Prostřednictvím mediálních příspěvků jsou příjemcům podávány informace o událostech, prostředí, situaci, či o samotných lidech žijících na daném území. Podle těchto informací si utváříme vlastní pohled na svět a vše kolem něj.

Jednotlivé kraje ČR jsou velmi specifické jak z pohledu počtu obyvatel, kvality života a životního prostředí, tak také například podle situace na trhu práce. Televizní zpravodajství každý den přináší mnoho informací z různých oblastí naší republiky. Otázkou zůstává, zda tyto mediální příspěvky, jež by měly odrážet reálnou situaci a přinášet reálný obraz těm, kteří neměli možnost navštívit a osobně poznat dané kraje, korespondují s reálnou situací v těchto krajích.

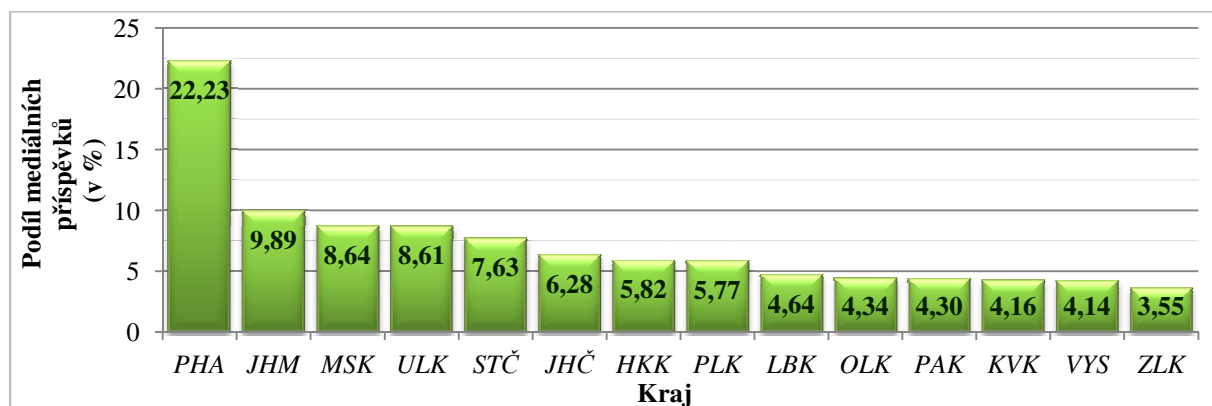
Pomocí analýzy mediálních příspěvků, jež byly publikovány v celostátních televizních stanicích, se pokusíme nalézt odpověď na předešlou otázku. V kvantitativní a kvalitativní analýze, které se budou částečně překrývat z důvodu charakteru zkoumaných dat, budou hodnoceny a interpretovány mediální příspěvky odvysílané mezi rokem 2004 až 2010. Předmětem analýz budou tedy příspěvky o jednotlivých krajích ČR, které jednotlivé televizní stanice odvysílaly ve svých hlavních zpravodajských relacích Události a Události, komentáře České televize, Televizní noviny televize Nova a Zprávy FTV Prima televize Prima.

4.1 Kvantitativní pohled na mediální příspěvky

První část mediální analýzy je zaměřená na kvantitativní stránku srovnávaných mediálních příspěvků. Z hlediska počtu mediálních příspěvků o jednotlivých krajích lze odvodit, jak často se o daném kraji na celostátní úrovni hovoří a jak se tyto kraje dostávají do povědomí obyvatel. Čím častěji se o daném kraji hovoří, tím je to pro něj výhodnější, ale samozřejmě záleží na obsahu samotného sdělení. Kraje, které jsou v médiích zanedbávány, opomíjejí nejen investoři, ale také turisté a lidé žijící za jeho hranicemi, čímž kraj „ztrácí“ své postavení i v reálném světě.

Následující graf 4.1 zachycuje podíl počtu příspěvků o jednotlivých krajích na celkovém počtu zpravodajských příspěvků publikovaných v námi sledovaném období na celostátní úrovni.

Graf 4.1: Podíl počtu mediálních příspěvků za jednotlivé kraje ČR na celkovém počtu mediálních příspěvků za sledované období mezi rokem 2004-2010 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování podle dat společnosti Media Tenor

Z grafu je patrné, že ve zpravodajských relacích se značnou převahou dominují zprávy o hlavním městě Praze. Praha, jakožto hlavní město, je hospodářským, politickým, vědecko-výzkumným, ale také kulturním centrem, což upoutává značnou mediální pozornost. Dalším důvodem nadměrné medializace hlavního města je, že zde mají sídla nejvýznamnější a nejsledovanější televizní stanice – sídlí zde jak Česká televize, tak také TV Nova a televize Prima.

Mezi kraje, kterým je ve srovnání s ostatními také věnována významná mediální pozornost, patří kraj Jihomoravský a Moravskoslezský. V těchto krajích jsou další dvě největší města ČR – Brno a Ostrava, kde pracují televizní studia České televize a poskytují regionální zprávy pro celostátní vysílání ČT. Tato velká a významná města fungují jako „magnet“, který přitahuje pozornost krajům, v nichž se nacházejí. Velká města jsou v médiích často zmiňována převážně z důvodu častých sociálně patologických jevů, jež se v nich vyskytují a pro média jsou zajímaví.

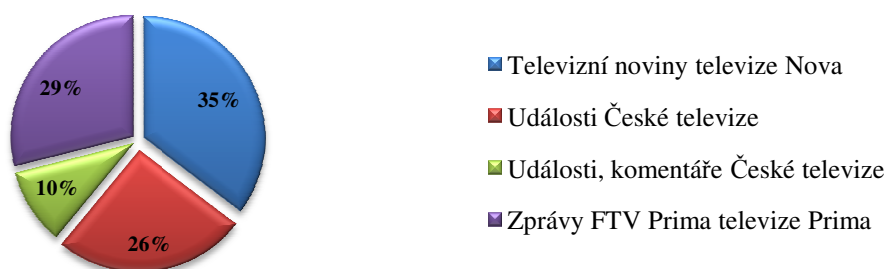
Ústecký kraj z hlediska podílu počtu zpráv o kraji je čtvrtým nejčastěji zmiňovaným krajem v televizním zpravodajství. Na zvýšenou mediální pozornost Ústeckému kraji má vliv jeho průmyslový charakter a přetrvávající problémy v tomto kraji, které rovněž patří mezi mediálně oblíbená témata z důvodu jejich snadné prodejnosti.

Za pozornost stojí podíl počtu zpráv o Středočeském kraji, který i přes svou dominantní pozici mezi kraji ČR, vlivem hlavního města nepatří mezi mediálně nejzajímavější. Mezi kraje, které jsou ve zpravodajských relacích velmi opomíjené, patří Karlovarský kraj, Kraj Vysočina a Zlínský kraj. Především Zlínský kraj, jemuž bylo věnováno pouze 3,5 % zpráv z celkového počtu, je medií téměř ignorován a toto jen utvrzuje jeho nevýraznou pozici mezi kraji ČR.

V příloze č. 16 je zachycen celkový vývoj podílů počtu zpráv o jednotlivých krajích za sledované období. Metodou semaforu je zachycen vývoj podílů počtu zpráv o krajích v jednotlivých letech. Lze konstatovat, že ve všech letech má dominantní postavení vždy hlavní město Praha. O některých krajích se v médiích objevují zprávy poměrně v hojném počtu pravidelně, u jiných může být mediální pozornost vyvolaná neobvyklou či jinak významnou událostí.

Následující graf 4.2 zachycuje podíl počtu zpráv za jednotlivé zpravodajské relace.

Graf 4.2: Podíl počtu zpráv za jednotlivé zpravodajské relace na celkovém počtu zpráv za sledované období mezi rokem 2004-2010 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování podle dat společnosti Media Tenor

Z hlediska podílu počtu publikovaných zpráv o krajích v jednotlivých zpravodajských relacích nejvíce zpráv o krajích poskytla TV Nova ve svých Televizních novinách, které patří k nejsledovanější zpravodajské relaci. Nejméně zpráv o krajích poskytla Česká televize ve svých Událostech, komentářích.

Následující tabulka 4.1 zachycuje postavení krajů za jednotlivé zpravodajské relace.

Tab. 4.1: Podíly počtu zpráv o krajích na celkovém počtu zpráv za sledované období mezi rokem 2004-2010 podle zpravodajských relací (v %)

Televizní noviny		Zprávy FTV Prima		Události		Události, komentáře	
Kraj	Podíl počtu zpráv (v %)	Kraj	Podíl počtu zpráv (v %)	Kraj	Podíl počtu zpráv (v %)	Kraj	Podíl počtu zpráv (v %)
PHA	22,2	PHA	18,2	PHA	24,3	PHA	28,8
ULK	9,7	JHM	11,5	JHM	10,1	MSK	9,7
JHM	8,7	ULK	9,2	MSK	9,7	JHM	8,8
MSK	7,9	STČ	8,7	JHČ	8,3	ULK	7,5
STČ	7,8	MSK	8,3	ULK	6,9	JHČ	7,0
HKK	7,0	PLK	7,3	STČ	6,7	STČ	6,6
LBK	5,6	JHČ	6,1	HKK	5,2	PLK	5,6
PLK	5,1	HKK	5,5	PLK	5,0	KVK	4,3
PAK	4,9	LBK	4,9	KVK	4,7	HKK	4,3
JHČ	4,8	PAK	4,5	VYS	4,4	VYS	4,1
OLK	4,4	OLK	4,5	OLK	4,2	OLK	3,9
VYS	4,1	VYS	3,9	LBK	3,6	PAK	3,4
KVK	4,1	KVK	3,8	PAK	3,6	LBK	3,2
ZLK	3,8	ZLK	3,6	ZLK	3,4	ZLK	2,9

Zdroj: vlastní zpracování podle dat společnosti Media Tenor

Při srovnání medializace krajů podle jednotlivých zpravodajských relací je zřejmé, že ve všech sledovaných zpravodajských relacích jsou nejčastěji zmiňovány zprávy o hlavním městě Praze. Pokud bychom sledovali vývoj pěti nejčastěji medializovaných krajů lze konstatovat, že za námi sledované období každá zpravodajská relace věnovala pozornost obdobným krajům, ale v jiném pořadí.

Po Praze je největší mediální pozornost věnovaná Jihomoravskému kraji, čemuž také odpovídá podíl počtu zpráv za tento kraj ve zpravodajské relaci Zprávy FTV Prima a Události ČT. Televizní noviny věnovaly více mediální pozornosti Ústeckému kraji a v Událostech, komentářích převažují zprávy o Moravskoslezském kraji. Moravskoslezský i Ústecký kraj mají obdobnou image průmyslových regionů a události v těchto krajích bývají mediálně více populární než u tzv. „bezproblémových“ krajů. Česká televize ve svých zpravodajských relacích věnuje značnou mediální pozornost také Jihočeskému kraji. Oproti tomu ve zpravodajských relacích komerčních televizních stanic je mediální pozornost spíše věnována Středočeskému kraji. Podíl počtu zpráv za jednotlivé zpravodajské relace pouze potvrzuje, že mediálně nejvíce opomíjeným krajem u nás je Zlínský kraj.

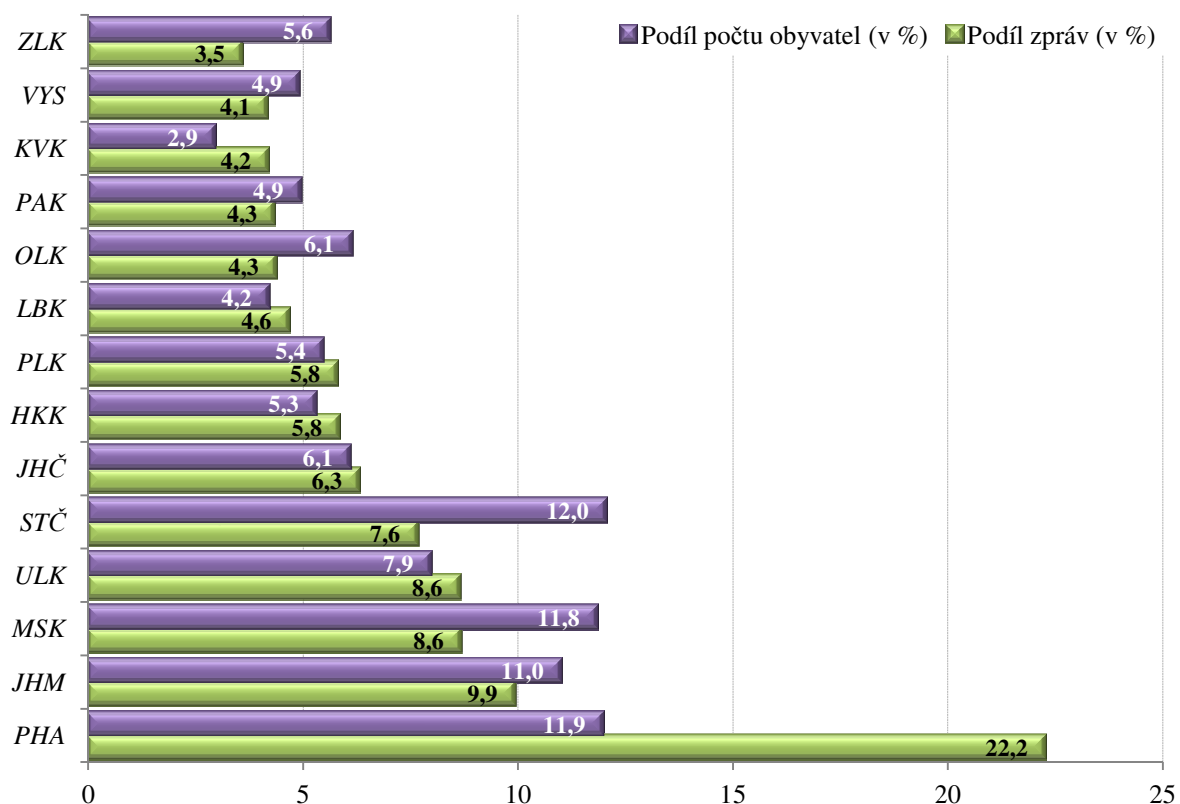
4.1.1 Kvantitativní pohled na mediální příspěvky ve vztahu k obyvatelstvu

Jiný pohled na kvantitativní stránku mediálních příspěvků získáme při srovnání počtu mediálních příspěvků a počtu obyvatel daného kraje. Prostorová distribuce obyvatel představuje přibližný ukazatel počtu aktivit v území, v našem případě v krajích. Z tohoto důvodu by měl být podíl počtu obyvatel kraje a podíl počtu mediálních příspěvků o kraji ve vzájemné rovnováze. Vedle obyvatelstva významnou roli hraje také samotný význam kraje z institucionálního, sociálního a ekonomického hlediska, tedy také podnikatelská sféra, infrastruktura, kultura a prostředí v kraji, které společně utváří jejich jedinečnost.

Podíl počtu obyvatel kraje na celkovém počtu obyvatel státu by měl alespoň přibližně určovat podíl počtu mediálních příspěvků, které jsou publikovány médii na celostátní úrovni.

Následující graf 4.3 zachycuje poměr mezi podílem počtu zpráv o kraji na celkovém počtu zpráv a podílem počtu obyvatel kraje na celkovém počtu obyvatel ČR za sledované období.

Graf 4.3: Poměr mezi podílem počtu mediálních příspěvků o kraji na celkovém počtu mediálních příspěvků za období mezi rokem 2004-2010 a podílem počtu obyvatel kraje na celkovém počtu obyvatel ČR v roce 2010 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování podle dat společnosti Media Tenor, ČSÚ

Při porovnání podílu počtu regionálních zpráv s populačním podílem těchto krajů je zřejmé, že Praha je mediálně velmi nadhodnocována. Obdobně si v tomto srovnání stojí také Karlovarský kraj, jehož mediální pozornost je poměrně jednostranně zaměřená na význam kraje z hlediska kultury a umění.

Opět se projevil vliv hlavního města na úroveň medializace Středočeského kraje, který ve srovnání s počtem obyvatel je v médiích poměrně opomíjen. Mezi další kraje, které jsou ve srovnání s počtem obyvatel téměř mediálně ignorovány lze zařadit Moravskoslezský, Zlínský Olomoucký a Jihomoravský kraj. Tyto čtyři kraje se nachází na území Moravy a patří k nejvzdálenějším krajům od hlavního města. Medializace Středočeského kraje je ovlivněna jeho polohou a blízkostí hlavního města, které způsobuje „odsávání“ mediální pozornosti (Sucháček, 2005). Oproti tomu medializace nejvzdálenějších krajů je ovlivněna jejich geografickou, resp. ekonomickou, tak i v některých případech psychologickou vzdáleností od centra hospodářského, společenského a kulturního dění a sídla celostátních médií.

U Libereckého, Plzeňského, Královéhradeckého a Jihočeského kraje podíl počtu zpráv koresponduje s podílem počtu obyvatel a tyto kraje se nachází poměrně v rovnovážném stavu ve srovnání s ostatními kraji.

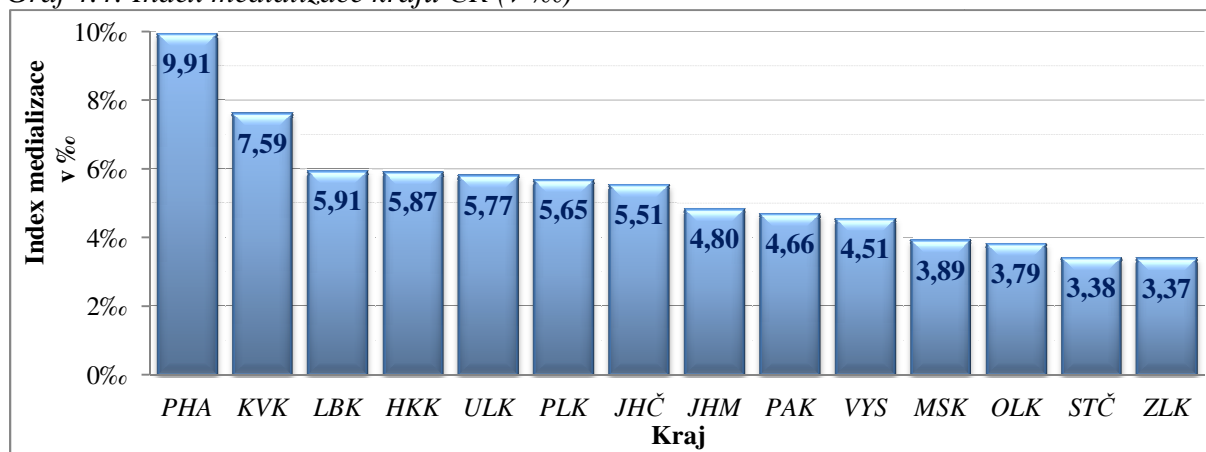
4.1.2 Mediální potenciál krajů ČR

Potenciál daného území je dán počtem obyvatel, z tohoto důvodu byl pro srovnání medializace krajů ČR použit index mediálního potenciálu neboli index medializace, který byl spočítán dle vzorce (4.1).

$$\text{Index medializace} = \frac{\sum \text{mediálních příspěvků o kraji}}{\text{počet obyvatel kraje}} \cdot 1000 \quad (4.1)$$

Index medializace vyjadřuje počet mediálních příspěvků o daném kraji připadající na 1000 obyvatel tohoto kraje, ale také zachycuje mediální potenciál, který je dán počtem obyvatel kraje. Při srovnání jednotlivých indexů medializace krajů vycházíme z toho, že čím vyšší hodnoty daný index dosáhl, tím větší mediální pozornost je kraji věnována ve vztahu k počtu obyvatel a tím také kraj vykazuje vyšší mediální potenciál. Následující graf 4.4 zachycuje srovnání indexů medializace, které byly získány poměrem publikovaných mediálních příspěvků o kraji za období mezi rokem 2004 až 2010 a počtem obyvatel kraje v roce 2010.

Graf 4.4: Index medializace krajů ČR (v ‰)

Zdroj: vlastní zpracování podle dat společnosti Media Tenor, ČSÚ

Z grafu 4.4 je zřejmé, že největší mediální potenciál z hlediska počtu obyvatel má hlavní město Praha. V období mezi rokem 2004 až 2010 připadá na 1000 obyvatel hlavního města okolo 9 mediálních příspěvků o Praze. Druhým krajem, který se těší největšímu mediálnímu potenciálu, je Karlovarský kraj. Pro tento kraj je charakteristický nejnížší počet obyvatel v mezikrajském srovnání a významný filmový festival, který upoutává pozornost nejen médií. Na 1000 obyvatel Karlovarského kraje připadalo více jak 7 mediálních příspěvků o tomto kraji za námi sledované období. Nejnížšího mediálního potenciálu dosáhl Zlínský

a Středočeský kraj. Zlínský kraj z hlediska počtu obyvatel nepatří mezi nejméně lidnaté kraje ČR, ale z důvodu značné ignorace kraje v celostátních médiích vykazuje nejnižší mediální potenciál v mezikrajském srovnání. Potenciál Středočeského kraje je ovlivněn opět polohou vůči hlavnímu městu Praze a jeho vlivu na mediální pozornost tomuto kraji.

Z kvantitativního hlediska analýza mediálních příspěvků o krajích zachycuje, jak často se o daném kraji referuje na celostátní úrovni, tedy zdali se o kraji v médiích hovoří a jak často. Mediální pozornost věnovaná hlavnímu městu Praze, jakožto největšímu a nejvýznamnějšímu městu v ČR, není vůbec překvapivá. Mediální obraz krajů je z větší části utvářen především tematickou stránkou mediálních příspěvků, z tohoto důvodu se následující podkapitola bude věnovat obsahové náplni mediálních příspěvků.

4.2 Kvalitativní pohled na mediální příspěvky

Z kvantitativního hlediska není překvapivá mediální pozornost věnovaná některým krajům ČR, ale odpovídají tyto zprávy opravdu charakteru těchto krajů, nebo realitu zkreslují? Na tuto otázku dostaneme odpověď při prozkoumání tematického obsahu mediálních příspěvků, které jednotlivé televizní stanice v námi sledovaném období publikovaly ve svých hlavních zpravodajských relacích. Realita vždy byla a dodnes zůstává zdrojem inspirace pro média

a jejich produkty. Z tohoto důvodu by měl obsah příspěvků korespondovat s realitou, tedy měl by odpovídat ekonomickým, sociálním, historickým a kulturním podmínkám, které v jednotlivých krajích převládají.

Jednotlivé mediální příspěvky byly pro větší přehlednost rozděleny do 28 tematických oblastí, které obsahují jak ekonomické, společenské, environmentální, tak také infrastrukturní a další témata, jimž média věnují pozornost. Výčet těchto tematických oblastí zachycuje následující tabulka 4.2.

Tab. 4.2: Tematické oblasti mediálních příspěvků

Bezpečnost	Hospodářská politika	Nestátní neziskové organizace	Stranická oblast
Církev	Hospodářský život	Obrana + NATO	Školství, věda
Doprava	Informatika	Regiony	Umění, kultura, zábava
Energetika	Justice	Sociální politika	Věda a výzkum
EU všeobecně	Média	Společnost	Zdravotnictví
Globalizace	Mezinárodní události	Sport	Zemědělství
Historie	Nehody	Státní správa	Životní prostředí

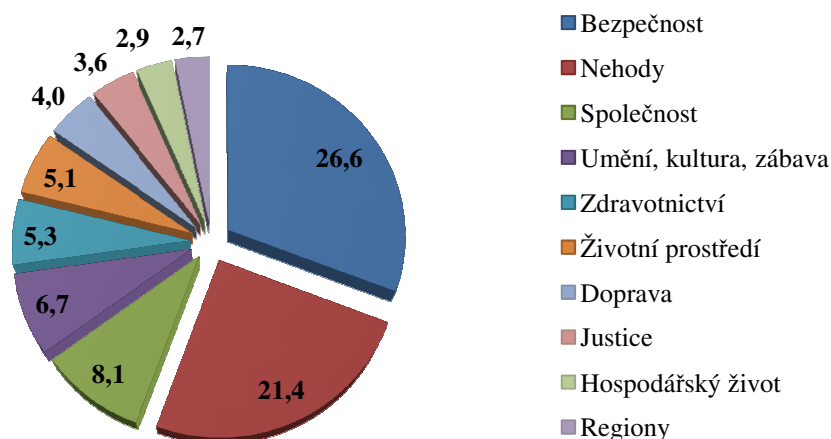
Zdroj: vlastní zpracování

4.2.1 Tematické zaměření regionálních zpravodajských příspěvků

Nejprve se zaměříme na zpravodajské příspěvky o jednotlivých krajích ČR a jejich tematickou strukturu podle výše zmiňovaných tematických oblastí. Následující graf 4.5

zachycuje 10 tematických oblastí, kterým byla u zpravodajských příspěvků o krajích věnovaná značná mediální pozornost v celostátním vysílání.

Graf 4.5: Top 10 tematických oblastí u zpravodajských příspěvků za všechny kraje ČR mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování podle dat společnosti Media Tenor

Z celkového pohledu mezi regionální tematické oblasti, kterým je v celostátních médiích věnovaná největší pozornost v námi sledovaném období, patří především bezpečnost a nehody. V tematické oblasti bezpečnost, které bylo věnováno 26,6 % zpráv, převažují témata jako kriminalita, násilí, extremismus, rasismus, pochybení policie, drogy či korupce. Tematická oblast nehody, jejichž podíl na celkovém počtu zpráv byl přes 21 %, zahrnoval především zprávy o dopravních nehodách, povodních, přírodních kalamitách či nehodách v hospodářské a společenské sféře.

Mediální pozornosti neuniklo ani dění spadající pod tematickou oblast společnost a umění, kultura a zábava. Mezi zprávy o společnosti, jejichž podíl na celkovém počtu příspěvků představoval více jak 8 %, patřily hlavně zprávy týkající se svátků, výročí a piet, demonstrací, významných osobností či bydlení a sousedských vztahů. Další tematická oblast umění, kultura a zábava zahrnovala především zprávy o hudbě, muzejnictví, ochraně historických památek, kinematografii a filmech či o kuriozitách a rekordech.

Tabulka v příloze č. 17 zachycuje celkový přehled jednotlivých tematických oblastí a jejich podíly na celkovém počtu zpráv za všechny kraje ČR za námi sledované období v letech 2004 až 2010. Z této tabulky je zřejmé, že mezi tematické oblasti, kterým v celostátním zpravodajství bylo věnováno nejméně pozornosti, patří informatika, věda a výzkum, nestátní neziskové organizace (dále jen NNO) a globalizace.

Z hlediska obsahového zaměření zpravodajských příspěvků o jednotlivých krajích ČR v celostátním vysílání byla sestavena následující tabulka 4.2, která zachycuje 5 nejčastěji

publikovaných tematických oblastí za jednotlivé kraje ČR. V tabulce je rovněž zaznamenán podíl počtu zpravodajských příspěvků s danou tematikou na celkovém počtu příspěvků o daném kraji. Pro přehlednost jsou jednotlivé tematické oblasti barevně odlišeny.

Tab. 4.3: TOP 5 tematických oblastí v celostátním zpravodajství podle jednotlivých krajů ČR mezi rokem 2004-2010 (podíly v %)

Kraj	TOP 5 tematických oblastí s podílem počtu zpráv v %									
	1		2		3		4		5	
STČ	Bezpečnost	29,9	Nehody	26,0	Zdravotnictví	7,3	Společnost	5,7	ŽP	4,8
PHA	Bezpečnost	28,1	Umění, kultura, zábava	13,5	Nehody	12,2	Společnost	11,8	Doprava	5,3
MSK	Bezpečnost	30,2	Nehody	26,4	Společnost	6,3	Zdravotnictví	5,6	ŽP	4,8
JHM	Bezpečnost	30,5	Nehody	19,6	Společnost	8,0	Justice	5,5	Zdravotnictví	5,4
ULK	Bezpečnost	28,9	Nehody	19,6	ŽP	7,7	Doprava	6,51	Společnost	6,48
OLK	Nehody	29,8	Bezpečnost	23,0	Společnost	6,7	ŽP	5,1	Zdravotnictví	5,0
JHČ	Nehody	27,4	Bezpečnost	20,7	Společnost	7,8	Umění, kultura, zábava	6,8	ŽP	6,1
ZLK	Nehody	27,5	Bezpečnost	16,6	Společnost	12,2	Umění, kultura, zábava	7,3	ŽP	5,5
PLK	Bezpečnost	30,7	Nehody	21,8	Společnost	6,4	ŽP	5,9	Justice	4,7
HKK	Bezpečnost	23,9	Nehody	21,2	ŽP	9,9	Společnost	7,3	Justice	6,0
PAK	Nehody	26,9	Bezpečnost	21,7	ŽP	7,1	Společnost	6,2	Zdravotnictví	5,6
VYS	Nehody	26,4	Bezpečnost	23,4	Zdravotnictví	7,9	Společnost	5,5	Umění, kultura, zábava	4,6
LBK	Nehody	27,2	Bezpečnost	20,6	ŽP	7,8	Společnost	7,4	Zdravotnictví	5,4
KVK	Bezpečnost	24,8	Nehody	19,5	Umění, kultura, zábava	14,1	Zdravotnictví	7,2	Společnost	7,0

Zdroj: vlastní zpracování podle dat společnosti Media Tenor

Z hlediska tematické struktury zpravodajských příspěvků o jednotlivých krajích je vidět poměrně jednotné tematické zaměření. U všech krajů se mezi pět nejčastěji publikovaných tematických oblastí dostalo pouze 8 z celkového počtu 28 tematických oblastí.

Z tabulky 4.2 je zřejmý dominantní podíl počtu zpráv s tematikou bezpečnosti a nehod (1. a 2. nejčastěji publikovaná tematická oblast) a to téměř u všech krajů. Z hlediska bezpečnosti je u všech krajů zaznamenán výrazný podíl počtu zpráv o kriminálních činech, které přitahují pozornost diváků a zaručují vyšší sledovanost zpravodajství. Nadprůměrná míra kriminality přitom byla zaznamenána především u hlavního města Prahy, Ústeckého, Libereckého a Středočeského kraje (viz příloha č. 18 a č. 19). U zpráv o Jihomoravském kraji se do popředí dostaly také zprávy o násilí na dětech či u Ústeckého kraje zprávy o skupinové kriminalitě.

Z tematické oblasti nehody převažovaly zprávy především o dopravních nehodách, ale nadměrná mediální pozornost u většiny krajů byla věnovaná také zprávám o přírodních

kalamitách. Z hlediska počtu dopravních nehod, které se staly v jednotlivých krajích mezi rokem 2004-2010, byl nadprůměrný počet zaznamenán u hlavního města Prahy, Středočeského, Libereckého, Karlovarského a Plzeňského kraje (viz příloha č. 20 a č. 21). U zpráv o Libereckém kraji je výrazná pozornost věnovaná zprávám o povodních. Povodně zaujímají výrazný podíl počtu zpráv také u Moravskoslezského a Olomouckého kraje.

Další nejčastější tematickou oblastí je společnost. U většiny krajů je společnost 3. nebo 4., ale výjimečně i 5. nejčastěji publikovanou tematickou oblastí. Tato oblast zahrnuje témata týkající se společenského života, která jsou pro diváka velmi atraktivní.

Tyto tři nejčastější tematické oblasti (bezpečnost, nehody a společnost) zahrnují zprávy, které mají převážně bulvární charakter a tím upoutávají pozornost většiny diváků. Převaha tohoto druhu zpráv poukazuje na jakýsi konkurenční boj mezi televizními stanicemi z hlediska zajištění vyšší sledovanosti jejich zpravodajských relací.

Další časté tematické oblasti se u jednotlivých krajů poměrně liší. Z tohoto důvodu se budeme věnovat tematické struktuře podle jednotlivých krajů. V přílohách č. 22 až 35 je zachycen vývoj podílu počtu zpravodajských příspěvků podle tematických oblastí za jednotlivé kraje v letech 2004 až 2010.

Středočeský kraj

U Středočeského kraje je 3. nejčastěji publikovanou tematickou oblastí zdravotnictví, kde většina zpravodajských příspěvků byla věnována systému hrazení zdravotní péče. Na území Středočeského kraje, jakožto přirozeného zázemí Prahy, se nachází hustá dopravní síť. Tento fakt má vliv na podíl počtu zpráv z oblasti dopravy, která je šestou nejčastěji publikovanou tematickou oblastí ve zpravodajských relacích.

Tento kraj má rovněž významné postavení z hlediska hospodářství, čemuž také odpovídá podíl počtu zpráv z oblasti hospodářský život.

Hlavní město Praha

Praha, jako hlavní město, tvoří výjimku v obsahovém zaměření zpravodajských příspěvků. Mezi druhé nejčastěji publikované zpravodajské příspěvky patří zprávy z tematické oblasti umění, kultury a zábavy. Praha je nejvýznamnějším kulturním centrem a jako město s bohatou historií zde koncentruje významné historické a architektonické památky, což dokazuje také velké množství publikovaných příspěvků s tématy o muzejnictví a ochraně historických památek.

Zprávy z oblasti dopravy patří také k častým tématům u zpravodajských příspěvků, které se vážou k hlavnímu městu. Praha jako významný dopravní uzel mezinárodního významu se potýká se značnými problémy v této oblasti. Většina příspěvků se týká stavby silnic

a jejich rekonstrukce (např. výstavba Městského a Pražského okruhu), ale také k jiným oblastem dopravy: stávky zaměstnanců v dopravě či městská hromadná doprava.

Praha je sídlem mnoha podniků z různých odvětví, čemuž také odpovídá podíl počtu zpráv z tematické oblasti hospodářský život. Životní prostředí (dále jen ŽP) není z hlediska zpravodajských příspěvků o hlavním městě také opomíjeno, neboť Praha patří mezi významné průmyslové oblasti s vysokou koncentrací dopravy. Tento fakt se odráží na kvalitě zdejšího ŽP, které je narušeno jak emisemi, prachem, ale také hlukem.

Moravskoslezský kraj

U zpráv o Moravskoslezském kraji se do popředí dostává tematická oblast věnovaná ŽP. Ve srovnání s problémy, s nimiž se kraj potýká (znečištění ovzduší a vod či důsledky těžby - propady půdy) je tomuto tématu věnovaná poměrně nízká pozornost oproti jiným krajům, které jsou z hlediska stavu ŽP „bezproblémové“ (např. Liberecký, Královéhradecký či Pardubický kraj).

Zprávy s tematikou týkající se hospodářského života patří mezi častěji publikované příspěvky, nežli je tomu u jiných krajů. V této oblasti převládají zprávy nejen o jednotlivých podnicích a podnikatelích, ale také o zahraničních investicích v tomto kraji. Moravskoslezský kraj a témata z oblasti dopravy (8. nejčastější tematická oblast) patřily a patří k často zmiňovaným tématům a to nejen díky napojení kraje na českou dálniční síť, ale také z hlediska stavu nově vybudovaného úseku dálnice D1. Do zpravodajství o Moravskoslezském kraji se promítá také problematika nezaměstnanosti v kraji. Tematická oblast hospodářská politika, která zahrnuje témata o situaci na trhu práce, je 9. nejčastěji publikovanou oblastí o tomto kraji.

Tematická oblast umění, kultura a zábava se z hlediska podílu počtu zpráv o tomto kraji jeví jako méně atraktivní. Tato tematická oblast se sice dostala mezi 10. nejčastějších, ale je jí věnována velmi nízká mediální pozornost ve srovnání s ostatními kraji.

Jihomoravský kraj

Mezi nejčastěji publikovanými zpravodajskými příspěvky o Jihomoravském kraji se objevily příspěvky z oblasti justice. Jedním z důvodů tohoto tematického zaměření je, že správním centrem tohoto kraje je druhé největší město v republice – Brno, které je zároveň sídlem Ústavního soudu. Mediální pozornosti neunikly ani události z oblasti umění, kultury a zábavy. Brno a jeho význam z hlediska kultury je nepostradatelný. Toto město se stalo místem konání řady mezinárodních výstav a veletrhů.

Z hlediska ŽP patří území Jihomoravského kraje k velmi cenným oblastem s významnými přírodními památkami, a proto je mediální pozornost věnována také oblasti

ŽP. Význam kraje a města Brna z hlediska dopravy se také promítá do tematické struktury zpravodajských příspěvků. Tematická oblast doprava byla hned po tematické oblasti ŽP 8. nejčastěji publikovanou.

Ústecký kraj

Mezi nejproblematictější oblasti z hlediska stavu ŽP patří nesporně Ústecký kraj, což je zřejmé z tematického zaměření zpravodajských příspěvků - ŽP je 3. nejčastější tematickou oblastí zpravodajských příspěvků, které se týkají Ústeckého kraje. Významná mediální pozornost je také věnovaná oblasti dopravy v Ústeckém kraji.

Obdobně jako tomu bylo u zpravodajských příspěvků o Moravskoslezském kraji, i u Ústeckého kraje je nižší mediální pozornost věnovaná oblasti umění, kultury a zábavy. Přednost dostávají zprávy z jiných a pro kraj charakterističtějších tematických oblastí (např. ŽP). Do popředí se dostaly také zprávy z oblasti sociální politiky, kdy tato tematická oblast

se pouze u tohoto kraje objevila mezi 10 nejčastěji zmiňovanými oblastmi. Problematika nezaměstnanosti v tomto kraji je v médiích značně opomíjena. Tematická oblast hospodářská politika, která zahrnuje témata o situaci na trhu práce, je až 14. publikovanou tematickou oblastí z hlediska tematického zaměření zpráv o Ústeckém kraji.

Olomoucký kraj

U Olomouckého kraje je zajímavý podíl počtu zpráv z oblasti ŽP, která zahrnuje zprávy o fauně a počasí v tomto kraji. Významná mediální pozornost byla věnovaná také tématům o zdravotním stavu obyvatel tohoto kraje, která spadají pod oblast zdravotnictví.

Mezi 10 nejčastějších tematických oblastí se u tohoto kraje dostala oblast obrana a NATO. Na území Olomouckého kraje se nachází vojenský újezd Libavá, kde probíhá výcvik vojáků a většina zpravodajských příspěvků z této oblasti je věnovaná právě výcviku vojáků či jiným informacím o armádě.

Jihočeský kraj

Zajímavá je téměř shodná tematická struktura příspěvků o Jihočeském a Zlínském kraji, ač jsou tyto kraje poměrně odlišné. Z hlediska umění, kultury a zábavy (4. nejčastější tematická oblast) jsou zpravodajské příspěvky o Jihočeském kraji zaměřené na kuriozity a rekordy, ale také na ochranu historických památek či hudbu. V Jihočeském kraji nalezneme velké množství cenných historických památek, ale také tento kraj vyniká kvalitou zdejšího ŽP. Z tematické oblasti ŽP (5. nejčastější tematická oblast) se ve zpravodajství objevily zprávy především o fauně a počasí.

Jako 7. nejčastější tematická oblast ve zpravodajství o Jihočeském kraji se ukázala oblast zemědělství, konkrétně rybníkářství, což má spojitost s tradicí chovu ryb v tomto kraji. Mezi 10 nejčastějších tematických oblastí se dostala také energetika. V této tematické oblasti převládají zprávy o jaderné energii, neboť na území tohoto kraje se nachází jaderná elektrárna Temelín, jež je předmětem nejen kritiky, ale také mnohých diskuzí, a tím také významné pozornosti.

Zlínský kraj

Jak již bylo zmíněno lze u Zlínského kraje vyzorovat některé shodné znaky s Jihočeským krajem z hlediska tematického zaměření zpravodajských příspěvků. U zpráv z oblasti umění, kultury a zábavy, která byla 4. nejčastější tematickou oblastí, je většina zpravodajských příspěvků věnovaná kuriozitám a rekordům, kinematografii a muzejnictví. Tematická oblast ŽP (5. nejčastější) zahrnuje obdobná témata jako u předešlého kraje, kdy převládají zprávy o fauně a počasí.

U Zlínského kraje se dostávají do popředí především tematické oblasti politického charakteru. Sedmá nejčastější oblast ve zpravodajství je státní správa, ve které převažují zprávy o volbách a 10. nejčastější oblastí je stranická oblast a zprávy o jednotlivých politických stranách.

Plzeňský kraj

ŽP neuniklo mediální pozornosti ani u zpravodajských příspěvků o Plzeňském kraji, kdy tato tematická oblast je 4. nejčastěji publikovanou v rámci zpravodajství o kraji. Mezi konkrétní témata, u nichž byl Plzeňský kraj zmiňován, patří především fauna.

Zajímavostí u Plzeňského kraje je výrazný podíl počtu zpráv z oblasti školství a vědy a to především v roce 2009 a 2010 (viz příloha č. 30). V této oblasti, která se dostala mezi 7 nejčastěji publikovaných, převažovaly zprávy především o vysokém školství ve spojení s kauzou na Západočeské univerzitě v Plzni.

Královéhradecký kraj

Nepostradatelné přírodní bohatství Královéhradeckého kraje se odráží i v tematické struktuře zpravodajských příspěvků. Tematická oblast ŽP byla 3. nejčastěji publikovanou u zpravodajských příspěvků o tomto kraji, kde převažovaly zprávy o zdejší fauně a počasí. Zprávy z oblasti justice a dopravy patří také k často zmiňovaným zprávám o tomto kraji.

Tematická oblast regiony je u Královéhradeckého kraje na 8. místě mezi nejčastějšími tematickými oblastmi. Z této oblasti převažovaly zprávy o krajském zastupitelstvu či o orgánech veřejné správy.

Pardubický kraj

U zpráv o Pardubickém kraji se do popředí opět dostala tematická oblast ŽP (3. nejčastější), která zahrnovala zprávy nejen o fauně a počasí, ale také o ekologických haváriích na území kraje. Velmi diskutovaná témata jsou také z oblasti zdravotnictví, kde u Pardubického kraje převládaly zprávy o zdravotním stavu obyvatel či o nemocnicích a jiných zdravotnických zařízeních v kraji.

Mezi 10 nejčastějších tematických oblastí se dostala také oblast zemědělství, což odpovídá zemědělskému charakteru kraje, dále také tematická oblast hospodářský život nebo regiony.

Kraj Vysočina

U Kraje Vysočina je zajímavý výrazný podíl počtu zpráv z oblasti zdravotnictví (3. nejčastější tematická oblast), což vyvolala především kauza záměny novorozenců v Třebíčské porodnici a kauza „heparinového vraha“ z havlíčkobrodské nemocnice, které obě spadají pod téma pochybení lékařů. Tyto kauzy mají také spojitost s tematickou oblastí justice, která se umístila na 8. místě mezi nejčastěji publikovanými tematickými oblastmi o Kraji Vysočina. Z hlediska tematické oblasti umění, kultura a zábava bylo zaznamenáno nejvíce zpráv o kuriozitách a rekordech, muzejnictví a ochraně historických památek a tato tematická oblast byla 5. nejčastěji zmiňvanou.

Významný podíl počtu zpráv byl zaznamenán také z oblasti ŽP (5. nejčastější tematická oblast). Zprávy byly zaměřeny na faunu zdejšího kraje. Tematická oblast regiony (7. nejčastější tematická oblast) zahrnovala především zprávy o financování projektů obecních samospráv a zprávy o krajském zastupitelstvu. Mezi 10 nejčastějších tematických oblastí se dostala také oblast státní správa a s ní spojené téma voleb.

Liberecký kraj

V tematické struktuře zpravodajských příspěvků o Libereckém kraji se do popředí dostaly zprávy z tematické oblasti ŽP (3. nejčastěji publikovaná tematická oblast), kde převažují témata jako počasí, fauna a flóra, ale také odpady a recyklace. Z hlediska tematické oblasti zdravotnictví, která rovněž patří mezi 5 nejčastějších oblastí u zpravodajství o Libereckém kraji, bylo zaznamenáno nejvíce zpráv o nemocnicích a jiných zdravotnických zařízeních v kraji, ale také o zdravotním stavu místního obyvatelstva.

Významnější podíl počtu zpráv u Libereckého kraje byl zaznamenán také z oblasti sport (8. nejčastější tematická oblast). Zprávy z této oblasti měly souvislost s pořádáním Mistrovství světa v klasickém lyžování v roce 2009. Tato událost patřila mezi nejvýznamnější

sportovní události konané v ČR, o které se ještě dlouho mluvilo především z hlediska jeho financování.

Karlovarský kraj

Zprávy o Karlovarském kraji vykazují vyšší podíl počtu zpráv z tematické oblasti umění, kultury a zábavy (3. nejčastější tematická oblast), kdy nejvíce zpráv je spojeno s tématem kinematografie. Tyto zprávy mají souvislost s každoročně pořádaným filmovým festivalem v Karlových Varech. Významný podíl počtu zpráv zauímají také zprávy z tematické oblasti zdravotnictví (4. nejčastější tematická oblast), které byly především o zdravotním stavu obyvatel.

Také tematické oblasti ŽP je věnovaná značná mediální pozornost a ŽP jako tematická oblast je 6. nejčastěji zmiňovanou oblastí. V této oblasti převažují zprávy s tématem počasí i přesto, že Karlovarský kraj patří mezi kraje postižené těžbou zdejších surovin (povrchová těžba hnědého uhlí a těžba kaolínu). Z hlediska tematické oblasti regiony (7. nejčastější tematická oblast), jako u většiny krajů, převažují zprávy o orgánech veřejné správy, krajském zastupitelstvu a financování projektů obecních samospráv.

4.2.2 Mezikrajské srovnání podle jednotlivých tematických oblastí

V předchozí kapitole jsme se věnovali tematickému složení zpravodajských příspěvků o jednotlivých krajích. Nyní se podíváme na jednotlivé tematické oblasti v rámci mezikrajského srovnání. Podle Sucháčka (2013a) můžeme jednotlivé tematické oblasti rozdělit podle jejich charakteru na témata ekonomická, společenská, infrastrukturní, environmentální a ostatní. Budeme vycházet z tabulek v příloze č. 36 a č. 37. Tyto tabulky zachycují mezikrajské srovnání podle podílu počtu zpráv za jednotlivé tematické oblasti.

Ekonomická témata

Mezi tematické oblasti ekonomického charakteru byly zařazeny zpravodajské příspěvky o zemědělství, hospodářském životě a hospodářské politice.

U příspěvků s tematikou *zemědělství* převládají zpravodajské příspěvky o krajích, které mají převážně zemědělský charakter, tedy o Jihočeském, Jihomoravském, Pardubickém, Středočeském kraji a Kraji Vysočina.

U témat z oblasti *hospodářský život a politika* je vidět výrazné zastoupení podílu počtu zpráv o hlavním městě Praze, které je z hlediska hospodářství nejvýznamnějším centrem v ČR. I podle podílu počtu zpráv o Jihomoravském kraji je zřejmá významná pozice Brna z hlediska hospodářství. U tematické oblasti hospodářský život, mimo Prahu a Jihomoravský kraj, je zaznamenán výrazný podíl počtu zpráv věnovaný Moravskoslezskému kraji. V podílu

počtu zpráv z oblasti hospodářská politika výrazně dominuje podíl počtu zpráv jak o Moravskoslezském, tak také o Ústeckém kraji. Oba tyto kraje se potýkají s obdobnými sociálními, ekonomickými, ale také environmentálními problémy. Tematická oblast hospodářská politika zahrnovala zprávy o trhu práce a s tím spojenou úroveň zaměstnanosti či dále také o opatřeních na podporu hospodářského růstu.

Společenská témata

Mezi společenská témata byly zařazeny tematické oblasti společnost; umění, kultura a zábava; sport; bezpečnost; stranická oblast; sociální politika a církev.

U tematické oblasti *společnost* výrazně převažovaly zprávy o hlavním městě, ale ani Jihočeský kraj z hlediska této tematické oblasti nebyl zcela opomíjen.

Témata o *kultuře, umění a zábavě* převažovala rovněž u zpráv o hlavním městě Praze. Významná mediální pozornost této tematické oblasti je věnovaná také u Karlovarského kraje, kde téměř veškeré příspěvky mají souvislost s každoročně konaným filmovým festivalem v Karlových Varech a událostmi kolem tohoto festivalu.

U zpravodajských příspěvků z oblasti *sportu* je zaznamenán výrazný podíl počtu příspěvků u Libereckého kraje. Pod tuto tematickou oblast spadá téma pořádání, organizování sportovních událostí a právě značná mediální pozornost u Libereckého kraje byla věnována pořádání Mistrovství světa v klasickém lyžování a kauze s tím spojené. Výraznější je také podíl počtu zpráv o Pardubickém a Jihomoravském kraji, ve kterých se konají významné sportovní události jako dostihový závod Velká pardubická v Pardubicích či motoristické závody na Masarykově okruhu v Brně. Zřejmý je výrazný podíl počtu zpráv o hlavním městě, které je místem konání celé řady sportovních událostí i na mezinárodní úrovni.

U tematické oblasti *bezpečnost* převládají zprávy o kriminalitě a právě tomuto tématu je ve zpravodajství věnovaná značná mediální pozornost. Tato tematická oblast je nejvíce zastoupena u zpráv o hlavním městě Praze, ale také u zpráv o Jihomoravském a Moravskoslezském kraji.

Stranická oblast zahrnuje zprávy o jednotlivých politických stranách. Praha je významné politické centrum, což je zřejmé také podle podílu počtu zpráv z této tematické oblasti. Z hlediska témat u zpráv o politických stranách je výrazná mediální pozornost také věnována Ústeckému kraji.

Sociální politika v sobě zahrnuje témata jako bytová a stavební politika, sociální dávky či politika zaměstnanosti. Převažující podíl počtu zpráv o Ústeckém kraji dokazuje existenci významných sociálních problémů v tomto kraji. Oproti tomu výrazný podíl počtu zpráv

o hlavním městě je spojen s tvorbou samotné sociální politiky, neboť v Praze sídlí rozhodující a ústřední orgány z této oblasti.

U zpráv s *církevní* tematikou je zřejmý dominantní podíl počtu zpráv o Praze především z důvodu stále existujících majetkových problémů z dob transformace. V této tematické oblasti podle podílu počtu zpráv s církevní tematikou u ostatních krajů se odráží stále více slábnoucí vliv církve na společnost a převažující ateismus u většiny obyvatel ČR.

Infrastrukturní témata

Pod infrastrukturní témata byly zařazeny tematické oblasti zdravotnictví, doprava, energetika, informatika, školství a věda.

Z hlediska podílu počtu zpráv s tematikou *zdravotnictví* byl výraznější podíl počtu zpráv věnován Praze, Středočeskému a Jihomoravskému kraji. Ve zpravodajství se hovořilo nejen o zdravotním stavu obyvatel, nemocnicích a jiných zdravotnických zařízeních, ale také například o systému hrazení zdravotní péče.

Z tematické oblasti *doprava* výrazný podíl počtu zpráv patří hlavnímu městu Praze a její dopravní situaci. U Ústeckého kraje je také zaznamenán výraznější podíl počtu zpráv s touto tematikou. Mezi nejčastější témata v oblasti dopravy patřila rekonstrukce nebo stavba silnic a dálnic, automobilová, silniční či autobusová doprava nebo také bezpečnost provozu (politiky, opatření, strategie v této oblasti).

Z hlediska *školsví a vědy* není překvapivý podíl počtu zpráv o hlavním městě Praze a o Jihomoravském kraji, které patří k významným centrům vzdělanosti. Oproti tomu podíl počtu zpráv o Plzeňském kraji je ovlivněn především kauzou vysokého školství ve spojení se Západočeskou univerzitou v Plzni.

V oblasti *energetiky* dominuje podíl počtu zpráv o Jihočeském kraji, což má souvislost s jadernou elektrárnou Temelín, která upoutává značnou mediální pozornost. Významný podíl počtu zpráv je věnován také Moravskoslezskému kraji a Praze. Zajímavá je nižší mediální pozornost věnovaná Ústeckému kraji, který patří z hlediska energetiky k nejvýznamnějším krajům u nás. V této tematické oblasti se média věnovala tématům cen pohonných hmot, ropy a energií, ale také energií z obnovitelných přírodních zdrojů a již zmiňované jaderné energii.

V tematické oblasti *informatika* dominuje podíl počtu zpráv o hlavním městě Praze, ale také o Plzeňském kraji. U této tematické oblasti převládaly zprávy o portálu veřejné správy. Zpravodajské příspěvky o informatice nebyly zaznamenány u Jihočeského, Karlovarského, Moravskoslezského a Olomouckého kraje.

Environmentální témata

Životní prostředí - jeho kvalita a ochrana dnes patří k velmi sledovaným a diskutovaným tématům. Není překvapivá výraznější mediální pozornost Ústeckému kraji, který patří k problematickým krajům z hlediska stavu ŽP. Mediální pozornost Moravskoslezskému kraji a stavu ŽP v tomto kraji je poměrně zarážející, neboť tento kraj patří z hlediska jeho průmyslového charakteru a s tím spojenou úrovní znečištění k nejproblematictějšímu u nás. Podíl počtu zpráv o Královéhradeckém kraji s tematikou ŽP jen dokládá jeho význam z hlediska nepostradatelného přírodního bohatství a významu jeho ochrany. Zarážející je, že ve většině případů byly zprávy z této oblasti jen o počasí či fauně a floře v krajích, místo aby se věnovaly tématům ochrany životního prostředí.

Ostatní témata

Mezi ostatní témata bylo zařazeno 13 tematických oblastí (nehody, justice, regiony, státní správa, historie, obrana + NATO, mezinárodní události, EU všeobecně, média, věda a výzkum, NNO a globalizace), které svým charakterem nezapadají do předchozích skupin témat.

U zpráv z tematické oblasti *nehody* za jednotlivé kraje nejsou zřejmé výraznější rozdíly, jako tomu bylo v některých předešlých případech. Vyšší mediální pozornost byla věnována krajům s největšími městy u nás (Moravskoslezskému a Jihomoravskému kraji), samotnému hlavnímu městu Praze a Středočeskému kraji.

Z hlediska *justice* opět výrazně dominuje podíl počtu zpráv o hlavním městě, ale také vyšší pozornost je věnována Jihomoravskému kraji. Nejvíce se hovořilo o soudních rozhodnutích, sporech a procesech. Častým tématem také bylo vězeňství či pochybení soudců a státních zastupitelů.

Tematická oblast *regiony* v sobě zahrnuje témata jako financování projektů obecních samospráv, zprávy o orgánech veřejné správy či o komunálních volbách a politice. V této tematické oblasti bylo nejvíce zpráv vztaženo opět k hlavnímu městu, ale také k Ústeckému a Královéhradeckému kraji.

U tematické oblasti *státní správa* nejsou příliš výrazné rozdíly u počtu příspěvků o jednotlivých krajích. Tato tematická oblast zahrnuje zprávy o volbách (do Senátu, Poslanecké sněmovny, atd.) či zprávy o manipulaci s volebními výsledky. Není udivující výrazný podíl počtu zpráv o Praze a Jihomoravském kraji, ale mezi tyto kraje se dostal také kraj Ústecký.

U tematické oblasti *historie* převažovala témata, která mají spojitost s historií českého státu a to především zprávy o II. světové válce a okupaci či o událostech z let 1968 a 1969

a procesu normalizace. V této tematické oblasti mají převahu opět zprávy o Praze. Ústeckému a Kraji Vysočina je také věnovaná významná mediální pozornost v této oblasti. Žádné zprávy s tematikou historie nebyly zaznamenány u Královéhradeckého kraje.

Obrana a NATO jako jedna z tematických oblastí zahrnuje především zprávy o národní bezpečnostní politice a o ČR jako součásti mezinárodního obranného systému. Zprávy s touto tematikou převažovaly u Prahy a Středočeského kraje. U Středočeského kraje převažovaly zprávy s tématem stát jako součást mezinárodního obranného systému, konkrétně kauza radaru v Brdech. Významný podíl počtu zpráv o obraně a NATO byl zaznamenán také u Olomouckého kraje a Kraje Vysočina.

Zpravodajské příspěvky s tematikou *mezinárodní události* se ve značné míře vztahují k Praze a Plzeňskému kraji. Do tematické oblasti mezinárodní události byla zařazena témata návštěv zahraničních politiků v ČR, humanitární pomoc zahraničí či vztahy ČR s ostatními státy. O Olomouckém kraji nebyly zaznamenány žádné zprávy z této tematické oblasti.

Tematická oblast *EU všeobecně* zahrnuje témata jako volby do evropského parlamentu či podíl EU na rozvoji státu a další témata, která měla souvislost s EU. Převažující podíl počtu zpráv s touto tematikou byl opět zaznamenán u Prahy, ale také u Jihočeského kraje.

Tematická oblast *média* zahrnovala zprávy především o digitalizaci vysílání, kdy většina příspěvků byla věnována Praze a Plzeňskému kraji. U Pardubického kraje nebyly zaznamenány žádné příspěvky s touto tematikou.

U tematických oblastí *věda a výzkum a globalizace* byl zaznamenán nejvyšší podíl počtu zpráv o hlavním městě. U těchto tematických oblastí narůstá počet krajů, u nichž nebyla témata z těchto oblastí ve zpravodajství vůbec zmíněna. Věda a výzkum zahrnovaly především zprávy o vesmírných úkazech a globalizace zahrnovala témata o zdravotnictví a globálních nemocech (AIDS).

Tematická oblast *NNO* byla nejčastěji zmiňovaná v rámci zpravodajských příspěvků o Jihočeském kraji, Praze a Karlovarském kraji. Opět u této tematické oblasti nebyly zaznamenány žádné zpravodajské příspěvky u většího počtu krajů.

Z kvalitativní analýzy je zřejmé, že u zpravodajských příspěvků o jednotlivých krajích je výrazná mediální pozornost věnovaná tématům bulvárního charakteru z oblasti bezpečnosti a nehod. Témata, která mají vliv na rozvoj regionů a jsou tak pro dané kraje přínosnější, jsou v celostátních médiích značně opomíjena. U některých krajů je tematická struktura zpravodajských příspěvků ovlivněna i několika málo významnějšími či náhodnými událostmi.

5 Závěr

Z hlediska regionálního rozvoje patří sdělovací prostředky k významným institucím, které tento rozvoj dokážou do značné míry ovlivňovat. Jejich vliv na regiony je v současné době značně podceňován. Média jsou součástí každodenního života, a aniž si to mnohdy uvědomujeme, provází nás celým dnem. Masová média svým působením a vlivem na širokou veřejnost mají moc ovlivňovat postoje, chování, zvyky lidí, ale také spoluutvářet obraz toho, co je předmětem mediální pozornosti, v našem případě se jedná o obraz jednotlivých krajů ČR. Média tedy spoluurčují postavení mnohdy vzdálených regionů na mentálních mapách.

Z jednotlivých druhů médií patří televize k těm nejpopulárnějším a z tohoto důvodu byla analýza mediálních příspěvků zaměřena na zpravodajské příspěvky v celostátních televizních stanicích. Právě zpravodajství přináší každý den značné množství informací i o nejvzdálenějších oblastech a my tak máme možnost poznávat svět kolem nás z pohodlí našich domovů.

Z profilu jednotlivých krajů je zřejmé, že pro každý kraj je charakteristické něco jiného a každý vyniká v něčem jiném, což se také v některých případech projevilo nejen v počtu zpravodajských příspěvků o jednotlivých krajích v celostátním vysílání, ale především v jejich tematické struktuře. Z hlediska vývoje vybraných ukazatelů v mezikrajském srovnání vždy nejlepších výsledků dosáhla Praha a Středočeský kraj.

Monocentrické uspořádání celostátních médií v ČR do značné míry ovlivňuje výsledky kvantitativní a kvalitativní analýzy. Nadměrná mediální pozornost v rámci zpravodajství byla věnována právě hlavnímu městu Praze, které je sídlem nejvýznamnějších médií u nás, ale také je nejvýznamnějším hospodářským, politickým, vědecko-výzkumným a kulturním centrem ČR.

Z 28 tematických oblastí se mezi 5 nejčastěji publikovanými zpravodajskými příspěvky objevuje celkem 8 tematických oblastí. Tento výsledek kvalitativní analýzy poukazuje na to, že zpravodajské příspěvky utvářejí velice podobný mediální obraz u všech krajů, přestože jsou ve skutečnosti tyto kraje velmi rozdílné. Tuto skutečnost televizní zpravodajství téměř ignoruje. Lze také vypožorovat, že stačí i několik málo či jedna významná událost, která neunikne mediální pozornosti a výrazně se to projeví na tematické struktuře zpravodajství o daném kraji a tedy i na mediálním obraze daného kraje (např. školství u Plzeňského kraje, zdravotnictví u Kraje Vysočina, umění a kultura u Královéhradeckého kraje, sport u Libereckého kraje atd.)

Tematické zaměření zpravodajských příspěvků vykazuje téměř jednostrannou orientaci na témata bulvárního charakteru, která se dají nejlépe „prodat“. Převažují témata z oblasti bezpečnost, nehody a společnost. Lze tedy konstatovat, že média v dnešní době nenaplňují své hlavní poslání, tedy poskytovat nestranné, ověřené, symetrické a všestranné informace o dění v jednotlivých regionech na celostátní úrovni. Ve většině případů převládají zprávy, které svým tematickým zaměřením působí na image krajů negativně. Tato témata mají významný vliv na atraktivnost daných krajů a do značné míry ovlivňují postoje nejen místních občanů, ale také odrazují návštěvníky či potencionální investory. Tematické oblasti, které by svým charakterem podporovaly pozitivní image krajů, jsou ve většině případů zastoupeny v minimální míře. Proto je v dnešní době nezbytná podpora pozitivní image krajů např. využitím marketingových metod a tím vyzvednout skrytý potenciál krajů pro jejich další rozvoj. Celostátní média by se měla podílet na podpoře rozvoje území tak, aby se jejich snahy o pozitivní image projevily i za hranicemi. V důsledku převažující komercializace však dnes kraje čím dál tím víc doplácí na akcentaci jejich negativních stránek v celostátním vysílání.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

HEROT, Pavel, 2012. *Percepce životního prostředí Ostravska a její dopad na vybrané socioekonomické procesy*. Ostrava. Disertační práce. Ostravská univerzita.

JEŘÁBEK, Milan et al., 2006. *Zeměpis 8 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*. Plzeň: Fraus. str. 103-123. ISBN: 80-7238-486-4

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ, 2009. *Masová média*. 1. vyd. Praha: Portál, 416 s. ISBN 978-80-7367-466-3

KARLSSON, Charlie a Robert G. PICARD, 2011. *Media Clusters: Spatial Agglomeration and Content Capabilities*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing. 432 s. ISBN 978 0 85793 268 6.

KAŠTER, Jiří et al., 2004. *Geografie pro SŠ 4: Česká republika*. 2. vyd. Praha: SPN. str. 67-78. ISBN: 80-7235-266-0

KLAMÁR, Radoslav a Martin ROSIČ, 2010. Image regiónu ako mäkký faktor percepcie rozvoja. In: FŇUKAL, M., J. FRAJER, J. a J. HERCIK, eds. *Sborník příspěvků z konference: 50 let geografie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, s. 373-380. ISBN 978-80-244-2493-4. Dostupné z: http://geography.upol.cz/soubory/vyzkum/publikace/2010_Sbornik_50_let_KGG.pdf

MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK, 2006. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava. 956 s. ISBN 80-248-1117-0.

McCOMBS, Maxwell, 2009. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění*. Přeložil Tomáš Kačer a Vlastimil Nečes. 1. vyd. Praha: Portál. 256 s. ISBN 978-80-7367-591-2

POTTER, W. James, 1998. *Media Literacy*. London-Tousand Oaks-New Delhi: Sage Publications. 438 s. ISBN 0761909257 (ISBN13: 9780761909255)

POTĚŠIL, Lukáš, 2007. Územní reforma veřejné správy a územní členění státu. In: KANDALEC, Pavel eds. *Doplňek sborníku z konference Dny veřejného práva*. Brno: Masarykova univerzita, s. 1344-1351. ISBN 978-80-210-4430-2. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/sborniky/Days-of-public-law-doplnek/files/pdf/Potesil.pdf>

RUMPL, Petr, 2002. *Teritoriální marketing jako koncepce územního rozvoje*. Ostrava: Ostravská univerzita. 177 s. ISBN 978-80-7042-830-6

SUCHÁČEK, Jan a Petr Sed'a, 2011. Territorial Marketing in the Czech Republic: Between Path-Dependency and Learning. In: *Proceedings of the 10th International Conference Liberec Economic Forum 2011*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, s. 439-447. ISBN 978-80-7372-755-0

SUCHÁČEK, Jan, 2005. Vybrané determinanty image regionu v krátkodobé a dlouhodobé perspektivě. In: RUMPEL, P., eds. *Inovativní přístupy a koncepty v socioekonomickém rozvoji územních jednotek: mezinárodní pracovní seminář: 25. - 26. 5. 2005, Ostrava: sborník příspěvků*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, s. 114-125, ISBN 80-7368-261-3

SUCHÁČEK, Jan, 2013a. *Transformace v České republice z institucionálně-regionální perspektivy*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 6/2013, 151 s. ISBN 978-80-86729-90-9

URBAN, L., J. DUBSKÝ a K. MURDZA, 2011. *Masová komunikace a veřejné mínění*. 1. vyd. Praha: Grada, 240 s. ISBN 978-80-247-3563-4

Ústavní zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 15. Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ústavní zákon č. 347 ze dne 3. prosince 1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 114, s. 7018. Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=347/1997&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1765-1782. Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 248 ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3549. Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=248/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 36 ze dne 9. dubna 1960 o územním členění státu. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1960, částka 15, s. 98-100. Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=36/1960&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Periodika

CHROMÝ, Pavel, 2009. Region a regionalismus. *Geografické rozhledy*. Roč. 19, č. 1. s. 2-5. ISSN 1210-3004. Dostupné z: <http://geography.cz/geograficke-rozhledy/191-regiony-11/2-5/>

PERLÍN, Radim, 2009. Administrativní členění Česka. *Geografické rozhledy*. Roč. 19, č. 1. s. 6-7. ISSN 1210-3004. Dostupné z: <http://geography.cz/geograficke-rozhledy/191-regiony-11/6-7/>

Elektronické zdroje

Central European Media Enterprises, 2014. *About CME: Company Overview*. [online]. CME [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.cetv-net.com/en/about-cme/company-overview.shtml>

Česká televize, 2014. *Vše o ČT: Základní informace o ČT*. [online]. ČT [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/>

Český statistický úřad, 2012a. *Hlavní město Praha: Charakteristika hlavního města Prahy* [online]. ČSÚ [cit. 2013-11-25]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FF585/\\$File/10-101112charcz.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FF585/$File/10-101112charcz.pdf)

Český statistický úřad, 2012b. *Jihočeský kraj: Charakteristika kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-04]. Dostupné z: http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Český statistický úřad, 2012c. *Jihomoravský kraj: Charakteristika Jihomoravského kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-13]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/charakteristika_jihomoravskeho_kraje

Český statistický úřad, 2012d. *Karlovarský kraj: Charakteristika Karlovarského kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-07-30]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/charakteristika_karlovarskeho_kraje

Český statistický úřad, 2012e. *Kraj Vysočina: Charakteristika kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-12]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Český statistický úřad, 2012f. *Královéhradecký kraj: Charakteristika kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-08]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/strucna_charakteristika_kraje

Český statistický úřad, 2012g. *Liberecký kraj: Charakteristika kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-07]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Český statistický úřad, 2012h. *Moravskoslezský kraj: Charakteristika Moravskoslezského kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-11-20]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje

Český statistický úřad, 2012i. *Olomoucký kraj: Charakteristika kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-15]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Český statistický úřad, 2012j. *Pardubický kraj: Charakteristika Pardubického kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-10]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/charakteristika_pardubickeho_kraje_\(udaje_za_rok_2012\)](http://www.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/charakteristika_pardubickeho_kraje_(udaje_za_rok_2012)))

Český statistický úřad, 2012k. *Plzeňský kraj: Charakteristika Plzeňského kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-02]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/i/charakteristika_plzenskeho_kraje/\\$File/charakteristika.pdf](http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/i/charakteristika_plzenskeho_kraje/$File/charakteristika.pdf)

Český statistický úřad, 2012l. *Středočeský kraj: Charakteristika Středočeského kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-07-28]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Český statistický úřad, 2012m. *Ústecký kraj: Charakteristika kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-05]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Český statistický úřad, 2012n. *Zlínský kraj: Charakteristika kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-09-12]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Český statistický úřad, 2013a. *Jihočeský kraj: Časové řady* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-04]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/casove_rady

Český statistický úřad, 2013b. *Jihomoravský kraj: Časové řady* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-13]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/casove_rady

Český statistický úřad, 2013c. *Karlovarský kraj: Dlouhodobý vývoj Karlovarského kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-07-30]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/kraj>

Český statistický úřad, 2013d. *Kraj Vysočina: Časové řady* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-12]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/casove_rady

Český statistický úřad, 2013e. *Královéhradecký kraj: Časové řady* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-08]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/casove_rady

Český statistický úřad, 2013f. *Liberecký kraj: Časové řady Libereckého kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-07]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/casove_rady_kraje

Český statistický úřad, 2013g. *Moravskoslezský kraj: Časové řady* [online]. ČSÚ [cit. 2013-11-20]. Dostupné z:
http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_moravskoslezsky_kraj

Český statistický úřad, 2013h. *Olomoucký kraj: Časové řady* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-15]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/casove_rady_

Český statistický úřad, 2013i. *Pardubický kraj: Časové řady* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-10]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/casove_rady

Český statistický úřad, 2013j. *Plzeňský kraj: Časové řady* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-02]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/i/casove_rady

Český statistický úřad, 2013k. *Praha: Dlouhodobý vývoj Prahy 1993-2012* [online]. ČSÚ [cit. 2013-11-30]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/casove_rady

Český statistický úřad, 2013l. *Středočeský kraj: Dlouhodobý vývoj kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-07-28]. Dostupné z:
http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/casova_rada_dlouhodoby_vyvoj_kraje_ve_vybranych_ukazatelich

Český statistický úřad, 2013m. *Ústecký kraj: Časové řady kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-08-05]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/casove_rady_kraje

Český statistický úřad, 2013n. *Veřejná databáze: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců v krajích* [online]. ČSÚ. Dostupné z:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=PRA0031PU_KR&&kapitola_id=15

Český statistický úřad, 2013o. *Zlínský kraj: Časové řady kraje* [online]. ČSÚ [cit. 2013-09-12]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/casove_rady_kraje

FRIČOVÁ, Michaela, 2013. Události jsou rok po změně druhou nejvyhledávanější zpravodajskou relací v zemi. In: *Vše o ČT: Tiskové zprávy*. [online]. 2013-03-29 [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=6585>

FTV Prima, 2014. *O společnosti*. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://www.iprima.cz/o-spolecnosti>

Jihomoravský kraj, 2010. *Program rozvoje jihomoravského kraje na období 2010-2013* [online]. [cit. 2013-08-13]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=118768&TypeID=2>

Kraj Vysočina, 2008. *O Kraji Vysočina: Vítejte na Vysočině* [online]. [cit. 2013-08-12]. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vitejte-na-vysocine/d-4000086/p1=1205>

Kraj Vysočina, 2013. *Profil Kraje Vysočina* [online]. [cit. 2013-08-12]. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/program-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300352/p1=57086>

KROUZELOVÁ, Dana et al., 2010. *Příručka mediální výchovy: Mediální výchova na gymnáziích* [online]. Pardubice: Koalice nevládek Pardubická, o. s., [cit. 2014-02-07]. Dostupné z: <http://www.mediasetbox.cz/cs/media-set/prirucka-medialni-vychovy/>

KUTSCHERAUER, Alois, 2013. Management regionů a obcí: *Regionální management*. Ostrava: VŠB Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta. Dostupné z: http://alkut.cz/mro_hm/prezentace/mro_4_reg_management.pdf

MELÁROVÁ, Martina a Martina STACHOŇOVÁ, 2013. Mediální obraz Jihomoravského a Moravskoslezského kraje. In: *XVI. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách: sborník příspěvků* [online]. Valtice, s. 570-578 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: http://is.muni.cz/do/econ/soubory/katedry/kres/4884317/41725568/73_2013.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2012. *Situace na trhu práce 2000-2012* [online]. MPSV, [cit. 2013-11-29]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/trh_prace

Moravskoslezský kraj, 2014. *O kraji: Základní informace* [online]. [cit. 2013-11-20]. Dostupné z: http://o-kraji.kr-moravskoslezsky.cz/zakladni_informace.html

Moravskoslezský region – nevšední zážitky, 2014. *O kraji: Lázně* [online]. [cit. 2013-11-20]. Dostupné z: <http://www.msregion.cz/cz/lazne/lazne/default.htm>

PERLA – myšlenková laboratoř, 2014. *Mentální mapa* [online]. [cit. 2014-02-09]. Dostupné z: <http://www.perlauo.cz/index.php/mentalni-mapy/18-kategorie-studie/kategorie-mentalni-mapy/25-mentalni-mapa>

Praha, 2013. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy. *O Praze – Fakta a čísla* [online]. [cit. 2013-11-30]. Dostupné z: <http://www.iprpraha.cz/cs/o-praze-fakta-a-cisla>

Regionální informační servis, 2013a. *Srovnání makroekonomických ukazatelů*. [online]. RIS, [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/kraj/hospodarske-prostredi/makroekonomicke-ukazatele/>

Regionální informační servis, 2013b. *Jihočeský kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-08-04]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihocesky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013c. *Jihomoravský kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-08-13]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihomoravsky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013d. *Karlovarský kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-07-30]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013e. *Kraj Vysočina: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-08-12]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kraj-vysocina/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013f. *Královéhradecký kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-08-08]. Dostupné z: <http://www.RIS.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013g. *Liberecký kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-08-07]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/liberecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013h. *Moravskoslezský kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-11-20]. Dostupné z: <http://www.RIS.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013i. *Olomoucký kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-08-15]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013j. *Pardubický kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-08-10]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/pardubicky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013k. *Plzeňský kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-08-02]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/plzensky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013l. *Středočeský kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-07-28]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013m. *Ústecký kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-08-05]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/ustecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2013n. *Zlínský kraj: O kraji*. [online]. RIS, [cit. 2013-09-12]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

Regionální informační servis, 2014. *Trh práce: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců*. [online]. RIS. Dostupné z: [http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/kraj/hospodarske-prostredi/trh-prace/#Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců](http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/kraj/hospodarske-prostredi/trh-prace/#Průměrné%20hrubé%20měsíční%20mzdy%20zaměstnanců)

SAGIT nakladatelství ekonomické a právní literatury Ostrava, 2014a. Právní poradce. Správní právo: *Kraj* [online]. [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=155&typ=r&refresh=yes&levelid=sp_181.htm

SAGIT nakladatelství ekonomické a právní literatury Ostrava, 2014b. Právní poradce. Správní právo: *Krajské zřízení* [online]. [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=155&typ=r&refresh=yes&levelid=sp_183.htm

SAGIT nakladatelství ekonomické a právní literatury Ostrava, 2014c. Právní poradce. Správní právo: *Regiony* [online]. [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=155&typ=r&levelid=SP_370.HTM

Středočeský kraj, 2008. *Informace o Středočeském kraji* [online]. [cit. 2013-07-28]. Dostupné z: <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/stredocesky-kraj/informace-o-kraji/>

SUCHÁČEK, Jan, 2013b. *Mediální obraz regionů v České republice: kvantitativní a kvalitativní aspekty a souvislosti*. Ostrava: Výzkumný projekt: VŠB – Technická univerzita

Ostrava, Ekonomická fakulta. Dostupné z: <http://innet2.vsb.cz/cs/uni/veda-a-vyzkum/sgs/2013/detail?detail=21245>

Ústecký kraj, 2009. *Vše o Ústeckém kraji* [online]. Ústí nad Labem, [cit. 2013-08-05].

Dostupné z: [http://www.kr-](http://www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1651661)

[ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1651661](http://www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1651661)

Zlínský kraj, 2013. *O kraji: Základní charakteristika kraje* [online]. [cit. 2013-09-12].

Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/o-kraji-cl-17.html>

Živý kraj - oficiální průvodce Karlovarským krajem, 2012. *Destinace Karlovarský kraj:*

Karlovarský kraj v kostce. [online]. [cit. 2013-07-30]. Dostupné z:

<http://www.zivykraj.cz/cz/destinace-karlovarsky-kraj/karlovarsky-kraj-v-kostce>

Ostatní zdroje

Interní materiály společnosti Media Tenor

Wikipedie, 2013a. *Události*. [online]. [cit. 2014-03-10]. Dostupné z:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ud%C3%A1losti>

Wikipedie, 2013b. *Televizní společnost*. [online]. [cit. 2014-03-10]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Televizn%C3%AD_stanice

Wikipedie, 2014a. *Události, komentáře*. [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Ud%C3%A1losti,_koment%C3%A1%C5%99e

Wikipedie, 2014b. *TV Nova*. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/TV_Nova#cite_note-5

Wikipedie, 2014c. *Prima (televizní stanice)*. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z:

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Prima_\(televizn%C3%AD_stanice\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Prima_(televizn%C3%AD_stanice))

Seznam zkratk

%	procento
‰	promile
a. s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
atp.	a tak podobně
CD	kompaktní disk (Compact Disc)
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČT	Česká televize
DVD	digitální všestranný disk (Digital Versatile Disc)
EU	Evropská unie
HDP	hrubý domácí produkt
HDP/obyv.	hrubý domácí produkt na 1 obyvatele
HKK	Královéhradecký kraj
CHKO	chráněná krajinná oblast
JHČ	Jihočeský kraj
JHM	Jihomoravský kraj
Kč	koruna česká
km ²	kilometr čtverečný
KVK	Karlovarský kraj
LBK	Liberecký kraj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
NATO	Severoatlantická aliance
NKP	národní kulturní památka
NNO	nestátní nezisková organizace
NUTS	územní statistická jednotka
obyv./km ²	obyvatelstvo na kilometr čtverečný
OLK	Olomoucký kraj
Obr.	obrázek
PAK	Pardubický kraj

PHA.....	hlavní město Praha
PLK.....	Plzeňský kraj
RIS.....	Regionální informační servis
s.	strana
s. r. o.....	společnost s ručením omezeným
Sb.....	sbírka
STČ.....	Středočeský kraj
Tab.....	tabulka
tis.....	tisíc
tzn.	to znamená
tzv.	takzvané
ULK.....	Ústecký kraj
UNESCO.....	Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
VYS.....	Kraj Vysočina
ZLK.....	Zlínský kraj
ZOO.....	zoologická zahrada
ŽP.....	životní prostředí

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Seznam tabulek

Tab. 2.1: Vliv médií

Tab. 4.1: Podíly počtu zpráv o krajích na celkovém počtu zpráv za sledované období mezi rokem 2004-2010 podle zpravodajských relací (v %)

Tab. 4.2: Tematické oblasti mediálních příspěvků

Tab. 4.3: TOP 5 tematických oblastí v celostátním zpravodajství podle jednotlivých krajů ČR mezi rokem 2004-2010 (podíly v %)

Seznam grafů

Graf 4.1: Podíl počtu mediálních příspěvků za jednotlivé kraje ČR na celkovém počtu mediálních příspěvků za sledované období mezi rokem 2004-2010 (v %)

Graf 4.2: Podíl počtu zpráv za jednotlivé zpravodajské relace na celkovém počtu zpráv za sledované období mezi rokem 2004-2010 (v %)

Graf 4.3: Poměr mezi podílem počtu mediálních příspěvků o kraji na celkovém počtu mediálních příspěvků za období mezi rokem 2004-2010 a podílem počtu obyvatel kraje na celkovém počtu obyvatel ČR v roce 2010 (v %)

Graf 4.4: Index medializace krajů ČR (v ‰)

Graf 4.5: Top 10 tematických oblastí u zpravodajských příspěvků za všechny kraje ČR mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Seznam obrázků

Obr. 2.1: Komunikační schéma masové komunikace

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě 25. dubna 2014

.....

Bc. Adéla Plonková

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vývoj vybraných ukazatelů za hlavní město Prahu

Příloha č. 2: Vývoj vybraných ukazatelů za Středočeský kraj

Příloha č. 3: Vývoj vybraných ukazatelů za Karlovarský kraj

Příloha č. 4: Vývoj vybraných ukazatelů za Plzeňský kraj

Příloha č. 5: Vývoj vybraných ukazatelů za Jihočeský kraj

Příloha č. 6: Vývoj vybraných ukazatelů za Ústecký kraj

Příloha č. 7: Vývoj vybraných ukazatelů za Liberecký kraj

Příloha č. 8: Vývoj vybraných ukazatelů za Královéhradecký kraj

Příloha č. 9: Vývoj vybraných ukazatelů za Pardubický kraj

Příloha č. 10: Vývoj vybraných ukazatelů za Kraj Vysočina

Příloha č. 11: Vývoj vybraných ukazatelů za Jihomoravský kraj

Příloha č. 12: Vývoj vybraných ukazatelů za Olomoucký kraj

Příloha č. 13: Vývoj vybraných ukazatelů za Zlínský kraj

Příloha č. 14: Vývoj vybraných ukazatelů za Moravskoslezský kraj

Příloha č. 15: Vývoj vybraných ukazatelů za Českou republiku (pro období mezi rokem 2000-2012)

Příloha č. 16: Podíly počtu zpráv o krajích na celkovém počtu zpráv za sledované období od roku 2004 do roku 2010 (v %)

Příloha č. 17: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu regionálních příspěvků mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 18: Vývoj počtu zjištěných trestných činů na 1000 obyvatel daného kraje za období mezi rokem 2004 až 2010

Příloha č. 19: Mezikrajské srovnání průměrného počtu zjištěných trestných činů na 1000 obyvatel vzhledem k průměru ČR mezi rokem 2004-2012

Příloha č. 20: Vývoj počtu dopravních nehod na 1000 obyvatel daného kraje za období mezi rokem 2004 až 2010

Příloha č. 21: Mezikrajské srovnání průměrného počtu dopravních nehod na 1000 obyvatel vzhledem k průměru ČR mezi rokem 2001-2010

Příloha č. 22: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Středočeském kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 23: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o hlavním městě Praze mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 24: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Moravskoslezském kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 25: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Jihomoravském kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 26: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Ústeckém kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 27: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Olomouckém kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 28: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Jihočeském kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 29: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Zlínském kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 30: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Plzeňském kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 31: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Královéhradeckém kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 32: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Pardubickém kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 33: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Kraji Vysočina mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 34: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Libereckém kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 35: Podíl počtu zpravodajských příspěvků podle tematické oblasti na celkovém počtu příspěvků o Karlovarském kraji mezi rokem 2004 až 2010 (v %)

Příloha č. 36: Mezikrajské srovnání podle tematických oblastí zpravodajských příspěvků publikovaných mezi rokem 2004 až 2010 I. (v %)

Příloha č. 37: Mezikrajské srovnání podle tematických oblastí zpravodajských příspěvků publikovaných mezi rokem 2004 až 2010 II. (v %)